

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

04

Class No. 891.451

Book No B 726

N. L. 38.

U.GIPC-S1-12 LNL/58-23-5-58-50,000

ଦଣ୍ଡବୋଲି ।

ନୃସିଂହ ଭ୍ରମରବରଙ୍କ ରଚିତ ।

—++0++—

{ ସେତେ ଲାଳାକଲେ ମୁରଲିଧର ।
ଏଥରେ ବଞ୍ଚିବ ଅଛୁ ସୁନ୍ଦର ॥ }

—○—

ଶ୍ରୀ କେଶବରଥଙ୍କ ଦ୍ଵାରା

ପ୍ରକାଶିତ ।

CUTTACK

Printed by the Cuttack Printing Co:
1893.

ମୂଲ୍ୟ ଚାକିରୀ

SHELF LISTED

ଦଶବୋଲି ।

ସ୍ବଚ୍ଛେଦେ ପତି ଅନୁସମ । ବୋଲଇବୁନ ଏ ବୋଲଇ ନାମ । ୧ ।
ଦିଅସକ୍ଷ ସମ୍ପାଦ ତରୁଣ । ବୋଲ ଶୁଣାବଳେ କରବା ଗୀତ । ୨ ।
କୃଷ୍ଣ ଅଦଳକମ ବାରବା । ତରୁମୁଁଷେ କହୁ କ ପାରେ ଧାରଣ । ୩ ।
ଭାଗବତ ଦଶମର ସାର । ଶୁଣି ପ୍ରାଣିମାନେ ହୋଇଲେ ଶାର । ୪ ।
ପୂର୍ବ କଟକେ କଂସ ସଜ୍ଜନ । ବହୁତ କଲ ସେ ଅନାଦିମାନ । ୫ ।
ବିଜୟ ଲାଭ ସହ କ ପାରି । ଗୋ-ସ୍ବରୂପ ଧର କଲେ ଗୁହାର । ୬ ।
ପିତାମହ ଦୁମ୍ବେ ଦେବପତି । ଦୁମ୍ବେନୁ ଅଳ କାହିଁ ଦେ-ଗଣାଥ । ୭ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଦେବଗଣ ସହଚେ । ସୁରଭାରୂପେ ପୃଥ୍ବୀସହଚେ । ୮ ।
ସାଗରରତ୍ନରେ ମିଳିଲେ । ସମସ୍ତେ ମସ୍ତକରେ ଦସ୍ତ ଦେଲେ । ୯ ।
କଲେ ବ୍ରହ୍ମା ସଙ୍କର ଉନ୍ମୁ । ହେ ଅଦଳକ କୃଷ୍ଣ ଯଦୁନନ୍ଦ । ୧୦ ।
ଅକ୍ଷୟବଳ ଗୁହା-ପଦ୍ମବର । ଅବଳାର ଲାଭ ଉପାସ କର । ୧୧ ।
ଦୁଇ ଅବନ୍ତ ଦ୍ରୁପାସାଗର । ସାଧୁକୁ ରଖି କାଳକ ନଦାର । ୧୨ ।
କରୁତ ଦୋର ଶୁଭଲ ବାଣୀ । ଅମ୍ବେ ଜନମ ଦୋରରୁ ଧରଣୀ । ୧୩ ।
ଶ୍ରୀ ଦେବତା କମଳରେ ପରେ । ଏମନ୍ତେ ବେତେକ ଦଳ ଉତ୍ସାହେ । ୧୪ ।
ଲରେ ବସି କଂସ ଦଣ୍ଡଧାନ୍ତି । ବହୁଗଣ ଶେଷ କରୁର କର । ୧୫ ।
ଦବଳ ବସଦେବ କଲ କଲେ । ଅନେକ ଜଇରୁରମାନ ଦେଲେ । ୧୬ ।
ର ବଳ୍ୟ ବେଳ ରଥରେ ବସି । ଶାନ୍ତିପୁରୁଷ ଦୋରଅହ ଅସି । ୧୭ ।
ନରୁ ବାଦ୍ୟ ସେ ଅନେକ ବାଜେ । ଉନ୍ମୁସଲପ୍ରାଣ ମହା ଦସଦେ । ୧୮ ।
ଶ୍ରୀ ବୋଲ କରନ୍ତେ ଗମକ । ଅକାଶବାଣୀ ଶୁଭଲ ଏସକ । ୧୯ ।
ଦୋ କଂସ ଦୁଇ ପତି ଶୁଭର । ଦୁଅସାରପୁ ବୋଲଇ ଶାବାବୁ । ୨୦ ।
ଦାନ ସେଇ ଅନୁମ ଭୁମର । ଗବକ ଦୋର କରକ ହସାର । ୨୧ ।

ଶୁଣି କଂସ ଧର ଦେବତା ବାଳ । ଶତ୍ରୁବଦ୍ଧ୍ୟାୟ କେ ୧
 ଶତ୍ରୁଦୋଳକୁ ମୋ ଜେନାଷ୍ଟି କରୁଣି । ବସନ୍ତ ମୁଣ୍ଡ ମାୟା ଦାଣ୍ଡି ୧
 ଦେଖି ବସୁଦେବ ଯୋଡ଼ଇ ଶାଣି । ମୋ କୁମର ଦେବତା ଅଣି ।
 ଅର୍ପ ନୁହଇ ଏପ୍ରିୟ ମରଣ । ଏଥୁଁ ଶେଷ କାଳ ୧୫ ।
 ଶାନ୍ତ ହୋଇ କଂସ ଗଲା କବଚେ । ଶତ୍ରୁବଦ୍ଧ୍ୟାୟ ଏପ୍ରିୟରେ
 ଦେବତାର ଦେଲ ଏକ କୁମର । ବସୁଦେବ ଦେଲ କଂସ ଶତ୍ରୁମୁର ।
 କଂସ ବୋଲଇ ନିଅତୋର ସ୍ବତ । ଅଷ୍ଟମକୁମର ଦେବ ନିୟତ ।
 ଏହୁସମୟେ ଅଇଲେ ନାରଦ । ମୁନି କହୁଛନ୍ତି କଥା ପ୍ରମାଦ । ୨୯
 ଶାନ୍ତ ହୋଇ ଯାହାଠାରୁ ନେବଗଣି । ତାହାର ଅଷ୍ଟମ ହୋଏ ସେ ପୁଣି ।
 ଏଣୁ ଏ ତୋର ବଇର ସମସ୍ତେ । ଏହାକୁ ନାଶ କୁଁବର କୁରତେ ।
 କଂସ ଅରଦର ବଞ୍ଚିଲା ଶୁଣି । ଦେବତାସୁତକୁ ମାରିଲା ଅଣି । ୩୮
 ଦେବତା ବସୁଦେବକୁ ଅଣିଲା । ବନ୍ଦିତରେ ରଖି ସାବୋନ ଦେଲା ।
 ବଇର ବଞ୍ଚିବେ ଏହୁରୂପେ । ଶତ୍ରୁକୁମର ତା ମାରିଲ ବୋଧେ ।
 ଶୁଣିସେନକୁ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ବଲା । ଯତ୍ରବଶକୁ ଅନେକ ମାଇଲା । ୪୩
 ଏମନ୍ତେ ବହୁଦିନ ଦେଲା ଶେଷ । ଦେବତାଗର୍ଭରେ ପ୍ରବେଶ ଶେଷ ।
 ଦେଖି ବସୁଦେବ ଅତି ବଚଳ । ବୋଲ ଏବେ ରଖ ଅବମୂର୍ତ୍ତି ।
 ବସୁଦେବର ଏହି ବଞ୍ଚୁ ଜାଣି । କୁର୍ବାକୁ ପ୍ରଭୁ ବୋଲନ୍ତି ଏ ବାଣୀ ।
 ଦେବତାଗର୍ଭ ତୁ ବେଗେ ଦଉଇ । ସେହୁଶୀର୍ଗର୍ଭରେ ଲେଇ ରଖିବୁ ।
 ଯଶୋଦା ଗହରେ ହୋଇବୁ ଜାତ । ଅଜ୍ଞାସେନ ଦେବୀ ଗଲେ ଭୁରତ ।
 ଦେବତାଗର୍ଭରୁ ବର ଅଣିଲା । ଗୋପନଗରେ ବଦଳ ମିଳିଲା ।
 ସେହୁଶୀର୍ଗର୍ଭରେ ପ୍ରବେଶ କଲା । ଅପଣେ ଯଶୋଦା ଗର୍ଭେ ରହିଲା ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ସମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଦିନ । ସେହୁଶୀର୍ଗର୍ଭେ ବଲେ ନନ୍ଦନ । ୪୮
 କୁନସୁନ୍ଦର ଧବଳମୁରତ । ଶିରେ ସପତ ଫେଣା ଖୋଲୁ ଅତ ।
 ଜଳ ଅଜଳ ଚଢ଼େ ପୁଲବତ । ପୁତ୍ରର ଉତ୍ସବ ବଲେ ବହୁତ ।
 ଏଥୁଅନ୍ତରେ ଗଲା ଦେବଦତ୍ତ । ଦେବତାଗର୍ଭେ ବଳେ ରସବାତ ।

୨ ଦଶମୋଲ ।

ବିଷୟ ଚିହ୍ନ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବାନୁ ପ୍ରଣାମ । ବସୁଦେବ ମନ ଦରଶ ଦେଇ । ୩୭ ।
 ଦିନେ ଦୈବେଷି ଅସୁରସତ । ବୋଲଇ ଦେବୁ ତୁ ଏହି ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ନାୟକ ରାଶି ପଶୁଅଛି । ଗଗନେ ବରୁଣନ୍ତି ଗର୍ବପୁତ୍ର ।
 ଗଜବୋ ରାମପୁତ୍ର କରନ୍ତି । ରାଜେ ଅପସରମାନେ ଜାତନ୍ତି ।
 ଶୁଦ୍ରବଂଶ ଅଶ୍ୱମିନଶିରେ । ବଞ୍ଚିଜନମ ହୋଇଲେ ମଧ୍ୟରେ ।
 ଅମଳ ବମଳ ପାଦ ଯୁଗିନ । ଅଶ୍ୱାଦଶ ଚକ୍ର ହୋଇଛୁ ଠଳ । ୩୮ ।
 କଟିଚଟେ ଶୋହେ ପାଦ ବସନ । କରୁଥିବ ମଣି ହୃଦେ ଗୋରୁକ ।
 ବରଜସୁନୀ ମାଳା ମନୋହର । ଗଙ୍ଗା ଚକ୍ର ଗଦା ବମଳ ଚକ୍ର ।
 ମହାବରୁଣ ଚକ୍ରାଦି ପ୍ରକାଶେ । ଘରଭିତରେ ତ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶେ ।
 ବିମ୍ବପ୍ରାୟ ଅଧରଜ୍ୟୋତି । ଦନ୍ତ ବ ଦମର ମାଣିକ୍ୟପତ୍ର । ୩୯ ।
 ଅମଳବମଳ ଦଳ ଲେଚକ । ଭୁବନା କାମବମାଣ ସମାଜ । ୪୦ ।
 ଶୃଙ୍ଗମଦତ୍ତ ଲଲଟପଥ । ଶିରରେ ଶୋଭା ଦମର ମୁକୁଟ । ୪୧ ।
 ନବଦଳ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗ । ସମ କୋହବେ ବୋହିବ ଅଳଙ୍କ ।
 ଜଗମୁରତି ଏମନ୍ତ ଦେଖିଲେ । ଅନେକ ପୁତ୍ର ବସୁଦେବ ଦଲେ ।
 ବସୁଦେବକୁ ପୁରୁଷଲେ ମାୟା । ଦୁର୍ଗାହେଲେ ବାଳ ମୁକୁଟ କାୟା ।
 ଦେବୀ ବୋଲିଲେ ମୋହର ପୁଅ । ଲୁଚିବର ବେଗେ ଘେନି ପୁଲିଆ
 ହେହରେ ପୁତ୍ରକୁ ବୋଲେ ଧରିଲେ । ଚନ୍ଦନ ଶୀତଳ ଚନ୍ଦ୍ରଲଗିଲେ
 ପୁତ୍ରକୁ ଘେନି ବସୁଦେବ ଭଳି । ପୀତରୁ ପିଠି ପଡ଼ଇ ସନ୍ଦୋଧ ।
 ତବାଃ ପିଠିଲ ଦରପ୍ରସାଦେ । ପାଦାରଗଣ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ନଦେ । ୪୨ ।
 ମଳ ଛଳ ଛଳ ଘରୁ ବାହାରି । ଦୁନଘଳ ଜଳ ବରଷେ ଶିର । ୪୩ ।
 ଛଇଲ ଛବୁଷ ବଲବଶିରେ । ଗମନ ଦେଶେ ବସୁଦେବକରେ ।
 ଦେଖି ଉଚ୍ଛ୍ୱେସେ ବୋଲଇରହୁ । ଏବାଚୋଇ ଦେଶେ ଯାଉଛୁବହ ।
 ନାହିଁମୁରୁତ ବମଳ ଚରଣ । ନୃସିଂହପ୍ରମୁଦର ଶରଣ । ୪୪ ।

ବସୁଦେବ ବୋଲଇ । ୧ ।

ଦ୍ଵିତୀୟବୋଲ

ବସୁଦେବ ବୋଲଇ ମୁଁ ତ ବରଦ । ବଂସ ଜାଣିଲେ ଚିତ୍ତହେଁ
ଜାଣ ସିଦ୍ଧ । ପ୍ରଭୁ ଉପସେନକୁ ସୁଦୟା କଲେ । ଶଙ୍ଖ ଚିତ୍ତ ଗନ୍ଧ
ସଦ୍ଵ ଦେଖାଇଲେ । ଉପସେନ ପ୍ରଭୁକୁ ଯୋଡ଼ିଲା କର । ବସୁଦେବ
ବନ୍ଧୁ ବୋଲଇ କଲେ କର । ବସୁଦେବ ଶମଳ କରଇ ଖରେ ।
ସାଇ ମିଳଇ ସମ୍ପ୍ରଦାନପାତରେ । ଅନାଇଲା ନଦୀ ବଡ଼ ଦଢ଼ିଆହୁ ।
ମହାବୀରୁବେଳେ ଲାଗି ଯାଉଅଛି । ବେଳା ବେଳା ଲାଗନ୍ତି କୁମ୍ଭୀର-
ର୍ଣ୍ଣଣ ଗିରପୁଣ୍ଡ ପରସ୍ତ ଦଶନ୍ତ ଫେଣ । ଜଳ ବରୁଅଛି ମହାଗର-
ଭଞ୍ଜ । ହସ୍ତକର ଦଶନ୍ତ ବଢ଼ିଉମାନ । ବସୁଦେବ ବୋଲଇ ମୁଁ ତ
ବରଦ । ଏଥୁ ବାହୁଡ଼ ଗଲେ ପୁଣି ନ ପାଇବ । ଶୁଭ ଅଢ଼ାଇପ୍ରହର
ଦେଲା ଅସି । ବସୁଦେବ ବୋଲେ ପଛେ ସିଦ୍ଧ ଲାଗି । ଜଳଭରରକୁ
ପାଦ ବଢ଼ାଇଲା । କଦମ୍ବକୁ ବଳେଇ ଶୁଭ ଗଲା । ପାଣି ଅଧିକ
ବଞ୍ଚି ଉପରେ ଦେଲା । ଶିର ଉପରେ ବାଳକ ବସାଇଲା । ବସୁ-
ଦେବ ବୋଲେ ଅଦମ୍ଭ ରଖ । ବାଳକୁମର ମୋର ଆଉଛି
ଦୁଃଖ । ପ୍ରଭୁ ଜାଣିଲେ ବସୁଦେବର ମନ । ନଦୀ ହୁଡ଼ାଇ ଦଶିଲା
ବାଇମାଳ । ପାରି ହୋଇ ବସୁଦେବ ଗଲା ଖରେ । ଗୋପେ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲା ଜନପୁରେ । ସମୋବନ୍ଧୁ ଦୁହିତା ଜଳମ ଦିର । ଅବନିଷ୍ଠେ
ପୋଇଛି ଚେତନା ଦାର । ବସୁଦେବ ପୁଅକୁ ଶୋଇଲା ଚଳେ
ହିଅ ଶେନ ଅସି ବଳିଦରେ ମିଳେ । ସ୍ଵେଦ ଶାବୋନ ଲାଗିଲା ପାଦ
ବେଳ । ହିଅ ଟାଣେ ଦେଲା କୁହା କୁହା ଧ୍ବନ । ଶୁଣି ପାଦାଶୟ
ନିଦ୍ରାରୁ ଉଠି । ଶାଣ ବନ୍ଧୁ ଧଇଲେ ଶକ୍ତିଗନ୍ଧ । ବେଗେ ମିଳିଲେ
ବଂସ ଶମ୍ଭୁରେ ସାଇ । ବରସ୍ତଗଳ ଯିନ ଉପରେ ଦେଇ । ଜଣେ
ଜଣେ ବୋଲନ୍ତି ହେ ଦେବସୁତ । ଦେବଦାର ପୁତ୍ର ଜାତ ଦେଲା
ଆଧ । ଶୁଣି ଅସୁର ଧାଇଁଲା ବୋଷ ବୋଇ । ବରଦମରେ ଦେବେ
ମିଳିଲା ସାରି । ବୋଲେ ଦେବୀ ଶା ଏଥର ନୁହେଁ ଫୁଟ । ଦେବ

ଦଶସ୍କନ୍ଧ ।

ହୃଦୟ ଚରମ ହୋଇଛି ହିଁ । ବଂସ ବୋଲେ ଚିନ୍ତାକୁ ବେଦନା
 ଦିଏ । ବୋଇପାରନ୍ତି ସ୍ବରୂପେ ସ୍ଥିରବାୟୁ । ଏବେ ବୋଇ-ହୃ-
 ଦୟାକୁ ବେଦ ବଳେ । ତେଜ ବୁଦ୍ଧର ଶିଷ୍ୟେ ମହାଶୀଳେ ।
 ବିଷ ଚକ୍ରକୁ ବାହାର ଦୋଇ ମଳେ । ଶୀଘ୍ର ବାହାର ଗଗନେ
 ଲୁହ ବୋଲେ । ବଂସ ବଥର୍ଥେ ମୋତେ ମାରନ୍ତୁ ବୁଝ । ତୋର
 ଶତ୍ରୁ ଜାତ ହେଲା ଯହିଁ ଚହିଁ । ବସୁଦେବ ଦେବତା ତରଙ୍ଗେ ପଡ଼ି ।
 ବନ୍ଦ ମୂଲୁକ ବର ଶାନ୍ତୋକ ଫେରି । ଶୁଣି ବଂସ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିବି
 ଅଣାଇଲା । ବେନିଆଦରୁ ଶାନ୍ତୋକ ଦୃଶାଇଲା । ବନ୍ଦୁଗଣ-ବଦଳ
 ବଦଳଇ ବଂସ । ଶତ୍ରୁଜାତ ହୋଇଲା ବରଦି ବସ । ଚହିଁ ପୁରୁଷ-
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କଳଅରୀ ବୋଲେ ଶତ୍ରୁକୁ ମୁହିଁ ମାରବି ତୋର । ଯେତେ
 କାଳକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଜାତ । ଶଶମାନ୍ଦକେ ସବୁ ବରଦି ଦତ ।
 ଏଥୁଅନ୍ତର୍ଗତେ ଶୁଣ ସାଧୁଜନ । ଗୋପେ ଶବ୍ଦେ ଚିତ୍ତକୁ-
 ବିମୋହ । ଏକ ଗୋପାଳ ବୋଲଇ ଜନରତ । ତୁମ୍ଭ ବାଳକ ଜାତ
 ହୋଇଲା ଅଜ । ଜନ ଶୁଣି ବହୁତ ଅଜନ ଦେଲା । ଦେବବୃକ୍ଷଣ
 ସବୁ ତାହାକୁ ଦେଲା । ବେଗେ ଦେଖିଲାସାହି ବାଳକ ମୁଖ । ସୁଖ-
 ସାଗରେ ଉପିଗଲା ତା ଦୃଶ । ଗାଈ ଜଳ ପକ୍ଷେ ସୁବର୍ଣ୍ଣମାଳ । ଜନ
 ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଦେଲା ଦାନ । ସ୍ବତନ୍ତ୍ରାଧ୍ୟମାଳେ ବଦଳୁ ପକ୍ଷି । ନିଶିତ
 ଜାତନ୍ତି ଦରସେ ବେଦି । ମତ୍ତ ମର୍ଦ୍ଦଳ ତୋଳି କି ତ୍ରାମାଦାନ ।
 ଶବ୍ଦମଣ୍ଡଳ ଉପାଙ୍ଗ ବରତାଳ । ଗାଣି ରାବା ତମୁର ଅମୃତ ଧର ।
 ଶାନ୍ତ ବାବୁ ଶୁଣିବେ ଅନୁସର । ଗୋପିମାଳେ ତନୁକବର୍ତ୍ତୁର
 ଗୋପ । ଜନ ପାବନବାଦୀରେ ବେନି ବୋତ । ତଥେ ତଥେ
 ତନୁ ପିତୃତା ଧର । ଏହି ଅଳକେ ହୁଅନ୍ତି ମର ମର । ଜନ
 ଏହିପ୍ରକାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବର । ଯେତେ ଯେବ ସେ ତାହାକୁ ଦେବେ
 ଦେଲା । ଏଥୁଅନ୍ତର୍ଗତେ ଦେଲେ ଗୋପାଳସତ । ବଂସ ଶତ୍ରୁକୁ ଶିବାକୁ
 ଦେଲା ସତ । ଶୁଭ ଶମ୍ଭୁମାତ । ଯଦାତ ବର । ସଦେ ବେନି

ମଞ୍ଜୁସୁରକୁ ଗର୍ଭ । ଦେହ ବ୍ୟସ୍ତ ଗମ୍ଭରେ । ଗର୍ଭରେ ଦେହ । ଶାନ୍ତି
 ପାଇଁ ଶରଦ୍ଧ ମେଲଣି ଗୋଲ । ଦେଖି ବସନ୍ତେୟ ବସନ୍ତ ଅଭିର୍ଭାବ
 କ । କୁହାବୋହୁ ଦେଲେ ଯେହ୍ନା ବଥାମାନ । ବସନ୍ତେୟ ବୋଲେ
 ମିତ୍ର ସାଥୀ ଘର । ଦୋଳଅଗ୍ରନ୍ତି ବସନ୍ତେୟ ବସନ୍ତେୟ । କଳ ଛନ୍ଦିଛନ୍ଦି
 ଦେଲେ ମନେ ଗଲ । ବେଗ ବେଗ ଦେଲେ ସଦନକୁ ଚଳ ।
 ଏଣେ ପ୍ରତଳା ବାମିନରୁ ଧର । ପ୍ରକରୁତରେ ଅଳ୍ପ ଗରଳ ବର ।
 ପୁର ଗ୍ରାମ ପାଟଣା ନଗର ଖୋଜି । ଯେତେ ବାଳକ ସବୁ ମାଲଲ
 ଦେହ । ଯାହିଁ ସମ୍ଭାବନାରେ ପରବେଶ । ଦେଖି ଗୋପିନି
 ମୋରୁଣୁ ଦିଶୁଅଛି । ଏକ ଗୋପୀ ବାଲକ ଗୋ ବାହୁ ଥିଲ ।
 କଳକୁମର ଅତି ଦେଖିବା ଗଲ । ମନେ ବସନ୍ତେୟ ଅସରା ଏହି
 ବାଳ । ମାର ଅଲେ ଦେହେ ମହାଲ । ଗୋପନରେ ପ୍ରବେଶ
 ଦେଲେ ଅସି । କଳମନ୍ଦର ଛତାରେ ଗଲ ପଶି । ସଂଯୋଦାକୁ ବୋ-
 ଲଲ ପ୍ରକୃତି ଅଣ । ମୋର ଦୁଃଖ ଖାଇଲେ ଦୋଳବ ଟାଣ । ଯି-
 ଗୋବନ୍ଦା ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ନିଅ ମିତ୍ର । ଅଳ୍ପଦା ବୋଲଲ କୁମର
 ଗୁର । କୋଳେ ପ୍ରତଳା ଅଳ୍ପ ପ୍ରକୃତି ଧର । ପ୍ରକରୁତରେ ଅଳ୍ପ
 ଗରଳ ବର । ପ୍ରଭୁ ତାଣିଲେ ବାଟେ ଅଳ୍ପ ଅନେ । ଧାରି ଦୋଳ
 ଦୁଃଖ ଦେହଅଳ୍ପ ବସି । ବରି ଗୋପିନିକାପ୍ରାଣ ଦୁଃଖଜେ । କୋଳେ
 ମାଲଲେ ବାଳକଲଳା ରଜେ । ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତଳା ଦୋଳରୁପିଏ ଶକ୍ତି ।
 ପିଣ୍ଡ ପ୍ରତଳା ଦେହଯୋଜନ ମାଡ଼ି । ମହା ପରମ ଦିଶୁଛି ବସନ୍ତେୟ
 ଶରଦ୍ଧ ଦେଲେ ବେଳୁଣେ ଦିଅନ୍ତି ପ୍ରାଣ । ଏହା ତାଣି ନିଶିତ କୁମର
 ବର । କୁଣ୍ଡାବଦମଳେ କୁମରବର ।

ବସନ୍ତେୟ ବୋଲ ।

ସଂଯୋଦା ପ୍ରତଳା ବୋଲି ଅତିନେ । ବାହୁଗୁଣରେ ଦୁଃଖ
 ଧାଡ଼ିରେ । ସେହିଣା ସହରେ ଅଲେ ପୁର । ଏହି ସେହିରେ

ଭୁଞ୍ଜିଲେ କୁମର । ଶୁଣିବାରରେ ତମେ ବସିଲେ । ସହକର୍ମୀ ପୁରୀ-
 ବୁଝି ହୋଇଲେ । ବାଟରେ ଜନ ଦେଖିଲେ ଅସୁଆ । ମର ପଡ଼ିଅଛି
 ପଥ ଅବୋର । ଜନବୋଲେ ଅଗ୍ନି ପ୍ରବେଶ କର । ଗୋଷାଳ ଦାଣି
 ଚାଲେ ଗୁର ଗୁର । ନିଆଁରେ ପକାଇ ମାରିଲେ ଚଳ । ଦେଖ
 ଥିଲେ ପାଶେ ଜନର ବଳା । ଜନନନରୁ ବୋଲେ ଧଇଲେ ।
 ସ୍ନେହରେ ସବୁ ଅଲଙ୍ଗନ କଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଦଳେ କୃଷ୍ଣ ଉତ୍ଥାନବାଳେ ।
 ସଜବଜାଇ ଅଶୀବାଦ ଦେଲେ । ସବଟତଳେ ଶୁଆର
 ଅଇଲେ । ଯଶୋବନ୍ତ ଘରତରତା କଲେ । ବାଳକମାନେ
 ବଦନ୍ତ ଏମନ୍ତ । ସବଟ ଲାଗିଲେ ଯଶୋଦାପୁର । ନନ୍ଦ
 ବାଳକଠାରୁ ଏହା ଶୁଣି । କୃଷ୍ଣକୁ ସବଟତଳରୁ ଅଣି । ବ୍ରାହ୍ମଣ-
 ମାନଙ୍କୁ ଅଣି ଭୁରତେ । ଜପକରାଇଲେ ଶାନ୍ତି ନମନ୍ତେ । ଯଶୋ-
 ଦା କୃଷ୍ଣକୁ ବୋଲେ ବସାଇ । ଦୁଧପିଆନ୍ତ ମୁଖକୁ ଅନାଇ । ଜନ୍ମ
 ବୋଲନ୍ତି ତେ ଗୋଷାଳମାନେ । ସବଟ ସଜାଡ଼ି ରଖ ତା ପ୍ରାନ୍ତେ ।
 ତାଙ୍କରେ ଯଶୋଦା କୃଷ୍ଣକୁ ଧର । ସେହିଣୀ ସହଦେ ଗମନ କର ।
 ଦାଣ୍ଡରେ ରହିଲେ ବେଳସଙ୍ଗାତ । ଏହି ସମୟେ ଅସେ ଚକ୍ରବାତ ।
 ପ୍ରଭୁ ଜାଗିଲେ ଅସିଛି ଅସୁର । ତୁଣୀବ୍ରତ ଅସିଅଛି ଏଥର । ବେ-
 ମନ୍ତେ ଏ ମୋତେ ମାରକ ମାରୁ । ଯଶୋଦା ବୋଲରେ ହୋଇଲେ
 'ଗରୁ । ଜନନୀ କୃଷ୍ଣକୁ ଚଳରେ ରଖି । ଧୂଳ ପଡ଼ିବାରୁ ଦୂଳରେ ଅଣି ।
 କୃଷ୍ଣକୁ ଅସୁର ଦେଇ ଉଡ଼ିଲା । ବନ୍ଧୁ ଜାକଲେ ସିନେ ପତିମଲ ।
 ବୃଣା ମଲ ଗୋପୀ ଧାଇଁଲେ ଖରେ । ଦେଖିଲେ କୃଷ୍ଣ ଅସୁର ଉପରେ ।
 ଗୋପୀ ଜଣେ ଚହଁ ବୋଲେ ଧଇଲେ । ଯଶୋଦା ଦ୍ଵାରକୁ ବଜାଇ
 ଦେଲେ । ଜନନୀ ଘରେ ବସି ଦୁଃସେଇ । ଏମନ୍ତେ କୃଷ୍ଣକୁ ମାର-
 ଲଙ୍ଗର । ଚପ୍ରାର ବଳେ ଯେ ଅପଣା ଭୁଣ । ଗର୍ଭରେ ଦେଖ
 ଦେଖିଲେ ପ୍ରହାସ । ସବଟ ସଜନ କୋହୁଣ ଲାଗି । ଗୋଷାଳ
 ଘରେ ତା ଅଟେଶାଣି । ଏମନ୍ତେ ଦେବେଦନ ଗଲ ଚହଁ । ଶାରଦ

ଦେଖି ବସୁଦେବ ବହୁ । ଭେମୁନ ବୁମ୍ବେ ଅମ୍ବ ପ୍ରସେଦୁ । ତଳ
 ଶରଣେ ମୋଦେବ ସୁତ । ବୁମ୍ବେ ଗାନ୍ଧୀ ନାମକରଣ କର । ଶୁଣି
 ତଳେ ମୁକ୍ତ ଶରଣ । ପ୍ରଦେଶ ଦୋଇଲେ ଜନମନରେ । ଦେଖି
 ଜନ କର ଯୋଡ଼ିଲେ ଶିରେ । ବୋଲନ୍ତି ନିସ୍ତାର ଦୋଇଲ ଅନ୍ତ ।
 ସଫଳ ଦୋଇଲ ସକଳକାର୍ଯ୍ୟ । ମୋର ଦୋଇଲେ ଦେବକୁମର ।
 ବୁମ୍ବେଦାନ୍ତ ନାମକରଣ କର । ଶୁଣି ଦୋଇଲ ମୁଁ ସବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଦେମନ୍ତେ ବରଦ ନାମକରଣ । ଜନବୋଇଲେ ଦେହ ନ ତାଣିବ ।
 ଏବାନ୍ତି ପ୍ରାଣରେ ନାମ କହବ । ଦେବକୁମରକୁ କାଷେ ଦେଲଲେ ।
 ଶାର୍ବବତ୍ତ ଦେଲ ଗୋଷ୍ଠେ ତଳଲେ । ନନ୍ଦପୁଣ୍ଡରୀ ଅଗରେ ରଖି ।
 ଗର୍ଗନାମ ଦେଲେ ପୁଣି ବୁ ଦେଖି । ମୁକ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଜନନୀକ ।
 ରମଣୀଅନ୍ତର ଏଣୁ ଏ ସମ । ବଳଦ୍ରୁ ବଳ ଶବ୍ଦରପଣ । ମୁଖର
 ଧର ରେବତୀରମଣ । ଏସେ ଶ୍ୟାମଦଳ କରନ ଅଳ୍ପ । ବୁଝ
 ନାମ ଏଣୁ ଏଦାକୁ ଶୋଭା । ମୁକ୍ତନମୁଖର ମୁଲ୍ୟଧର । ମଥୁରାମନ୍ଦିର
 ନାମ ଏହାର । ଗୋଷ୍ଠର ଗୋଷ୍ଠର ଗୋଷ୍ଠରପଣ । ବ୍ରଜରାଜ ବ୍ରଜ
 ପରମଜ୍ୟୋତି । ଅତୁଳ ଅନନ୍ତ ଅସର ଶିଖ । ବଳମୀଳା ବୁଦ୍ଧ-
 ବଳଦ୍ରୁ । ପୁଣ୍ୟ ଏହାର ତାତ ବସୁଦେବ । ଏହୁ ସଦାଶିବ
 ନାମ ବାସୁଦେବ । ପୁରୁଷେ ତମ ପୁରଣପୁରୁଷ । ଏହାର ନାମ ଦେ
 ଦେବ ଶେଷ । ଏସେ ବହୁ ସୁନ ମଥୁରା ଗଲେ । ପୁଣି ଦେଲ ଜନ
 ପୁରେ ମିଳଲେ । ଏବଦନକରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣସୁମ । ପଲରେ ସୁରୁଷନ୍ତି
 ଅଦୃଶ୍ୟ । ଗୋଷ୍ଠର ଦୋଇଲେ ଲେଉଟି ଗଲ । ପଛକୁ ଚାହିଁ
 ଏ ଦେଲ ବାଳ । ସେହୁଣୀ ସଂଶୋଦା ଦୋଇଲେ ଧର । ଶାରପାତ
 ଦେଲେ ସମମୁଖ । ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତେ ଏବଦନରେ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଳର
 ଦୁଃସାଧରେ । ଗାଠରେ ଶୁଣିଲ ଜନରସବ । ଦେଉଛନ୍ତି ବାଳ
 ଦୋଃ ଶରବ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜନରସରେ ମିଳନ । ବହୁତ ବହୁଦେବ-
 ଧର କର । ସବୁତ ତାଣିଲେ ଜନରସଣୀ । ଶାନ୍ତି ସାମଗ୍ରି

ଦେଲେ ଅସି । ଶୀର ବାଦି ତିଳ ଧାନରେ ବସି । ଏମନ୍ତେ ଶ୍ରବଣ
 ଶୀତଲେ ଅସି । ଅନାଦ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉଠିଲ ବେଗେ । ବହୁଳ ଯାଉ
 ସନ୍ତୋଷକୁ ଅଗେ । ଏଣେ ତୁ ଶୀତସାମଗିର ଦେଲୁ । ସଂହ
 ଯଠିଅର ଶୁଭଲୁ । ଯଥୋପା ବୋଇଲେ ନ ଜାଣେ ପୁଅ ।
 ଗୋସାଇଁ ଅଉ ସାମଗିର କଥା ନେଇ ସଜାଡ଼ି ବାଡ଼ି ପୁଣି ଶୀର ।
 ବସିଲ ଶ୍ରବଣକୁ ଧାନ ବର । ପୁଣି କୃଷ ଅସି ଖାଇଲେ ଶୀର ।
 ଦେଖି ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଧେ ବର ଧର । ବୋଲଇ ମାତାକୁ ବହୁବ
 ତୋର । ଶୀର ଖାଇ ଯାଉ ଅରକୁଅର । ୨୩ କୃଷ ବୋଲନ୍ତେ ମୋତେ
 ଧାନ ବର । ଦେଲୁକ ସିନା ମୁଁ ଖାଇଲ ଶୀର । ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲଇ
 ତୁଁ ଯେବେ ସେହୁ । ନିଜରୂପ ଦେଖା ଡାଗଇଁ ମୁହିଁ । ତରୁରୁଜ
 ଦେଲେ ବାଲଗୋପାଳ । ବରେ ଗଣ ଚକ୍ର ଗଦା ବମଳ । ଦେଖି
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶିରେ କର ଯୋଡ଼ି । ବସ୍ତ୍ରବତ ଦୋଇ ମଞ୍ଚରେ ପଡ଼ି । ଗଦ-
 ଗଦ ବସ୍ତ୍ର ପୁଲକେ ଚନ୍ଦ୍ର । ଅନନଥଶୁ ବହଇ ନୟନୁ । ସମସ୍ତେ
 ଦେ ଶୁଭ ଦୋଏ ଦବ । ବେତେବେଳେ ଜାତେ ଜାତୁଅ ମତ ।
 ପଡ଼ଇ ଗଡ଼ଇ ଉଦାସ ଦୋଇ । ଶ୍ରବଣରୂପ ମନେ ମନେ ଧ୍ୟାଇ ।
 ନସ୍ତୁରଲି ନସ୍ତୁରଲି ବୋଇଲ । ମହାପ୍ରସାଦ ଦରସେ ଶାଉଲ ।
 ଲୟ ବର ଦ୍ଵିତଂ ରଞ୍ଜିତ ମନ । ଏମନ୍ତେ ଚର୍ଚ୍ଚି ଗଲ ବେତେବର୍ତ୍ତନ ।
 ଗୋପାଳ ଅଗ୍ରରେ ଦେବାଧିପତି । ଧରନ୍ତି ବାହୁରମାନଙ୍କ ଲଜ ।
 ମହାରମାନଙ୍କୁ ଧର ଦୁଃଖିନି । ବାହୁରମାନଙ୍କୁ ପିତାର ଦ୍ୟୁତି ।
 ଗୋପୀ ଗୋଧାବ ଘରେ ପଶିବର । ଦୁଃଖିନି ଲବଣି ଘେନ ମହାର
 ଗୋପୀ ଜଗବର ଘରେ ପଶିଲେ । ଦଧିବ୍ରଣମାନ ଉଡ଼ି ଅଇଲେ ।
 ଗୋପୀ ଜଗବର ସୁନ୍ଦର ଧ୍ୟାନ ଘରେ ପଶି ଗାର ହିବନ୍ତି ବାଳ ।
 ଏହୁବମୟେ ଅଇଲ ସୁଅତ । ଭୂତ ପଲାଇଲେ ଶ୍ରବଣମାଳୀ ।
 ଚଂଚଳେ ଶ୍ରବଣ ଏମନ୍ତ ବରେ । ଗୋପୀ ଜଗବର ଘରେ ପଶିଲେ ।
 ଗୋପୀ ଶାଉଣ୍ଡିଲେ ସମ୍ପାଦନ । ଲଭ ଅଶିବର ଦେଖିଲ ଘର ।

ସିଂହାଦ୍ୱାରରେ ଉଲୁଖଳ ରଖି । ଉପରେ ଉଠିବୁ ଦମନାୟକ ।
 ବାଜି ଦେଇ ବଣାବନ୍ଧୁ କରୁଛି । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖ ଦୋଇ ଦୁଧ ପିଅନ୍ତି ।
 ଗୋଷୀ ବସିଲ ଦୁଆର ଅଗୋର । ବୋଲଇ ନିଶିଦଳ କରୁ ଶ୍ରେୟା
 ଦହୁ ଦୁଧ ସର ଲବଣୀ ଖାଉ । ଧରବାଦେଲକୁ ପଲାଇ ଯାଉ ।
 ବହୁତ ମୋତେ ବସାଇଲୁ ଲଜ । ବେଉଁବାଟେ ଯିବୁ ତାଣିବା ଅଜ ।
 ଶ୍ରବଣ ଯିବା ଉପାୟ ବଢ଼ଇ । ଭୁଗ୍ରଦୁଧ ଗୋଷୀନୟନେ ମାର ।
 ଗୁଆରୁ ଲେପନ ବୁଜଇ ବରେ । କୃଷ୍ଣପଲାଇ ଗଲେ ଖରବରେ ।
 ଗୋଷୀ ଘିଣ୍ଟକର ସୁନ୍ଦର ପୁର । ମଳମୂତ୍ର ବଳେ ଶାରଙ୍ଗଧର ।
 ଗୋଷୀଏ ଦୋଇଲ ଶୁଲଗୋ ଯିବା । ଯଶୋଦାକୁ ବହୁ ମାଡ଼େ
 ମାରବା । ଗୋଷୀ ବୋଲଲେ ଯଶୋଦାକୁ ବୋଧେ । ତୋ ଘର
 ଏକା ଆଉପଛେ ଗୋଷେ । ତୋପୁଅ ଗୋଷରେ ଦୋଇଲ ସବୁ ।
 ସବୁଗୋଷୀ ଅମ୍ଭେ ଗୋଷରୁ ଯିବୁ । ଯଶୋଦା ବୋଲନ୍ତି ଗୋଷୀଙ୍କି
 ଶୁଣୁ । ସବାକୁ ପୁଅ ଯାଇ କାହୁଁ କାହୁଁ । ଗୋଷୀ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଲ
 ଅମ୍ଭଘରେ । ଏବେ ବସିଅଛୁ ଭୁଗ୍ର ଅଗରେ । ଯଶୋଦା ବୋଲନ୍ତି
 କୋଦେ ଏମନ୍ତ । ଧରାଅଣି ଦେଲେ ବରବ ସବ । ଗୋଷୀଏ ଦଳେ
 ଶ୍ରବଣକୁ ଧର । ଯଶୋଦା ପାଗକୁ ଗମନ କର । ଦେଖିଲ ଶ୍ରବଣ
 ଯଶୋଦା ବୋଲେ । ଧରଲପୁଅକୁ ଶୁଣିଲ ତୋଲେ । ଅପଣା
 ପୁଅକୁ ଧରାଅଣିଛୁ । ବାହୁଡ଼ିଗଲ କହୁରଇ ବହୁ । ଦଳେ ଗୋଷୀ-
 ଲବ ସଙ୍ଗରେ ମିଳ । ସମ ଶ୍ରବଣ ଶେଡ଼ୁଛନ୍ତି ଧୁଳ । ଖେଳରେ ଶ୍ରବଣ
 ଖାଇଲେ ମାଟି । ଗୋଷୀଲେ ତହୁରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟି । ସମୁଦ୍ଧ
 ବୋଲନ୍ତି ଜଳନ ଶୁଣ । ତୋ ପୁଅ ମାଟି ଖାଇଅଛୁ ପୁଣ । ଯଶୋଦା
 ଦୋଇଲେ କାହୁଁଛୁ ବହୁ । ଶିଃରେ ପିଟିବ ଦୋମଳଦେବ ।
 ଗୋଷୀଲେ ସଙ୍ଗେ ଯଶୋଦାକୁ କେଲେ । ଶ୍ରବଣକୁ ଧର ଜଳଗା
 ବୋଲେ । ଦେଲେ ତୁ ନ ଖାଇ ଲବଣୀ ସର । ବହୁତ ଖାଇ ଖାଇ
 ମାଟି ଖର । ବଲେ ତୁ ଭୁଣୁଛୁ ପକାଅ ମାଟି । ତୋହଲେ ଶିଃ

ପଦାବତ ପିଠି । ବନ୍ଧ ବୋଲିଲେ ଶାଢ଼ି ନାହିଁ ମାଟି । ବସ୍ତ୍ରାବତର
 ବେଶାବଲେ ପାଟି । ସାତସାବର ସାତହାଁସ ଅଛୁ । ଦେଖି ସଂଶୋଦା
 ଜଣୁଇ ବହୁ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜନନୀବ କଲେ ମାୟା । ଦୃଶ୍ୟ ଦେଲେ
 ବାଳମୁଦନବାୟା । ଧୂଳିପୋଛୁ ମାଏ ଧଇଲେ ବୋଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-
 ମୁଖକୁ ଚାହିଁଲେ ଡୋଲେ । ସତେବ ସପନ କୋହଲେ ଜାଣି ।
 ଅଗୋଚର କଲେ ଅମୃତପାଣି । ଦଳେ ସଂଶୋଦା ମନ୍ତ୍ର ସୁଲେ ଦଧି ।
 ଖୁଅ ଯେ ଧଇଲେ କରୁଣାନିଧି । ମାତା ବୋଲନ୍ତି ଶୁଭକ୍ଷତ ବାବୁ ।
 ବଧୁ ମନ୍ତ୍ରରେ ଲବଣୀ ଖାଇବୁ । କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଦୟା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ପଣ ।
 ଶୁଣି ଜନନୀ ତା ଦେଲା ବଦନ । ଚଢ଼ୀରୁ ଦୁଧ ପଡ଼ନ୍ତେ ଭରୁର ।
 କୃଷ୍ଣକୁ ରଖିଗଲେ ଜନନୀସ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦସ୍ତେ ବାଜିଧର ଦେଶେ ।
 ଦଧିଭାଣ୍ଡକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ରାଗେ । ବାହୁଡ଼ ଅଇଲେ ନନ୍ଦସୁବଳା ।
 ଦେଖିଲେ ଭାଙ୍ଗିଛି ଦଧିନଭାଣ୍ଡ । ଗମ୍ଭୀରଭାବେ ପଶି ମୁଗୁର ।
 ଭଲଖଲରେ ଉଠି ଦିବା ଧର । ହାଣ୍ଡିରୁ ବାଦାର ବର ଲବଣୀ ।
 ମଞ୍ଜାରମାନଙ୍କୁ ଖୁଅନ୍ତି ଅଣି । ମାତାକୁ ଦେଖି କମଳଲେଖନ ।
 ବାଣ୍ଡରେ ପଳାଇ ଗଲେ ବଦନ । ଶେଷବର ଦୋଇ କୃଷ୍ଣ-
 ଜନନୀ । ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି କରେ ଶୁଃ ଘେନି । ଦେଖ ବସନ
 ଯାଇଅଛୁ ପିଠି । ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ଶରୀର ଫୁଟି । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ଦିଶୁର ବରନ୍ତି ଚିତ୍ତେ । ଜନନୀ ଧର ନିଶାରିବେ ମୋତେ । ଏମନ୍ତେ
 ରହିଲେ କରୁଣାବର । ମାୟା ଶାଢ଼ି ଦେଶେ ଧଇଲେ ବର । ଜନନୀ
 ଦାତେ ଶୁଣ ଦେଖି ବର । ବାଳବ ପଶୁଏ କାନନ୍ତି ଦର । ସଂଶୋଦା
 ବୋଲନ୍ତି ମାୟବ ଶୁଣ । ପଳାନ୍ତି ଶାଢ଼ିସୁଲୁ ଅରେ ଖଣ୍ଡ । ଏ ଗୋ-
 ପକଷରେ ଯେତେ ବୁଝାନ୍ତି ଲୋଭାଭାବେ ମୋତେ ଦୟାନ୍ତ ଗାଳ ।
 ସବୁର ଶରୀରରେ ପଶୁ । ଦହ ଦୁଧ ସର ଲବଣୀ ଜାଣୁ । ସେ
 ଅବା ସତେଜେ କୋହର ବାହିଁ । ଗରୁପଦାର୍ପଣ ରହିଲ ନାହିଁ ।
 ଏବେ ମୁଁ ବାଜି ଶାଢ଼ିବ ଡୋଲେ । ବାହିଁବ ଯାଇ ନ ପାବୁ

ସେମନ୍ତେ । ଏହା ବୋଇ ପରୁ ଦହୁତ ଅଣି । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବାନ୍ଧୁ-
 ଛନ୍ତି ନନ୍ଦସଖୀ । ବହୁତ ଖେଳି ନାହିଁ ଦହୁତ । ଯଥୋପାଦାନରୁ
 ଗଲେ ଦାହୁତ । ଦରେ ଗାଦାର ସେତେ ରହୁଥିଲା । ଦାହୁତ
 ଅଣି ସେହି ନ ପାଇଲା । ଗୋପପୁରରୁ ରହୁତାବ ଅଣି । ଅନ୍ଧାରୁ
 ଖଟିଲା ନାହିଁ ସେ ପୁଣି । ଏବେ ତ ବହୁତ ବୋଇ ବୋଇଲା ।
 କୃଷ୍ଣମାୟାରେ ଦହୁତ ଅଣିଲା । ଉଲୁଖଲରେ ତା ବର ବଜନ ।
 ପରହରହୁ ଗଲେ ବହୁତ । ଏସକ ବହୁତ ଦେବାଧିପତି ।
 ସାମିଲ । ଅର୍ଜୁନ ତାରବା ଅଜ । ସାମିଲ ଅର୍ଜୁନ ମଧ୍ୟେ
 ଗଲେ । ଅନ୍ଧାବହୁତ ବ ଦେବେ ରୁଜିଲେ । ୧୫୨ । ବେନବ-
 ରୁରେ ଉଲୁଖଲ ଲାଗି । ଘୋରଧୁନ ବର ପଡ଼ିଲା ଲାଗି । ଜଳ
 କୁବେର ମଣି ଗ୍ରୀବ ବେନ । ସାମିଲାର୍ଜୁନ ବେଲେ ପାପ
 ଦେନ । କୃଷ୍ଣ ପରସେ ନିଜରୁପ ଧର । ପରକୁ ଗଲେ ବହୁପୁର
 ବର । ଘୋରଧୁନ ଶୁଣି ଗୋମାଲେ ଲାଗି । ନନ୍ଦାବ ତରୁପନିଧେ
 ମିଳ । ଜନ ବୋଲନ୍ତି ଏବେ ଉପୋଦ । ତରୁ ଲାଗିଲା ନାହିଁ
 ଚକ୍ରବାତ । ବାଳବମାନେ ସେ ସେଠାରେ ଥିଲେ । ଜନକୁ ଗୁହଁ
 ଏମନ୍ତ ବୋଇଲେ । ତୁମ୍ଭ ପୁଅର ଉଲୁଖଲ ଲାଗି । ଦେଖୁଛୁ
 ଏତରୁ ପଡ଼ିଲା ଲାଗି । ଏଥିରୁ ଦାହାର ବେନପୁରୁଷ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
 ତ ବହୁ ଗଲେ ଅବସ । ଗୋପାଲେ ବୋଲନ୍ତି ନୁହେଁ ଏମନ୍ତ ।
 ବାଳ ବହୁତ ବେ ବହୁତ ସତ । ନନ୍ଦ ଶ୍ରବଣବଜନ ପିଠାଳ ।
 ମନରେ ପ୍ରବେଶ ବୋଇଲେ ଯାଇ । ନନ୍ଦେ ଗୋପୀମାନେ ବଜାନ୍ତି
 ତାଳ । ମଧ୍ୟରେ ଦାହୁତ ଶ୍ରବଣମାଳୀ । ଗୋପୀ ବୋଲନ୍ତି ନାଚ
 ତାଳ ବାଦୁ । ଶୁଧା ବଲେ ପଛେ ଲବଣୀ ଦେବୁ । ଶ୍ରବଣ ଗୋପୀ
 ସୁନେ ଦେଇ ପାଣି । ବୋଲନ୍ତି ଏତଦ୍ଦେବ ଲବଣୀ । ପରହରହୁ
 ତେଇ ପିତାମାଳ । ଗୋପୀ ତ କୃଷ୍ଣ ଦହନ୍ତି ଅର୍ଥ । ଦେବେ ସେ
 ବୋଇ ସେଇ ଏବ ବାତ । ବୋଇଲେ ଶୋଷ ସେଇଅର୍ଥ ବୋଇ ।

ଶବ୍ଦେ ଶେଷ ଚଣ୍ଡୁଳ ଅନ୍ତୋଳ । ବୋଲନ୍ତି ଅଗୋ ମୋତେଦସ
ବୋଳ । ଗୋବିନ୍ଦଦସୁରୁ ଚଣ୍ଡୁଳ ଶେଳ । ବୋଲିତାବ ସବୁ
ଦେଲ କାମିନୀ । ପସର ଜାବ ପୁରୁଷ ରଜନ । ଦେଖି ସୁବଚନ
ଦୁଇପ ମନ । ଶବ୍ଦଶ୍ରବରେ ଦେଲ ଯେ ଫଳ । ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣା
ଦୋଇବ ବିଫଳ । ସେ ଜନସୁର ବମଳିତରଣ । ନୃସିଂହ ଭ୍ରମରବର
ସରଣ ।

ଚତୁର୍ଥ ବୋଲ

ଦିନେ ଗୋପାଳେ ରାମଗୋବିନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ । ଭବିଷ୍ୟଜାତଟେ
ମିଳିଲେ ରଙ୍ଗେ । ଶିଳା ଉପରେ ବସି ଗୋପାଳରାଣୀ । ଏକ ଅ-
ରବେ ଗୁବବଚନ ରାଷି ॥ ଖେଳ ଦଳମ୍ବ ଦେଖି ସେହୁଣୀ ତଳ ।
ତାକୁ ଚିନ୍ତି ଅସ ସମ ବଳମାଳ ॥ କୁଣ୍ଡ ଖେଳରେ ମାତ୍ର ଅଛନ୍ତି ଚର୍ଚ୍ଚ ।
ସେହୁଣୀଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଯଶୋଦା ଯାଇ ବୋଲନ୍ତି
ବାବୁ । ଅସ ଯାତା ମାଗିବୁ ତା ଦେବ ସବୁ । ଦୋଇଅଛୁ ସୁନକ୍ଷଣ
ଭୋର ଅଳ୍ପ । ପ୍ରଦଳକ୍ଷଣଦେବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୂଜ । ଧୀରେ ବସ୍ତ୍ରରେ
ବେନପୁଣ୍ଡକୁ ଥର । ଘରଭିତରକୁ ଗଲେ ଜନନୀସା । ବେନଜନନୀ
ଅଛନ୍ତି ବେନପାଶେ । ରାମଗୋବିନ୍ଦ ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସୁଖେ । ଦିନେ
ବୁଦ୍ଧଗୋପାଳଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଜନ । ବସି ବିକ୍ରମବରଣ ଉପଜନ ।
ଗୋପେ ଦୋଇଲ ବେଢ଼େ ଅରକ୍ଷିମାଳ । ଗୁଲ୍‌ଗୁଲ ଯିବା ଏଥୁ
ଅନୁଅନ । ଗୋବର୍ଦ୍ଧନପଦ୍ମ ଯମୁନାପାଶେ । ବୁନାବଦ-
ରେ ଅମ୍ବେ ରହୁବା ସୁଖେ । ଗାନ୍ଧି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଅମ ବନେ ।
ଦ୍ରବ୍ୟ ଦେଲ ଶମ୍ଭୁରେ ବସି-ଗଲେ । ୧୨ । ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଅବାରେ
ବସାନ୍ତି ପୁର । ଦଳଦଳବେ ଦେଲେ ଅଳନବର । ଦଳେ
ରାମଗୋପାଳ, ଗୋବିନ୍ଦସଙ୍ଗେ । ବୁନାବଦେ ବସୁରନ୍ତି ନାନାରଙ୍ଗେ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ଷୁବଦ୍ଧରେ ଯାଇଁ ମିଳ । ମସମସ ଦେଲେ ଫଳମାତ

ଗୋବିନ୍ଦ । ଶଶିପ୍ରାୟ ଯୁଦ୍ଧନ୍ତ୍ର ଗୋପାଳ ବେଦ । ବେଦୁ, ବଂସ ପରାଏ
 ବରନ୍ତ୍ର ଧ୍ବଜ । ଏକଗୋପାଳ ମୟୁରସାଗର ବର । ନୃତ୍ୟ ବରର
 ତାହାକୁ ଅନୁସର । ଏହିବାଳେ ଅସୁର ବୃଷକୁ ଗୁହଁ । ଅଳ ମାରବ
 ବଂସବରର ଏହି । ଛଳଛଳ ମଳରେ ଏମନ୍ତ ଗୁଳ । ବସ୍ତ୍ରାସୁରୁପେ
 ବସ୍ତ୍ରାବସଙ୍ଗେ ମିଳ । ଦ୍ରୁପଦାଭର ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ । ବଳବଦୁକୁ
 ବୋଲନ୍ତି ଦେଖ ସୁମି । ଏତେ ବୋଲି ଛାଡ଼ା ଚରଣ ଧର । ବସି-
 ଶୁରେ ବୁଲଇ ପିଟିଲେ ଦର । ନିଜରୂପେ ଅସୁର ଲେଉଟିଲା ପ୍ରାଣ ।
 ଅନାମରେ ପତି ଧନ ଦେଲା ଟାଣ । ତୃଷା ଲଗିଲା ଗୋପାଳେ ଜଣା-
 ନୁଲେ । ଯମୁନାରେ ପଶି ଜଳପାନ କଲେ । ବଂସ ଅଜ୍ଞାରେ
 ଅପେକ୍ଷା ବବାସୁର । ଡାହା ଜାଣିଲେ ପ୍ରଭୁ ଶାରଙ୍ଗଧର । ବରୁରନ୍ତ୍ର
 ଏହାକୁ କରବା ନାଶ । ଦସହସ ଦୋଇ ଗଲେ ତାରପାଶ । ଦେଖି
 ଅସୁର ବୃଷକୁ ଗିଳିଦେଲା । ତପ୍ତଲେବହୀନ ପ୍ରାଣ ପ୍ରସେ ଦେଲା ।
 ବବାସୁର ପକାଇଲା ନୃବଗାର । ଶଶିପ୍ରାୟ ତା ଅଧ୍ୟ ଚରଣେ
 ଦର । ଦେବେ କଲେ ସୁସ୍ପର୍ଶ ବରପଣ । ସମ ଶତ୍ରୁଷ୍ଟକୁ କଲେ
 ଅଲିଙ୍ଗନ । ଶିବା ମୁଲ୍ଲ ବଜାଇ ପୁରେ ମିଳ । ସୁଖେ ରଜନୀ
 ବସିଲେ ବଳମାଳୀ । ପ୍ରାଚୀନସମୟ ଜାଣି ଦେବାଧିପତି । ଦୁନାବନ
 ଯିବାକୁ ଦେଲେ ସସବ । ଶିରେ ମୟୁରଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଗୋବେ ।
 ଦବ୍ୟ ବେଶ ମୁନିଜଳ ମଳ ମୋବେ । ବର୍ଣ୍ଣସୁଗେ ମରବରୁଣ
 ସାଜେ । ତାସାପୁଷ୍ଟେ ବର୍ଣ୍ଣନ ମୁକୁତା ମୁକେ । କଟିତଳେ ପିତ୍ତପଟ
 ଚିତ୍ତିସାଣି । ଗୁରୁ ଚରଣେ ନୃପୁର ସୁବାଜେଣି । ଅନ୍ତ ଗୁଡ଼ିଏ
 ବରେ ଅଛନ୍ତି ଧର । ଶିବା ବର୍ଣ୍ଣାଇ ବର୍ଣ୍ଣବ କଲେ ବର । ବସ୍ତ୍ରାମାତେ
 ଗୁଲଛନ୍ତି ଅଗେ ସୁଖେ । ଗୋପସୁତେ ବେଦିଛନ୍ତି ଗୁରୁପାଶେ ।
 ଶିବା ମୁଲ୍ଲ ବଜାନ୍ତି ଯେହୀମତେ । ଅନୁପ୍ରାମାନ ଦେଲ ଛନ୍ତି
 ବସ୍ତ୍ରେ । ଏକ ଗୋପାଳପୁଅର ପ୍ରଭାଭର । ଶ୍ରେୟସରତେଇ ଏକ
 ଗୋପସୁତ । ଭୂପିବସି ଗୋପାଳ ତ ଗଲ ଜାଣି । ବୃଷପୁରୁଷେ ତା

ଭାବେ ଦେଇ ଥିବି । ଧାର୍ମ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ବରୁଣାଶୀଳ । ହୃଦୟକୁ
 ଗୋଡ଼ାଇଛୁ ଏବ ବାଳ । ଅବାସରେ ସେବେ ଶକ୍ତି ଉଠି ପାଇ ।
 ତାର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋପାଳ ଧାର୍ମ । ବେହୁ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ଏ ଗୁଲୁ
 ଭର୍ତ୍ତ । ଏକ ଗୋପାଳ ବସବସ ଏ ଦୋଇ । ବେହୁ ମୟୁରପତ୍ର ଏ
 ନୃତ୍ୟ କରେ । ଏକ ଗୋପାଳ ମର୍ଦ୍ଦିତ ଲଞ୍ଜରେ । ଏକ ଗୋପାଳ
 ବେଙ୍ଗପତ୍ର ଏ ଗଛ । ବୃନ୍ଦାବନରେ ଧାଳା ଅନଳମତ । ଜଳ-
 ଚରେ ଗୁହଁ ଅପଣା ଶ୍ରୀ । ଏକ ଗୋପାଳ ତାରୁ ଖବର ହୋଇ ।
 ବାଟକରି ପଡ଼ିଅଛୁ ଅର୍ଥାସୁର । ସ୍ୱର୍ଗେ ମଣ୍ଡେ ବେନପାଟି ଅଛି ଚାର ।
 ଏକ ଗୋପାଳ ବୋଲଇ ଦେଖ ଦେଖ । ଗିରି କରରେ ଗୁଲ୍
 କରବା ସୁଖ । ଏକ ଗୋପାଳ ବୋଲଇ ମହାଶିଳ । ଏସ୍ତ
 ଉପରେ ବସି କରବା ଖେଳ । ବେହୁ ବୋଲଇ ଏ ଅଳଗର
 ଅବା । ଗିଳଦେବ ଏ ଗୁଲ୍ ବାହୁଡ଼ ଯିବା । ବେହୁ ବୋଲଇ
 ଅଣ୍ଟେ ବାଦାକୁ ଡର । ପଛେ ଅଛନ୍ତି ଅମ୍ବର ବଜ୍ରାସ୍ତ୍ର । ଏବେ
 ବୋଲି ଗୋକୁଳବାଳକ ବସ୍ତ୍ରା । ଅର୍ଥାବଦନେ ପଶିଲେ
 ସେହାଲତା । ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଜାଣିଲେ ଅସୁର ମତ । ମୋଦପାଟି
 ପାଟି ବରଅଛୁ ଭଲ । ପ୍ରଭୁ ବରୁର କଲେ ଅପଣାପତ୍ନେ । ମୋକଳ
 ଧଳେ ମରବେ ଗୋପସୁତେ । ଅର୍ଥାବଦନେ କୃଷ୍ଣ ହବେଶ ଦେଲେ ।
 ବସବସି ସଂସାର ବସ୍ତ୍ରା କଲେ । ଭାଙ୍ଗି ପୁଟି ତା ପ୍ରାଣ ବାହାର
 ଦେଲ । ବେଗେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଦେବରେ ମିଶିଗଲା । ସେହବାଟେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ବାହାର ଦେଲେ । ଗୋପକୁମରକୁ ଯେନି ନୃତ୍ୟ କଲେ । ସୁସୁଦୃଶି
 କରନ୍ତି ଗଜବମାନେ । ଯେନି ମୁଦଙ୍ଗ ନାଟ କରନ୍ତି ହୃଦୟ ।
 ଲଠିବୁରୁଜରୁଜଲେ ରହି ବଞ୍ଚି । କର ଯୋଡ଼ି କୃଷ୍ଣ ବାଳବେଳ
 ଗୁହଁ । ଏଥୁଅନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ନପାଦୁଲେ ବସି । ଭଜେହୁଡ଼ା ପିଟାଣି
 ଗୋପାଳେ ରହି । ଯଦି ଲୋକବା ଗୋପସୁତବସନ୍ତେ । କବଳେଇ
 ବରୁଣ ବସବସନ୍ତେ । ଅନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ରୁଜନ୍ତି ସେହା ମୁଖେ ।

ତଳ ପଦାର୍ଥ ବସନ୍ତ ବୃକ୍ଷ ମୂଖେ । ପିଠା ଚିଆର୍ ଏକ ଗୋଷାଳବଣି ।
 ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବମୁଖ କରି ଭୁଣ୍ଡ ପାତିଅଛ । ଗୋଷ୍ଠପୁରକୁ ବୃକ୍ଷ ଚାନ୍ଦାନ୍ତି ଡୋସେ ।
 ଗୁରୁଦେବକୁ ବୃକ୍ଷର ମୁଖ ଦେଖେ । ବ୍ରହ୍ମା ବିଶ୍ବର କରଇ ଇଦା ଦେଖି ।
 ଏଇ ନୃଦନ୍ତ ପ୍ରଭୁ କରୁଣାଅଖି । ଏଇ କୋଦେ ସଜ୍ଜଣେନା ନାବ
 ଯୁଗ । ସଙ୍ଗେ ଚୁଞ୍ଚୁଅଛନ୍ତି ଗୋଷାଳଗଣ । ଏ ବ ଅବନାଗ୍ରାସ
 କରିବ ନାଶ । ଅଳ ଜାଣିବା ଏଦାର ବଳବିଷ । ଚିତ୍ତେ ଏତେ
 ଦୃଶୁଛୁ ଚତୁରାକଳ । ବମଣ୍ଡଳ ରେ ରଖିଲେ ବସ୍ତାମାନ । ଗୋଷ୍ଠପୁର
 ବୋଲନ୍ତି ଦେ ଭାବଗ୍ରାହ । ପାଶେ ଜାହାନ୍ତି ବସ୍ତାଏ ଗଲେ ବାହୁଁ ।
 ବୃକ୍ଷ ବୋଲନ୍ତି ଭୁମ୍ବେ ନ ଭେଦ ଗୋଟି । ବସ୍ତାମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ଅଣିବ
 ଖୋଜି । ଏତେ ବୋଲି ବସ୍ତା ଅଣିଗଲେ ଦୂର । ଏଣେ ବ୍ରହ୍ମା ଗୋ
 ଶାଳକୁ କେଲେ ହରି । ବସ୍ତା ଖୋଜି ନ ପାଇଲେ ପୀତବାସ । ବଣ-
 ଶ୍ରେକ୍ଷିତାରେ ଦେଲେ ପରବେଷ । ଗୋଷ୍ଠପୁରରେ ଦେହ ନାହାନ୍ତି
 ଚର୍ଚ୍ଚି । ପ୍ରଭୁ ଜାଣିଲେ ବଟ କରିଛୁ ବହୁ । ଅମ୍ବେ ଗାହାକୁ ବଟ
 କରିବା ଦେଖି । ଧାନ କରି ବସିଲେ ବମଳଅଖି । ଯେତେ ବସ୍ତା
 ବାଳକ ଗୋଷାଳ ଶୁଲେ । ନିତଦେବଦରୁ ଦୂର ବାହାରୁ କଲେ ।
 ବେଶ୍ଟ ବୟସ ରୁଷ ଶାହାର ଯାଦା । ସେହୁରୁପେ ଜାତ କଲେ-
 ଚଉବାଦା । ବୋଟବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବୁମ୍ବୁଲରେ ଯାଇ । ବସ୍ତା ବାଳକ
 ଜାତ ବ ବଡ଼ ଜାର । ଗୋଷ୍ଠପୁରର ସଙ୍ଗତେ ବଳମାନୀ । ବସ୍ତାମାନଙ୍କ
 ସଙ୍ଗତେ ପୁରେ ମିଳି । ଏଥୁଅନ୍ତରେ ଚର୍ଚ୍ଚି କରଣେ ଗଲ । ବ୍ରହ୍ମା
 ବସ୍ତା ଗୋଷାଳ ଲୁଗୁଇଥିଲ । ଦଳେ ବନ ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋଷାଳମାନେ ।
 ବସ୍ତା ଦେଲି ମିଳିଲେ ଶ ବୁନାବଳେ । ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ନିବଟେ ମିଳିଲେ
 ଶାନ୍ତି । ବସ୍ତା ଦେଖି ପଦ୍ମ ଆର୍ଦ୍ଧଲେ ଗାର । ଅତି ସ୍ନେହ କରି ଶାନ୍ତି-
 ଶାନ୍ତି ଦେଲେ । ପୁଣ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୋଷାଳେ ବୋଲି ବଢ଼ିଲେ । ଧାନ
 କରି ତା ଜାଣିଲେ ଗୋଷାଳ । ଏଇ ସବୁକେ ଶାନ୍ତି ଅବତାର ।

ବମଣ୍ଡଳରେ ବସାଁ ବାଳକ ଯେନ । ନିଜ ସୁରକୁ ଗଲେ ସେ
 ପଦୁଘୋଳ । ଫୁଲେ ସଦସୁମୁଖ ବ୍ରହ୍ମାଏ ଅଛି । ଉଷିମାନେ ପାରୁଷରେ
 ଛନ୍ଦ୍ର ବସି । ଦ୍ଵାଦଶ ବୋଲଇ ବାହୁଁର ଅସୁ ରୁହ । ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲ-
 ଇ ମୋର ମନ୍ଦର ଏହି । ଦ୍ଵାଦଶ ବୋଲଇ ତୁ ଶୁଭମୁଖ ସିନା । ବ୍ରହ୍ମା
 ସଦସୁମୁଖ ବସିଛି ଅନା । ଲଜ ପାଇ ବୟରେ ବମଳାଶଳ । ମୋର
 ଗରବ ଗଢ଼ିଲେ ଦଶଭାମ । ତାର ଚରଣେ ଶରଣ ଦେବ ମୁହଁ ।
 ରଖୁ ନ ରଖୁ ତାବଳୁ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ । ବସାଁ ଗୋପାଳ ଏବେ ମୁଁ ଦେବ
 କେଇ । ଏବେ ବୟର ଦୁନାବଳକୁ ଯାଇ । ଚହଁ ଦେଖିଲି ଦେ-
 ବାସୁର ବଲ୍ଲେ । ଗଣ ଚକ୍ର ଗଦା ପଦୁ ଶୋହେ ରୁଚେ । ପଳା
 ବରୁଅଛନ୍ତି ଚରୁରାଳ । ସୁଦ୍ଧ ବରୁନ୍ତି ପାରୁଷେ ଶିଳେଚଳ । ଗଣା
 ବଜାନ୍ତି ଜାରବ ମହାବୁଧି । ଦୁର୍ଗା ଶୁମର ଧର ପକାନ୍ତି ଅସି । ମାଳା
 ଦେଉଁ ଅଛନ୍ତି ଅମରପତି । ଦୁନାବଳଯାବ ଦେଖି ଏହିମତି । ବ୍ରହ୍ମା
 ବୋଲଇ ଦେଲି ମୁଁ ଅପରାଧୀ । କ୍ଷମା କଲେ କରବେ କରୁଣାଶିଖ ।
 ଦର ଜାଣିଲେ କହ ବକଳମଳ । ମନ ମନ ଦସି ପ୍ରଭୁ ବଗବାଳ ।
 ଏବ ମୁହଁ ଦସିଲେ ଦଶବାଳ । ମାୟା ସେବେବ ଦେବରେ
 ଦେଲେ ଲଜ । ଅନ୍ତ ଧରୁଛନ୍ତି କରେ ପୀତବାସ । ଦୋରୁଛନ୍ତି
 ସେହି ବଳଶେଳ ବେଶ । ପିତାମହ ଦଣ୍ଡବଦ ବୋଇ ପତି । ଉଠି
 ପୁରବଲେ ପିରେ କରଯୋଡ଼ । ନମୋ ନମୋ ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମ
 ଦର । ମହୁ ଲୁଗା ନକାରଣେ ଅବର । ଅଦ ଅନ୍ତ ଯାହାର ବହୁହଁ
 ନାହିଁ । ତାର ମହମା ମୁହଁ ଜାଣିବି ନାହିଁ । ବସାଁ ବାଳକ ସେ-
 ତେବ କେଇସୁଲ । ପ୍ରଭୁ ଶମ୍ଭୁରେ ସବୁ ଗଣାଇ ଦେଲ । ପିତାମହକୁ
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଦର । ଗୋପସୁତ ସହଚେ ବଜୟ ଦର । ନନ୍ଦ-
 ନନ୍ଦିନୀ ଚରଣ ସରସିଲେ । ଅନୁବରଣେ ନୁହେଁ ବର ଦେଲେ ।

ଅକ୍ଷୟ ବୋଇ ।

ଏବ ବଡ଼େ ଶୌର ସୁଦୟ ଦେଇ । କଲେ ମୁରଲୀ ସିନା ଦେଶଧୁର

ବସ୍ତ୍ରମାନ ଶେଷ ଶ୍ରବଣ ସମ । ସ୍ତ୍ରୋତ ବୃଷ୍ଟ ସେ ସ୍ବଦଳ ସୁବାସ ।
 ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନରେ ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ । ଶ୍ରବଣ ବୃକ୍ଷକୁ ଶୁଣି ବୋଇ-
 ନେ । ଦେଖ ଦେଖ ବଳଦେବ ଗୋଷାୟ । ଭୁମ୍ଭୁ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରଳମ୍ବି-
 ତ ବୋଇ । ମୟୂର ନୃତ୍ୟ କରଇ ଶିଖରେ । ମୃଗ ଶୁଣୁ ଅଳ୍ପ ଚରୁ-
 ତଳରେ । କେଉଁ ଗୋପାଳ ବରେ ଶିଖିସୁକ । କେଳାତୁ ଅଳ୍ପ ମ-
 ଯୁର ସମାନ । ବୃନ୍ଦାବନଶୋଭା ଅନାଇ ସମ । ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି
 ଅଳ୍ପ ଅନୁପାମ । ଫୁଟି ଗୋପାଳ କୋଳରେ ଶୋଇଲେ । ଶ୍ରବଣ-
 ଚରଣ ମଞ୍ଜୁଳ କଲେ । ଶ୍ରବଣ ପୁଣି ସେ ନାଚନ୍ତି ରଙ୍ଗେ ।
 ପେଲ ପେଲ ଦେଲେ ଗୋପାଳ ସଙ୍ଗେ । ସମ ବୃକ୍ଷକର ଅଛନ୍ତି
 ଧର । ବୃକ୍ଷ ଗୋପାଳକୁ ପ୍ରସଂସା କର । ଗୋପାଳ କରେ ବମଳ-
 ନୟନ । ପଛବ ଶଯ୍ୟାରେ କଲେ ଗୟନ । ଗୋପାଳ କରେ ତ-
 ରଣ ମହାଳ । ଫଳରେ ବଞ୍ଚୁଛି ଏବେ କାଳ । କେଉଁ ଗୋପାଳ-କ-
 ରେ ତାଳ ଧର । ଗୀତ ଗାଉଛନ୍ତି ସମର କର । ସମ ବୃକ୍ଷ ଅଗେ
 ଗୋପାଳଗଣେ । ଏମନ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ । ଦେ ସମ
 ସମ ମହାବାହୁ ଶୁଣ । ଦେ ବୃକ୍ଷ ବୃକ୍ଷ ଦୁଷ୍ଟ ନିକାରଣ । ଏହି ନ-
 ବନ୍ଧେ ଅଳ୍ପ ତାଳବନ । ଅସୁର ଚଢ଼ି କରନ୍ତି ସଦନ । ତାର୍ଦ୍ଦ ବସ୍ତେ
 କେତୁ ନିପାତୁଁ ଯାଇ । ତାଳଫଳ ଅଳ୍ପ ଦଥ ଗୋଷାୟ । ବେହେଣୀ
 ସୁତ ଏମନ୍ତ ଶୁଣିଲେ । ତାଳବନରେ ବାଦାଳାଦ କଲେ । ତାଳ-
 ଫଳ ସବୁ ହରି ପଡ଼ିଲା । ଗୟନରୂପେ ଧେନୁକା ଧାଉଁଲା । ଦେଖି
 ଅସୁର ଶ୍ରବଣ ହୃଦରେ । ତରଣ ପ୍ରଦାର କଲା ଜୋରରେ । ବେ-
 ଶେ ସମ ତାର ଚରଣ ଧର । ତାର୍ଦ୍ଦବୃକ୍ଷରେ କେବେ କେଉଁ ମାର ।
 ଅସୁର ଗୋର ଗରଜନ କଲା । ଉଚ୍ଛ୍ବସପଥ ପ୍ରାଣ ଦେଇଲା ।
 ଧେନୁକାସୁର ବସ ଅସି ମିତ । ସବୁମାନରେ ସମ ବଳମାନ ।
 ଗୋପାଳ ଭୁମର ଦରସ ତତ୍ତ୍ବେ । ଶାନ୍ତରେ ତାଳଫଳ ଦେଖ-
 ମତେ । ବସ୍ତ୍ରମାନ ଶେଷ ସମ ମୁଦର । ପୁରେ ମିଶିଲେ ବର୍ଣ୍ଣ ।

ଧୂଳି ଭର । ଦଳେ ନିଶିଷେଷେ ସମ୍ଭବସୁନ । ଗୋପାଳ
 ସଙ୍ଗେ ଦେବଦାସମାନ । ସମୁଦାଗରେ ବୁଲାଇଲେ ମିଳି
 ହରଷେ ବରନ୍ତି ବନ୍ଧ୍ୟା କେଳି । ବୃଷାବେଳେ ଯୋଏ ସେନ
 ବସ୍ତ୍ରାମାନ । କାଳୀୟଦୁହରୁ ରଲେ ବଦନ । ସବଳେ
 ଦଶଜଳ ପାନ କର । ଚନ୍ଦ୍ରଶେ ମଞ୍ଚରେ ପଡ଼ିଲେ ମର ।
 ବୃଷ ଅମ୍ବୁଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ବସ୍ତ୍ରା ଗୋପାଳମାନଙ୍କୁ ଲାଖଇ ।
 କାଳୀୟ ସେବେ ସ୍ବର ଏସ୍ତ ରହୁ । ଏ ଜଳପାନ ନ କରବେ
 ଦେହ । ଏମନ୍ତ ବର୍ଷର ଶାରଙ୍ଗଧର । ଉଠିଲେ କଦମ୍ବ ମୂର୍ଖ ଉଠି
 ପର । ନଦୀରତରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ । କାଳୀୟଦୁହ ମନ୍ତ୍ରି ପକାଇଲେ
 ଶୁଣି କାଳୟ ଯେ ଅଇଲ ଧାର୍ମ । କୃଷ୍ଣ ଗଙ୍ଗର ଭତି ଶୁଦ୍ଧିଆଇ
 ଏଣେ ଗୋପରେ ଦେଲ ଲଭପାତ । ଛନ୍ଦ ଦୋଇଲ ଗୋପାଳଙ୍କ
 ଚର । ନନ୍ଦଅଦ ଯଶୋବନ୍ତ ସେହିଣୀ । ଶ୍ରୀରାମ ଗୋପାଳ ଗୋପ-
 ଚରଣୀ । ସମୁଦାଗରେ ମେଲେ ଯାଇଁ । କୃଷ୍ଣକୁ ସାଥ ଅଛୁ ଶୁଦ୍ଧି-
 ଅର୍ଥ । ବସ୍ତ୍ରାମାନେ ମୁଖୁଁ କବଳ ଭେଜି । କୃଷ୍ଣ ମୁଖକୁ ଗୁଞ୍ଜି ଛନ୍ତି
 ଦେଜି । ଦେଖି ସମସ୍ତେ ବରନ୍ତି ସେଦଳ । ନଦୀର ଡେଇଁ ପଡ଼ିବାକୁ
 ମନ । ରାମ ବୋଲୁଛନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ କର । ଆସ ଏହିଶୁଣି ଅସିବେ
 ଦର । ଗୋପାଳଙ୍କ ମନ ଜାଣି ମୁରୁର । ଅପଣା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ରାକୁ
 ବର । କାଳୀୟ ସେବେ ନ ପାରିଲ ଛୁଡ଼ି । ପଳାଇ ବଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ
 ଶୁଦ୍ଧି । ବୋଲଇ ପ୍ରଭୁଠାବେ କଲ ଦୋଷ । ନିଷ୍ଠୁର ଏବେମୁଁ ଦୋଇବି
 ନାସ । କାଳୀୟ ସଙ୍ଗରେ ଉଠି ଗୋବନ୍ଦ । ନୃବ୍ୟ ବରନ୍ତି ସରମ
 ଅନନ୍ଦ । ଦେବତାଏ ପୁଣି ଦୃଷ୍ଟି ହରନ୍ତି । ଅପସରାମାନେ ରଙ୍ଗେ
 ଜାତନ୍ତି । କାଳୟ ନାମ ପତ୍ନୀଗୁଣ ଅସି । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ ପ୍ରତି ଅନେକ
 ଶୁଣି । ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲଇ କରୁଣାକର । କାଳୀୟ ପଣାରୁ ଦେରେ
 ଦାବାବି । ବୋଲନ୍ତି ଏଠାରୁ ଯାଅ ବାଜାୟ । ସମୁଦେ ଯାଇ ଦୁ ବର
 ଅନୟ । ବୃଷବାଣୀ ଶୁଣି ନାମ ଅବନୀ । ପୁରାତ୍ୟାଜ କର ଦେବ

ମାଳା । ସମସ୍ତେ ବାଳିନୀ ଦ୍ରବ ଶରରେ । ସମୁଦ୍ରରେ ସ୍ଥାନ ବନ୍ଧ
 ରହିଲେ । କୂଳେ ମିଳିଲେ ବମଳନୟନ । ସେହିଣୀ ସ୍ତବ କଲେ
 ଅଭିଜ୍ଞାନ । କର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଦୋଳେ ଦେଇ ବସି । ଏମନ୍ତେ ବହୁତେ
 ଦୋଳଇ ନିଶୀ । ବାଳିନୀକୁଳ ପୁରନ ବାଜନ । ସେଠାରେ ସମସ୍ତେ
 ବଲେ ଶୟନ । ସବୁକୟଳେ ନିଦ୍ରା ଅଛି ଦେଖି । ଏମନ୍ତେ ବଳ-
 ଅଗ୍ନି ଅସି ଦେଖି । ଗୋପାଳେ ଉଠି ଶୂନ୍ୟାନ୍ତ୍ର ସୁବଦେ । ବୃଷ
 ଉଠିଲେ ଗୋପାଳ ଶବଦେ । ବଳ ଅଳଳ ସବୁ ପାଳକଲେ ।
 ରଜନୀଶେଷ ସବୁକରୁ ଗଲେ । ଦଳେ ପ୍ରଭାତେ ବମଳନୟନ ।
 ରାମସଙ୍ଗେ ଦୁନାବନେ ଗମନ । ଗାୟମାନକୁ ସଙ୍ଗବରେ ଦେଇ ।
 ଗୋପାଳେ ବରୁଛନ୍ତି ଶିବାଧୁନି । ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ରଙ୍ଗେ ନିଟ-
 ବର । ଗୋପାଳ କଲେ ପ୍ରସଂସା ନୃତ୍ତର । ଗୋପାଳ ପୁଣି ନାଚନ୍ତି
 ଉତ୍ତମ । ପ୍ରସଂସା କରନ୍ତି ସୁନରୁଣ୍ୟାମ । ଏବ ଗୋପାଳ କର
 ବେଢ଼ୁ ଧର । ବ୍ରହ୍ମଣି କରଇ ସେନେବ କର । ଏବ ଗୋପାଳ ବାହା
 ମୋଟ କର । ଶ୍ରବଣ ଚାହାର କର ଓଟାର । ବେଲବଳରେ ଗୋ-
 ପାଳ ଶ୍ରୀହର । ଦୋଳଲେ ଫଳଦୋଳ ମସ୍ତକପ । ପରୁଅଡ଼େ ଯାଉଁ
 ନନ୍ଦନନନ । ଗୁପ୍ତିଲେ ଶାୟି ଗୋପାଳ ନୟନ । ଗୋପାଳ ଦୋଳଇ
 ପାରଙ୍ଗଧର । ଏମନ୍ତେ ଦୋଳବ ଚାହାର କର । ଗୋପାଳବାଣୀ
 ଶୁଣି ଦେଲେ ସୁଖ । ଧାର୍ଯ୍ୟଲେ ହର ଦରଶନ ଦେଖି । ବେଙ୍ଗୁଳ-
 ରବ ଡିପ୍ପାଇ ଗୋପାଳ । ଦୋଳ ଶେଷୁଛନ୍ତି ଏବ ଗୋପାଳ ।
 ପ୍ରଳୟାସୁର ଏଥୁ ଅକନ୍ତରେ । ଲୁଚି ଦେଖୁଥିଲ ନିବାରିତରେ ।
 ଗୋପକୁମର ସବୁପ ଧରଇ । ଗୋପାଳମାନବ ମେଲେ ମିଳଇ ।
 ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଚାହା ଅଛନ୍ତି ଜାଣି । ସମସ୍ତ ବଦନ୍ତ ଏମନ୍ତ ବାଣୀ ।
 ଫଳଜାଣଇ ଶେଷବା ଗୋପାୟି । ବାଣି ଦୋଳବା ଦୁଇଭାଗ ଦୋଳ
 ବାଉବା ଦଶ ବରରେ ବହୁଦେ । ଗଣ୍ଡିବବନ୍ଧୁଏ ଦେଖିଯାବେ ।
 । ୨୨ । ଏବ ଗୋପାଳ ବଦନ୍ତେ ଦେବ । ଶ୍ରୀରାମ ଶିଖରେ ଦୁମର

ସଙ୍ଗେ । ମେଢ଼ର ସଙ୍ଗେ ସୁବାମର ସେନ । ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗରେ ଦେବିବ
 ଗୋପାଳ । ବଦୁସେନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୃଷଭ ସଙ୍ଗେ । ଏରୁଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠବା
 ବୃଷଭସଙ୍ଗେ । ବେଦଗୋପାଳେ ହୋଇଛନ୍ତି ମେଳ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ଠାଉଲେ ରୁଦ୍ରବକୁଳ । ଜାଣିଲେ ପ୍ରଭୁ ତାହା ମାଳାମୁର । ଚକ୍ରିଲେ
 ପ୍ରଳୟା ଲଳିତପର । ସୁଦାମ ବୃଷଭକେ ଚକ୍ରିଅଛୁ । ବୃଷଭକୁ ବଦୁ-
 ସେନ ବହୁଛୁ । ଦେବଗଲେ ଗୁଣୀର ବଟ ଯହଁ । ପ୍ରଳୟାସୁର
 ଚିତ୍ତେ ବଢ଼ିବ । ଏହାକୁ ଆଜ ମୁଁ ଜାଣି କରବ । ପଛେ ଅସି ଏ-
 ମାଳକୁ ମରବ । ଏମନ୍ତେ ଗୁଣୀର ବଟ ବଳଲ । ଚକ୍ର ସ୍ବରୂପେ
 ଅସୁର ମଳଲ । ମାଳାମୁର ତାର ଧରଲେ ବାଳ । ବଧାମାର ପ୍ରାଣ
 କଲେ ବାହାର । ତଳେ ପଡ଼ିଲେ ପ୍ରଳୟାସୁର । ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷ କଲେ
 ସୁର ବର । ଗମବୃକ୍ଷକୁ କଲେ ଅଲଙ୍କାର । ବେଦିଲ ଅନଳବଳ-
 ଦହନ । ବକଳରେ ଅଜା ଗାର ମହୁଷୀ । ଅଗ୍ନିରସୁରୁ ନ ପାରଲେ
 ଅସି । ଗୋପାଳମାନେ ଗମକୁ ବହଲେ । ବୃଷରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉଠି
 ଶୁଣିଲେ । ବାଉନାମ ଧର ଡାକନ୍ତି ଦୁର । ଧ୍ବଜ କରନ୍ତି ଯେ ଅସି
 ନ ପାର । ଗୋପାଳେ ବୋଲନ୍ତି ବରୁଣାସୁଷି । ତୁମ୍ଭ ଆର୍ତ୍ତ ଗଲୁଛି
 ଗୁଣି । ଅମ୍ବେତ ଜାଣି ପଶିବୁଁ ଶରଣ । ରଖ ନ ରଖ ତୁମ୍ଭେ ତାହା
 ଜାଣ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ନୁହ କାହାର । ମୋତେ ଯେ ବଳେ ଚାହା-
 ର ବ ଡର । ମମସ୍ତେ ହୋଇ ମୋର ବୋଲବର । ନୟନ ବୁଝି
 ମୋରୁପ ସୁମର । ଶୁଣି ଜଗାପାଳ ବୁଝିଲେ ନୟନ । ବନ ଅନଳ
 ସବୁ କଲେ ଜ୍ଞାନ । ଗୋପାଳେ ଅକାର୍ଯ୍ୟ ଦରଷ ଦେଲେ । ଅଜା
 ମହୁଷୀ ଗାର ଅଟକଲେ । ଏରୁଷ ଗୀତମାନବର ସାର । ଚକ୍ରିଲେ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀବ ଦୁମରବର ।

ବସବୋଇ ।

ଅୟୁ ଶକ୍ତିରେ ଦେବ ବରଷାଗାଳ । ଅସି ଅବାସେ ମିଳିଲେ
 ମେଘମାଳ । ବଡ଼ବଡ଼ି ରଡ଼ିବେ ପୁରଲ ବ ସୁବି । ଦଶଦଶରେ

ଅନ୍ଧାର ଗଲ ଘୋଡ଼ । ଝଟ ଝଟ ଝଟକେ ବଜୁଲୀପନ୍ଥୀ । ଭବତନ୍ତ୍ର
 ବଜେବ ଦବସବତ । କାଳମୀନୀ ଶିଶୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଧନୁଜାତ । ନୃତ୍ୟକରନ୍ତି
 ମୟୁରେ ବୋଇ ମତ୍ । ବେବ ଡାହାଣେ ଧୁନ ବରନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର । ବନ୍-
 ପରେ ହଂସ ହଂସଗଲ ରତ୍ନ । ପାଣି ଉଠିଲ ବନ ଯାଉଛୁ ଭାଙ୍ଗି ।
 ବକମାନେ ମାଛକୁ ଅଛନ୍ତି ଜଗି । ବୃଷ କୋଇଡ଼ ଉତ୍ତରେ ବୃଷ
 ବସି । କନ୍ଦମୂଳ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ପ୍ରଜ୍ଞିଭାଣି । ଏକ ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ବୃଷ-
 ପାଶେ । କରେ କନ୍ଦମୂଳ ଘେନ ଭୁଞ୍ଜିବସେ । ଶବରଣୀ ଦେଖି
 ପରଶଂସାକରେ । ରାମକୃଷ୍ଣ ବେଳ ଏହି ପରକାରେ । ବୃନ୍ଦାବନ-
 ବିଜିନ ଶଙ୍ଖାରେ ବସି । ଦଧିଭାତ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଗୋପାଳେମଣି । ରାମକୃଷ୍ଣ
 ଗୋପାଳେ ଅଇଲେ ଘର । ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଖ କଲେ ଏହି ପରକାର ।
 ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରବେଶ ଶରଦକାଳ । ସବେବରେ ଫୁଟିଲେ
 କମଳଭୁଲ । ଭାଗମାନେ ଚନ୍ଦ୍ର କଲେ କୋଳାହଳ । ମଧୁପାନରେ
 ଦୋଇଛନ୍ତି ଶୋଳ । ଧାନପାଇ ଗଡ଼ୁଅଛୁ ମଞ୍ଚତଳ । ଦୋଇ ଅଛନ୍ତି
 ଦୁଇଶି ମଉକୁଳ । ମଉବରେ ମୁଗ ମୁଗୀ ଦେଲେସଙ୍ଗ । ଗାଈମା-
 ନକୁ ଶ୍ୟା କରଇ ଖେଳ । କଳାମାଳ ଘେନ ଉଦେ ନିଶାପଳ
 ଚାରିପାଶେ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ଭାଗପନ୍ଥ । ଦଳେ ବୃନ୍ଦାବନେ ରାମ କୃଷ୍ଣ
 ବେଳ । ଗୋପକୁମାରମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନ । ନିପମୂଳରେ
 ସରଜିଛନ୍ତି ଉଠ । ରଜଅର୍ଥରେ ମୁରଲୀ ଧୁନ ଗୋର । ବେବ
 ବଜାନ୍ତି ରାମ ଦରଶନରେ । ଶିଙ୍ଗା ମୁରଲୀବିଜାନ୍ତି ଗୋପସତେ । ମୃଦ
 ମୁଗୀସଙ୍ଗ ଶବ୍ଦ ଅଛି ଗୁହଁ । ଅର୍ଘ୍ୟ ପଲବହିଁ ତାର ପଡ଼ି ନାହିଁ
 ତଳ ଚେତ ଥେନୁମାନେ ଟେକ ତାଳ । କଲେ ମୁରଲୀଧୁନ
 ଅଗାଧପାଳ । କାଳଦାତ ଯାଇଥିଲେ ଗୋପୀଗଣ । ଧୁନ ଶୁଣି
 ବଦନ୍ତି ଜଗତୁଜଗ । ସଖୀ ଦେଖ ଦେଖ ଏ ବଣୀର ଲଗ୍ନ । ବୃଷ
 ଅଧର ସଙ୍ଗକୁ ଦେଲେ ଯୋଗ୍ୟ । ଅମୃତ ରାଗ୍ୟପିନୀ ଏ ଅଧର-
 ରସ । ସବୁ ପାତ ବରଇ ତ ରଖି ଦେଖ । ପଦ ଉପରେ ଯମୁନା

ପୁଲବର । ପୁଷ୍ପରସ ଚରୁ ମୁଖୁ ଅଗ୍ନି ଜାତ । ନନ୍ଦ କୁଳରେ ସାଧୁ-
 ପୁରୁଷ ଦେଖି । ଯଥା ଜଳନା ତାତ ହୁଅନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ । ଦେମ ରତ୍ନରେ
 ଦଳେ-ବରଜବାଳୀ । ପ୍ରାଚୀ ସମୟେ ସମ୍ପର୍କାବୁଲେ ମିଳି । ଦବ୍ୟ
 ଦେଖି କର ବାଳୀ ଦୁର୍ଗା ପ୍ରାପ୍ତି । ପୁରୀ ବଢ଼ାଇବର ସବଳ ଗୋଷୀ ।
 କର ଯୁଗଳ ଯେତି କରନ୍ତି ପ୍ରତି । କଳକଳନ ଅମ୍ବର ଦେବେ
 ପତି । ଗୋଷୀମାନେ ଚୁଡ଼ାଇ କର ଧରାଧର । ଦଳେ ଜମ୍ବୁକାକୁ
 ଗଲେ ସନ କର । ବାସ ପାଲଟି କୁଳରେ ରଖି ବାଳୀ । ଜଳ
 ରତ୍ନରେ ପଶି କରନ୍ତି ବେଳ । କୃଷ୍ଣ ରମ ସୁଦମ ସବଳ-ସଙ୍ଗେ ।
 ସେହି ସ୍ଥାନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରଙ୍ଗେ । ଗୋଷୀମାନଙ୍କୁ ବସନ୍ତ-
 ମାନ ଅଣେ । ନିଶ ଉପରେ ବାଜ ମୁରଲୀପାଣି । ଚରୁ ଉପରେ
 ଯାଇ ବଜୟେ କର । ଏଥୁଅନ୍ତରେ ଗୋଷୀଏ ସନ ସାର । କୁଳେ
 ଦେଖିଲେ କାହିଁ ଅପଣା ବାସ । ତୁଳସୀ ଦୋଇ ଶୁଦ୍ଧେ ଚଉପାଶ ।
 ବୋଲୁଛନ୍ତି ଏଥର ଦୋଇକୁ ଜାଣ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠର ନେଇ
 କରୁଁ ବସ । କେ ବୋଲ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନେ-ଆନ୍ତା ଯେବେ । ଗାଦ-
 ଚଉମାନ ପଡ଼ିଆନ୍ତା ଭେବେ । ପବନରେ ଯେବେ ଯାଇଆନ୍ତା
 ଉଡ଼ି । ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଦୋଇ ଦୂରେ ଆନ୍ତା ପଡ଼ି । ତହିଁ କଦମ୍ବ ଚରୁକୁ
 ଦେଲେ ଶୁଣି । ତହିଁ ବଜେ କରୁଛନ୍ତି ଜୀବଜାତ । ଗୋଷୀମାନେ
 ବୋଲୁଛନ୍ତି ଆଦେ ଦର । ଅମ୍ବ ବସନ୍ତମାନ କେଇଛ ଦର । ଏଡ଼େ
 ଗରବମାନ କାହିଁକି ହୋଇ । ବଂସବଜାକୁ ମନେ କାହିଁ ବ ଡର ।
 ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଅମ୍ବେ ଗୋବର ବାଣୀ । ଧର୍ମ ଜାଣିବ ଅଧର୍ମ କଲ ଅସି ।
 ଏବେ ବାସମାନ ଅଣି ଦୟା ଦୁର୍ଗେ । ସାହା ବୋଲିବ ତାହା କରୁଁ
 ଅମ୍ବେ । କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଯରୁପକାର । ଦୋଷ ନ ଦେଖି
 ନନ୍ଦ ତାହାକୁ ମାର । ବାସ ପବନ ଉଡ଼ାଇ ନେଉଥିଲା । ଅମ୍ବେ
 ଅଶିଳା-ସଙ୍ଗ-ଧସାର ଦେଲା । ଜଳରତ୍ନରୁ ଏବେ ବାହାର ହୁଅ ।
 ବୁଝୁ ବୁଝୁ କି, ଯେବେ ଚଳି ନିଶ୍ଚ । ଦୋଇଅଛି ସବଳେ ଏମନ୍ତ

ଜାଲ । ଗୋଷୀ ଭୁଲେ ଜଳେ ବହୁତ ଦେଇ । ଶୀତେ ଦାଉର
 ଗୋଷୀରୁଣୀମଣି । ଜବଜାମର ନିଶ୍ଚୁର ବାଣୀ ଶୁଣି । ଜମ-
 ସଦନ ସ୍ଥାନରେ ପାଣି ଦେଇ । ସମୁଦ୍ରରୁ ଲଜରେ ବାହାର
 ହୋଇ । ବୃଷ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ ଗୋଷୀକୁଳ । ତୁମ୍ଭେ ଭୁଲମ୍ଭ
 ହୋଇ ପଶିଛୁ ଜଳ । ଯେବେ ରବିକି କରବ ନମସ୍କାର । ସବୁ
 ପାପରୁ ତୁମ୍ଭେ ହୋଇବ ଥାର । ଗୋଷୀମାନ କରେବ ଜାମବୁଦେ
 ଦେଇ । ଅର ବସ୍ତ୍ରେ ରବିକି ଓଲଟି ହୋଇ । ବୃଷ ବୋଲନ୍ତି
 ଅଗୋ ଗୋଷୀମାନେ । ଦେବତାଙ୍କୁ ତ ତୁମ୍ଭେ ନ ଜର ମନେ ।
 ଏକ ବସ୍ତ୍ରରେ କଲ ଯେ ନମସ୍କାର । ବସ୍ତ୍ର ବାଟିଲେ ପାପ ହୋଇବ
 ଥାର । ଗୋଷୀ ବେଳବସ୍ତ୍ରେ ନମସ୍କାର କଲେ । ଦର ବୋଇଲେ
 ରବି ଯେ ଗୋଷୀ ଦେଲେ । ଏକ ଗୋଷୀଏ ଚଢ଼ି ଧାର୍ଯ୍ୟ
 ଖରେ । ଲଜେ ବଦନବୃକ୍ଷକୁ କୋଳ କରେ । ଗୋଷୀମାନଙ୍କ
 ସ୍ତନ ଜଗଳ ଦେଖି । ମହା ଦରଷ ପରୁ ବମନଅଣି । ସବୁ ବସନ
 ଦେଲେ ବରୁଣାନିଧି । ଜଜବାସ ପିନ୍ଧି ଗୋଷୀ ଦେଶେ ଯିବି ।
 ଗୋଷୀମାନଙ୍କ ହୃଦୟ ଜାଣିବର । ବ୍ରୀଜା କର ଯିବା ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ
 ଦର । ଏଥୁଅନ୍ତରେ ବୃଷ ଗୋଷୀଲ ସଙ୍ଗେ । ବୃଷମାନଙ୍କ ଗୁଣ
 ବଦନ୍ତି ରଙ୍ଗେ । ଦେଖଦେଖ ଚରୁ ପର ଭୃଷକାୟ । ଫଳ ପଡ଼ିପୁଷ୍ପ
 ଶୁଭ ଛନ୍ତି ଧର । ଗାଈ ଗୋଷୀଲଙ୍କୁ ଦେଖି ବରବଜ୍ର । ସମୁଦ୍ରରେ
 ପଶି କଲେ ଜଳପାଳ । ଗୋଷୀକୁମରେ ବଦନ୍ତି ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । ଶୁଧା
 ବରୁଛି ଅମ୍ବୁକୁ ଦଥ ଅର । ବୃଷ ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ଖରେ ।
 ଅଛୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପାସନ ବହୁଦୂରେ । ଚଢ଼ି ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବରୁଅଛନ୍ତି ଯାଗ ।
 ଦେବତାଙ୍କୁ ଦେଉଛନ୍ତି ଦବର୍ତ୍ତନ । ଦେଉଅଛନ୍ତି ଅମ୍ବ ବସନମାଳ ।
 ଅମ୍ବ ଜାମ ଧର ମାରି ଅଣ ଅର । ବୃଷ ବଚନ ଶୁଣି ଗୋଷୀଲେ
 ଚଳ । ଯାଗପାଳ ସନ୍ଧିଧେ ବଦନ ମନ । ଦ୍ଵିଜମାନଙ୍କ ଅଗରେ ଭୁଲ
 ହୋଇ । ବହୁଛନ୍ତି ଶିରେ ବେଦବର ଦେଇ । ଗର୍ମ-ବୃଷ ଶୁଧାରେ

ଅରବ ଦୋଇ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କୁ ଅଛନ୍ତି ପଠିଅଇ । ବେଳ ଉଡ଼ିବ
 ଶର ଅପାର ଦୂର । ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ଧ ବନ୍ଧୁ ଅବଧାନକର । ଭୋଲ ଦୋଇ-
 ଅଛନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଚହଁ । ଗୋପାଳଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣିଲେ ଜାହଁ । ବାହୁ-
 ତଳେ ନିରାଶେ ଗୋପାଳଗଣ । ବୃଷ୍ଟିମୁରେ ଅସି କଦନ୍ତୁ ପୁଣ ।
 ଦୂର ବୋଲନ୍ତି ଗୋପାଳେ ଯାଅ ବେଗ । ମୋହ ଜାମ ଧରି ବ୍ରାହ୍ମ-
 ଣୀଙ୍କି ମାଗ । ଗୋପସ୍ଥଳେ ମିଳି ପଢ଼ିଶାଳା ଲଗେ । କହୁଛନ୍ତି
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀମାନଙ୍କ ଅଗେ । ଅଗୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଏ ଶୁଣ ଅମ୍ବବାଣୀ । ବନେ
 ବଜ୍ରଏ ଅମ୍ବ ସାରଙ୍ଗପାଣି । ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଅମ୍ବଙ୍କୁ ଅଛନ୍ତି ପେଣି ।
 ଅନ୍ଧ ମାଗି ଅଛନ୍ତି କରୁଣାସିନି । ଗୋପାଳଙ୍କ ବଚନ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ।
 ଦୁଇକାମିନୀ ଉଠିଲେ ସେହୁସିନି । ଯାହାର ଜାମ ବଜ୍ରକ କରନ୍ତି
 ନିଜ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସୁକମନ୍ତ । ଜାନା ବ୍ୟଞ୍ଜନମାନ
 ଥାଳରେ ଭର । ଗୋପାଳଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ଦୁଇଜଣ । ଯାଗକରୁ
 ସେ ଥିଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣଯୁଥ । ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କି ଦେଖି ଉଗାଳିଲେ ଯଥ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଗୋପାଳଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବନ ଯିବ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କ କୁଳେ କଲବ
 ଦେବ । ଯାହା ନ ଶୁଣି ଗଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବଞ୍ଚେ । ଦୁଇକାମିନୀକ
 ଧରନେଲ୍ଲ ଜଣେ । ଦୁଇକାମିନୀ ଅନ୍ଧ ସେ ଘେନି ଗଲେ । ଗୁନା-
 ବଜରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ । ସଖାକରେ ବାମନର ଦେଇ
 ଦୁଇ । ପଦ୍ମ ଗୁଲନ୍ତି ଦକ୍ଷିଣକରେ ଧରି । ପାଦପଦ୍ମରେ ଯାହାର
 ମଳ ଭୁଜ । ଶାଖା ଦୋଇସେ ସଙ୍ଗେ କରଇ ରଙ୍ଗ । ପାଦ କମଳରେ
 ସେହୁ ମଳ ଦଥଇ । ପଦ୍ମ ପରାଏ ସଂସାରେ ଭ୍ରମୁଥାଇ । ଦେଖି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ-
 ମାନେ ହରଷ ଦେଲେ । ଡାହିଁ ଡାହିଁବୋଲି ବୃଷ୍ଟି ପୁଣି କଲେ । ବୃଷ୍ଟି
 ବୋଲନ୍ତି ମତେ ଦେଖିଲ ଯେହେବ । ନିଜ ଘରକୁ ଚେବେ ଗୋ
 ଯାଅ ବେଗେ । ବୃଷ୍ଟିବଚନ ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଭୁଲ । ନୟନୁ ଚେକିଲେ
 ଘେନିବ-ହାତ । ଜଣେ ଜଣେ କଦନ୍ତୁ ଦେ ଦେବସର । ଅମ୍ଭେ
 ଚେକିଲୁଁ ପଦ୍ମସଦୃଶ ଲଜ । ତୁମ୍ଭ ଚରଣତଳେ ଦୋଇହୁଁ ଦାଣ ।

ଅମ୍ଭ ସ୍ବଦ୍ବଦ ଫଳ ବୋଇଲ ଅସି । କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି କର ମୋହର
 ଗୋଲ । କେହି ନ ବୋଲିବେଟି ତୁମ୍ଭକୁ ଭଲ । ନିଜଗୁହରେ
 ଥାଇ ସେ ମୋତେ ଭଜେ । ସ୍ବଗ ହୁଏା ଅହଂକାର ମନୁ ତେଜେ ।
 ରହ ପରଲୋକରେ ସେ ଲହେ ସ୍ବଗ । ଏହା ନ କଲେ ନିଷ୍ଠେ
 ଲଭିବ ଦୁଃଖ । ପାଦପଦ୍ମେ ମନ ରଖି ଦୃଢ଼ନାସ । କୃଷ୍ଣଅଜ୍ଞା ଦୋଷ
 ଗଲେ ନିଜସ୍ବର । ଦେଖି ପ୍ରସଂସା କଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣଗଣ । ତୁମ୍ଭେ ସାଷା-
 ଦେ ଭେଟିଲ ନାରାୟଣ । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଦେବରାଜ । ଅମ୍ଭ-
 ମାନଙ୍କୁ ବୁଝାର୍ଥ କଲ ଅଜ । ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରକୁ ଚେଇ ବାଳ ।
 କୁଶି କୁସିଲ ଘର ଚକାଟ କଲ । ଘରୁ ଯାଇ ନ ପାର ବ୍ରାହ୍ମଣୀ-
 ନାସ । ମନ ସୁଖେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରି । କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ଢେଜିଲା
 ପ୍ରାଣ । ଗୃହେ ନ ଯାଉଁ ଅନ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଗଣ । ବୁଦ୍ଧାବଳେ ସମ କୃଷ୍ଣ
 ଗୋପସୁତେ । ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଭୁଞ୍ଜି ହରଷ ଚିତ୍ତେ । ଗାଈ
 ଗୋପାଳ ସଙ୍ଗରେ ବଳମାଳୀ । ନିଶୀ ମୁଖେ ସୁଖେ ପୁରେ ବିଜେ-
 କର । ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ଦିନେ ଗୋପାଳବର । ଇଥାଇଲେ ରନ୍ତ୍ର
 ପୂଜା ଉପହାର । ହିଜବର ଅଣି ହୋମ କରାଇଲେ । ଗାଈ ସ୍ବବର୍ଣ୍ଣ
 ବସନ ଦାନ ଦେଲେ । ଏହା ଦେଖି ପଶୁରନ୍ତ୍ର ପିତାମ୍ବର । ଗାଈ
 ଚର୍ଯ୍ୟ କରୁଛ ଏ ଉପହାର । କୃଷ୍ଣ ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି ନନ୍ଦରାଜ ।
 ଅମ୍ଭେ ରନ୍ତ୍ରକୁ ଅଜକରନ୍ତି ପୂଜା । କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ମୋରବଚନ ଶୁଣ
 ରନ୍ତ୍ର ପୂଜା କଲେ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଣ । ରନ୍ତ୍ର ଅମ୍ଭର ଏ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ-
 ଗିରି । ତାକୁ ପୂଜାକଲେ ସିନା ଦେବ ଶିଷ୍ୟ । କୃଷ୍ଣମୁଖରୁ ନନ୍ଦ
 ଏମନ୍ତ ଶୁଣ । ଉପହାର ଶଗଡ଼େ ସଜାଡ଼ି ଅଣି । ଗାଈ ଅଗରେ
 ଦୋଳ ଗୋପାଳ ବୁଦ୍ଧ । ବିଜେ କରନ୍ତି ସମ ଗୋବନ୍ଦ ନନ୍ଦ । ଗୋ-
 ବର୍ଦ୍ଧନ ଗିରି ଗୁରୁପାଶେ ମିଳି । ପୂଜା କରି ଦରସେ ଦଅନ୍ତ ବଳ ।
 ବରେ ବର୍ଣ୍ଣର ଅଲଭ୍ୟ ଧର କରି । ବନାବଳା କରନ୍ତି ଗୌତାମ-
 ନାସ । ଗୋପାଳଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଅଛନ୍ତି ବର । ଚେର୍ଯ୍ୟେବଦ ଉପରେ

ବଜେ ବର । ଶୁଣିବେଲେ ଗୋପାଳମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ । ଅଦେ ଗୋପାଳେ
 ଦେଖ ପଦ୍ମରେ ମୁହିଁ । ବଳୀ ଦେଇ ଯେ ଅମ୍ଭକୁ ପୂଜାକର । ତେ-
 ଶୁକର ବୁଝଇ ଦୋଇବ ବର । ବୃଷ ଓଲଟି ଦୋଇ ବୋଲନ୍ତି ଦେଖ ।
 ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଅମ୍ଭର ଭରଣେ ସୁଖ । ତୁମ୍ଭେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କାହିଁକି
 ପୂଜାକର । ସେଇ ଅସି ନ ଭୁଞ୍ଜଇ ଇପଦାର । ଦେଖି ସମସ୍ତେହେଁ
 ନମସ୍କାର କଲେ । ପୂଜା ନିଦାନ ମହାଦରଷ ଦେଲେ । ଇନ୍ଦ୍ର ବହଇ
 ମେଘକୁ ଡାକିବର । ନନ ଗୋପାଳେ ଅମ୍ଭର ପୂଜାଦାର । ଗୋବ-
 ଝନ ପଦ୍ମକୁ ପୂଜାକଲେ । ଅଜ ଜାଣିମା ତାର ମହିମା କଲେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ଗୋପକୁ ଯାଅ ବେଗ । ବଜ୍ରଦାତରେ ଶ୍ରୀଗାୟ
 ଜଗର ଗୁଣ । ଇନ୍ଦ୍ର ଅଜ୍ଞା ପାଇଁ ଗୁରୁମେଘ ଗଲେ । ଗୋପକସ୍ତ୍ର
 ଶ୍ରୀମାରେ ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ । ସିନ୍ଧୁଗର୍ଜନ ପରାଏ ଘଡ଼ଘଡ଼ି । ଏହିକ୍ଷଣିକ
 ମେଘ ପଡ଼ିବ ଛୁଡ଼ି । ବବସରେ ଦେଲା ମହା ଅନକାର । ହସ୍ତିଶୁଣ୍ଠୀ
 ପ୍ରାଏ ପଡ଼େ ଜଳଧାର । ବବା ଦୋଇଲ ଅସି ପ୍ରଳୟ କାଳ । ବଜ୍ର
 ପାଷାଣ ପଡ଼ନ୍ତି ମାଳ ମାଳ । ବସ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କୁ କୋଳରେ ଘେନି ଗାର ।
 ଶୀତକାନ୍ତରେ ମହାବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ । ଗୋପୀ ଗୋପାଳ ସବୁ
 ଅରତ ଚିତ୍ତେ । ବୃଷଅଜ୍ଞାରେ ବଦନ୍ତି ଯେହାମତେ । ଅଦେ
 କରୁଣାସାଗର ପୀତବାସ । ତୁମ୍ଭ ସକାଶୁଁ ସମସ୍ତେ ଗଲୁଁ ନୀଶ ।
 ପୂଜା ଗୁଣିଲ ବେଳକୁ ଦେଲ ଅଗ । ଏବେ ସମ୍ଭାଳ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବଜା
 ଗୁଣ । ଅମ୍ଭେ ସବୁପ୍ରକାରେ ଜାଣିଛୁ ଏହା । ତୁମ୍ଭେ ସିନା ବସନ୍ତି
 ବେଳକୁ ସାହା । ଶୁଣି ବଦନ୍ତି ପ୍ରଭୁ କରୁଣାକର । ମୋହୋ ଆର୍ତ୍ତ-
 ତ ଇନ୍ଦ୍ରଶରକୁ ଡର । ଏବେଁ ବୋଲି ଦର ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଗିର । ଛନ୍ଦ
 ପ୍ରାଏ ବର ବାମନରେ ଧର । ମରୁ ଗୋପାଳ ଘେନି ବାହୁର ଗାର ।
 ବେରେ ପଶିଲେ, ପଦ୍ମ ଜଳେ ଯାଇଁ । ସାତଦିନ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ର
 ବରଣ କଲା ବଜ୍ର ମାର ମାର ଅସବର ଦେଲା । ମେଘମାନଙ୍କ
 ବଳ ଯେ ବନ୍ଧୁ ବୁଝି । ମନାଭଣ୍ଡୁଁ ତହିଁ ଉତ୍ତର ଶୁଣି । ଦଗ

ନିର୍ମଳ ଦେଖି କମଳଅଶି । ନିଜ ସ୍ଥାନେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଶିର ରଖି ।
 ବଳବ୍ରତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ ବୋଲ କଲେ । ପୂଜାକରି ଗୋପିମାନେ ବନ୍ଦା-
 ଲଲେ । ସୁଖେ ସମସ୍ତେ ନିଜସଦନେ ମିଳ । କୃଷ୍ଣ କଥା ଅଦଭୁତ
 ବୋଲି ଶୁଣ । ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଲଇ ଏବେ କରବ କଷ । ପ୍ରଭୁଠାରେ
 ମୁଁ ନ ଜାଣି କଲ ଦୋଷ । ଏବେ ବୋଲି ପରସ୍ତକୁ ସଙ୍ଗେ
 ଘେନି । ବୃନ୍ଦାବନକୁ ଗଲେ ସଦସ୍ତଯୋନି । ଦଣ୍ଡବତ ଦୋଇଲା
 କୃଷ୍ଣକୁ ଦେଖି । ଉଠି ସୁଦ୍ଧ କରଇ ସଦସ୍ତଅଶି । ଜୟ ଜ୍ୟୋତିସ୍ବରୂପ
 ଭକ୍ତର କହୁ । ଜୟ ମହାମହମ କରୁଣାସିନ୍ଧୁ । ଦାସବନ୍ଧୁଳ ଗବାଗଞ୍ଜକ
 ବାଳା । ରକ୍ଷା ନ କଲେ ନାଶ ଗଲଟି ସିନା । ସୁଦ୍ଧ ଶୁଣି ପ୍ରସନ୍ନ
 ହୋଇଲେ ଦୟା । ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଲେ ଯିବି ଅଭିଷେକ କର । କୃଷ୍ଣ
 ଦବ୍ୟ ଆସନ ଉପରେ ବସି । ଦେବମାତା ସୁଦ୍ଧକରୁଛନ୍ତି ଅସି ।
 ପୁଣି ବୃଦ୍ଧିକରନ୍ତି ଗନ୍ଧବମାନେ । ଅପସରା ନାଚନ୍ତି ହରଷମନେ ।
 ଫର୍ଥଜଳ ଆଣିଥିଲେ ଗଜବର । ଅଭିଷେକ କଲେ ଋଷି ସୁନାସିର ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଲେ ଯେ ଭୁଲେ ଗାଉବ ବିନ । ତେଣୁ ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ
 ପରମାନନ । କୃଷ୍ଣଅଙ୍ଗରେ ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ବର୍ଗକୁ ଗଲେ । ନିଜପୁରକୁ
 ଦୂର ବଜ୍ରଏ କଲେ । କୃଷ୍ଣଚରଣବିମଳସରସିଜେ । ନୃପ ନୃସିଂହ
 ଭ୍ରମରବର ଭଜେ ।

— * —

ସପ୍ତମ ବୋଇ ୫

ଦନେ ରାମକୃଷ୍ଣ ଗୋପାଳ ସଙ୍ଗେ । ବୃନ୍ଦାବନରେ ବଜେ କଲେ
 ରଙ୍ଗେ । ଯମୁନାକୂଳରେ ଖେଳନ୍ତି ଧୂଳି । ଏମନ୍ତେ ଅଳ୍ପ ସୁଦ୍ଧ ଅସି
 ମିଳ । ବୋଲଇ ଆସଣ ଖେଳାଅମତେ । ଶୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି
 ଭୁରଜେ । ଖେଳବାଧୁ ତୋ ବିବାମଗ୍ନୀ ଅଛୁ । ପୁଣି ଶୁଣି ଡବାଲେ
 ବ୍ରାହ୍ମଣବସି । ଉତ୍ତର ପାଶି ଯେ ଚମୁଚମୁଣି । ଏ ବିଷୟ ଅଦାର୍ଥ
 ଅଛୁ ମୁଁ ଅଣି । ଅଳ୍ପସୁଅକୁ ଶ୍ରେଣୀଲେ ଦୂର । ଧାରସ ଯୋଗ

ବେନିରାଗ ନୁହ । ଅନପୁଅ ତହିଁ ଦେଖିଲୁ ବାବେ । କାଲି
 ଗଉଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦଶେ । ଚମ୍ପାପାତ୍ର ମୁଣି ଉତ୍ତର ଝର । ବ୍ରାହ୍ମଣ ସୁତ-
 ଠାରୁ ନେଲେ ଦର । କୃଷ୍ଣକୁ ବୋଲଇ ବ୍ରାହ୍ମଣସୁତ । କାଲି ଥରେ
 ଭୁମ୍ପେ ଅଛୁ ପୋତ । କାଲି ପଡ଼ିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣଭାବେ । ଜଣି
 କୃଷ୍ଣ ତା ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ବେଗେ ॥ ଅନପୁଅ ଯେ ଅଭିକୋପ କରି ।
 ବୋଲଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବସନ ଧରି । ଭୁମ୍ପେ ବେଳକୁ ଭୁମ୍ପେ ନେଲ ଜଣି ।
 ମୋହ ବେଳକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲ ପୁଣି ॥ ଦୟାମୋହର ସାମଗରମାନ ।
 ନୋହିଲେ ଶୁଦ୍ଧିକ ନାହିଁ ବସନ ॥ କୋପେ କୃଷ୍ଣ ତାକୁ ଗୁପ୍ତେ ମାର ।
 ଗୋପାଳେ ତାହାକୁ ନେଲେ ଓଟାଇ ॥ ଏକ ଗୋପାଳ ବୋଲେ
 ଅହେ ଦର । ଏହାକୁ ମାଇଲ ଅନାଦ କରି ॥ ଅନ୍ତର ଦୋର ଏ
 ବଳରେ ଥିବା । ଯେ ଯାହା ବୋଲିବ ତାହା ଶୁଣିବା ॥ ସୁବଳ
 ଏଠାରେ ଆସି ତୁ ରହ । ଭବତ୍ରାଣା ଗଲେ ଏମନ୍ତ କହ ॥ ଏମନ୍ତେ
 ସୁତକୁ ଲେଖଇ ଅନ । ନ ପାଇ ତାହାକୁ ଦୋଇଲ ଧନ ॥
 ପଥରେ ଦେଖିଲ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ବୋଲଇ କାହାକୁ ଖୋଜ
 ଅପଣ ॥ ଅନ୍ତ ବୋଲଇ କାହିଁଗଲ ସୁତ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲେ ତା
 ରୂପ କେମନ୍ତ । ଅନ୍ତ ବୋଲଇ ଅଳା ବୟସ । ପାତ୍ରା ହୋଇ ମୁଣି
 ଉତ୍ତରବେଶ ॥ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲଇ ଯମୁନାକୂଳେ । ଥିଲୁ ତୋ ସୁତ
 ଗୋପାଳଙ୍କ ମେଳେ । ଅନ୍ତ ବୋଲଇ ମୋତେ ଦେନି ଯାଅ ।
 କାହିଁଛୁ ମୋର ପୁଅ କହୁ ନୁଅ ॥ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅନ୍ତକୁ ସଙ୍ଗେ ଦେଇଲ ।
 ଯମୁନାକୂଳେ ପୁଅକୁ ବେଢ଼ିଲ ॥ ଅନପୁଅ କରି ଧର ବଦନ । ବୋଲଇ
 ଅହେ କମଳନୟନ । ଏବେବେଳିଯାଏ ଥିଲୁ ତୁ କାହିଁ । ତୋତେ
 ନ ଦେଖି ପ୍ରାଣ ରହୁ ନାହିଁ ॥ ଉତ୍ତର ପାତ୍ରା ମୁଣି କାହିଁ ଗୋର ।
 ଦେହର ଲଗୁଛି ଧୂଳଧୂସର । ସୁତ ବୋଲେ ତାତ ପୁଣି ମୋ ବାଣୀ ।
 ଧୂଳ ଖେଳିବେ କୃଷ୍ଣ ନେଲେ ଜଣି । ମୋହ ବେଳକୁ ସେ ବଞ୍ଚାଇ
 ଦେଲେ । ମାଣିଲୁକ ସେ ଗୁପ୍ତେ ମାଇଲେ ॥ ଅନ୍ତ ବୋଲଇ ତୁ

ଉକାଶପୁତ୍ର । ଶେଳବାର ଡୋର କୋହେ ଉଚିତ ॥ ମାଇଲେ
 ଯେବେ କାହିଁଛନ୍ତି ଦର । ସ୍ବତ ବୋଲଇ ଏ ବନେ ବହର । ତାତ
 ଦାତ ଧର ସ୍ବତ ତଳିଲେ । ଏହିଠାରେ କୃଷ୍ଣ ଅଛୁ ବୋଇଲେ ।
 ଅନ୍ଧ ଯେ ଧଇଲ ଗୋପାଳ କର । ଏ କୃଷ୍ଣ ନୁହେଁ ବୋଇଲ କୁମ-
 ର ॥ ଅନ୍ଧ ପୁଣି କୃଷ୍ଣ କର ଧଇଲ । ପୁତ୍ର ବୋଲଇ ଏ ମୋତେ
 ମାଇଲ ॥ ଅନ୍ଧ ବୋଲଇ ହେ ପଦ୍ମକୟନ । କାହିଁକି ମାଇଲ ମୋର
 ନନନ ॥ କରୁଣାକଲେ ସରସିଜମୁଖ । ବୋଲନ୍ତି ଅନ୍ଧ ମୋ ଗଣ୍ଡର
 ଦେଖ । ଚିତାଦ କୁମର ଧୂଳିଅଛୁ ମାର । ବସନହିଁ ମୋର ଦେଇଛୁ
 ତର ॥ କୃଷ୍ଣ ଅଜ୍ଞାରେ ଅନ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ରପାଲ । ନୟନାନନ୍ଦପୁରୁଷ ଅକାର ॥
 ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ମଞ୍ଚରେ ପଡ଼ି । ଅନନ୍ଦ ହୋଇଣ ଭୂମିରେ
 ଗଡ଼ି ॥ ଉଠି ଶିରେ ପୁଣି ଯୋଡ଼ିଲ କର । ବୋଲଇ ରକ୍ଷାକର
 ରକ୍ଷାକର ॥ ଗୁପ୍ତ ପୁଲକିତ ହୋଏ ଏ ଘନ । କୁଶିତ କାମ ମନ ରୁଚ
 ରୁଚ ॥ ଅନ୍ଧକୁ ପସନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଦର । ସଖାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପୁରେ
 ବିଜେ କର ॥ ଏକାଦଶାଦଳ ଗୋପାଳ ରଜା । ଗୃହେ କରୁଥିଲେ
 ଗୋପାଳ ପୂଜା ॥ ଦେଖିଣ ବୋଲଇ ଦେବାଧିପତି । ମୋତେ ଶୁଭ
 ବର୍ଷା ଦେବତା ପୂଜ ॥ ଶୁଭୁକ ଉପରେ ବସିଲେ ଦର । ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର
 ଗଦା କମଳ ଧର ॥ ଅନନ୍ଦ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ଅକାର । ପୂଜା
 କଲେ ପୁଲ ତନନ ଦେଇ । ଦ୍ଵାଦଶାଦଳ ପ୍ରଞ୍ଜିତ ସମୟେ । ଡାକ
 ବର ଗଲେ ଗୋକୁଳରାଏ । ପନସାମଗିଷ୍ଠ ଘେନ ଗୋପାଳ । ନନ୍ଦ
 ସଙ୍ଗେ ଗଲେ କାଳିନ୍ଦୀକୁଳ । ଘନ କଲେ ନନ୍ଦ ଜଳରେ ପସି ।
 କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ମୃଗରେ ଲାସି । ବରୁଣ ବରୁର କରଇ ତରୁ ।
 କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦେଖ ପାରବା କେମନ୍ତେ ॥ ଏମନ୍ତ ନନ୍ଦ ଅଗମନ ଜାଣି ।
 ଦୂରକୁ କହଇ ଏମନ୍ତବାଣୀ । ନନ୍ଦକୁ ପୁଣ୍ୟ ବେଗେ ଘେନି ଅସୀ ।
 ଧର ନେଲେ ଦୂର ପାର ଅଦେଶ । ଏମନ୍ତେ ଜନକୁ ନ ଦେଖି
 କରେ । ଗୋପାଳ ସେଦନ ନଲେ ବଦଳେ ॥ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପୁରେ

କହେ ବୁଦ୍ଧ । ଜଳେ ବୁଡ଼ି ମଲେ ବୁମ୍ବର ତାତ । ଜାଣି ବୁଝ
 ଗଲେ ବରୁଣପୁର । ଦେଖି ବରୁଣ ଶିରେ ଯୋଡ଼ି ବର । ସୁଦ୍ଧ
 କର ବୋଲେ ଭରଲ ଅଜ । ସୁଫଳ ହୋଇଲା ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ତମଳତରୁଣ ଦେଖିବା ପାଇଁ । ତୁମ୍ଭ ଗୋବିନ୍ଦକୁ ଅଣିଲ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ବରୁଣ ସଦନୁ ଶ୍ରବଣମାଳୀ । ଜନକୁ ଯେନ ନିଜପୁରେ ମିଳି । ନନ୍ଦ
 ଗୋପାଳଙ୍କ ମେଳରେ କସି । ବରୁଣ ତରୁଣ କହେ ବଶେଷି । ଶୁଣି
 ଗୋପାଳ କରନ୍ତି ବର । ଅମ୍ଭେ ନ ଦେଖିଲୁଁ ବରୁଣପୁର । ଏମନ୍ତ
 ବରୁଣ କରନ୍ତି ବସି । କରୁଣା କରନ୍ତେ କରୁଣାଗୁଣି । ସମସ୍ତେ
 ଯମୁନାକଳେ ନୂସିଲେ । ବ୍ରହ୍ମା ହୃଦରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଦେଖିଲେ ଅନନ୍ତ କୋଳରେ ଦର । ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା କମଳ-
 ଧାରୀ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶୁଭଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଯେନ । ଗଣା ବଜାନ୍ତି କଳ
 ପ୍ରିୟମୁନି । ପ୍ରହଲଦ ଅଦି ଭକ୍ତମାନେ । ସୁଦ୍ଧ ବରୁଣକୁ ଦରଶ-
 ମଳେ । ଦେଖି ସମସ୍ତେ କଲେ କମସ୍ତାର । ବୋଲନ୍ତି କୃପା
 କର କୃପା କର । ପୁଣି ଯେ ମାୟା କଲେ କୃପାଗୁଣି । ସେହି ବସିଲା
 ସ୍ଥାନେ ଛନ୍ତି ବସି । ବୋଲନ୍ତି ମାୟା କଲେ ଦେବରାଜ । ସତେକ
 ସସନ ଦେଖିଲୁଁ ଅଜ । ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ କେତେଦିନ ଶେଷ ।
 ଶରଦକାଳ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ । ଅଶ୍ରୁମଣ୍ଡଳ ଶରଦଶଶୀ । ନିର୍ମଳ
 ନିଶୀ ଦଶଦଶ ଦଶି । ଫୁଟିଲେ ସୁଗନ୍ଧ ମଞ୍ଜୀ କୁମୁଦ । ଦଅନ୍ତି
 ବ୍ରମରଗଣକୁମୁଦ । ଏମନ୍ତ ସୁଖ ଶରଦର ଦେଖି । ଦରଶ
 ହୋଇଲେ କମଳଅଗ୍ନି । ଗୋପିମାନେ ପୂଜା କର ମୁଗୁର । ମାଗି-
 ଅଛନ୍ତି ମତେ ବର କର । କରବା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗାକୁ ଅଜରକ । ବଟପା
 ଅଛନ୍ତି ଗୋପସୁବଳ । କେହି- ଅମ୍ଭର କ ହୁଇବେ ଜଳ । କଳକ
 ନିଷ୍ପତ୍ତି ରହୁବ କୁଳ । ଗୋପାଳମାନଙ୍କୁ ପକାଇଦେଇ । ନ ଶୁଣି
 ଗୋପିମାନେ ଗଲେ ଧାଇଁ । ମୁଣାଇସୁଦାରେ ଗଜବ ରହେ ।
 ବଢ଼ିଲେ ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତି ସଦେ । ମୁତମୁତରେ କ ଅତଳ ଟଳେ ।

ପବନ ଧରବ ବର କମଳେ । ଏବ ଗୋପାଳ ସେ ବଡ଼ ଦାବୁଣ ।
 ଛାଦା ନାଶ ବର ଧର ଅପଣ । ମାଡ଼ ମାରି ନିଜ ଘରକୁ ନେଲ ।
 କବାଟ ବଳ ଦୁଆର ଜଗିଲା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମୁକୁ ଯାଇ ନ ପାରି ।
 ବକଳେ କାନ୍ଦଇ ଗୋପଗୁଆଳୀ । ସଙ୍ଗ ଯୁବକ ଉଡ଼ିଗଲେ
 ମଢେ । କୃଷ୍ଣକୁ ରେଟ ପାଇବେ ଭୁରଢେ । ଅଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ମୋହ-
 ଠାରୁ ନାହିଁ । ଲବଣ୍ୟମୂରତି ଦେଖିବ କାହିଁ । ହା ହା ହା
 କୃଷ୍ଣ କମଳନୟନ । ଏମନ୍ତେ ବୋଲ ଢେଜଲା ଜୀବନ । ଗୋପି-
 ମାନଙ୍କରୁ ନ ଯାଉଁ ଅଗ । ସାତୁକ୍ୟ ମୂରତି ଲଭିଲା ବେଗ ।
 ନିକଟେ ଗୋପକାମିନୀ ଦେଖି । ମୁଗୁର ମୂରଲୀଶ୍ରୀ ଉପେକ୍ଷି ।
 କହନ୍ତି ମୁର କୋମଳବାଣୀ । ଶୁଣିଗୋ ସଚଳ ଗୋପଇରୁଣୀ ।
 ଏକେଇ ରଞ୍ଜନା ଦୁଜେ ଏ ବଳ । ଏଥକୁ କେ ଧରି କଲ ଗମନ ।
 ପତି ସୁତ ବନ୍ଧୁବାନବ ଭେଜ । ଅଇଲ ପରପୁରୁଷକୁ ଦେଖି ।
 ପୁରାମାନଙ୍କର ମୂଳଗତ । ଦୂରତା କରତା ଧରତା ପତି । ଦେଖି-
 ବାକୁ ଯେବେ ଅଇଲ ମଢେ । ମୋହ ପୁରୁଷ ଦେଖିଲେ ନେହେ ।
 ସଦନକୁ ବେଗେ ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ । ନିଜପତିଙ୍କି ସେବା କରୁଥାଅ ।
 ଏମନ୍ତ ଧୂଷର ବଚନ ଶୁଣି । କାକୁସ୍ଥେ ବୋଲନ୍ତି ଗୋପଇରୁଣୀ ।
 ଯାହା ବହୁଳ ସେ କଥା ପ୍ରମାଣ । କେବଳ ଅମ୍ଭଠାରୁ ବହୁ
 ଶୁଣ । ଧର୍ମବିଧି ବୋଲ ବୋଲଇ ଯାହା । ସଦନେ କ କାର୍ଯ୍ୟ
 କ ପତି ନାହା । ତୁମ୍ଭେଇ ସବୁର ଅମ୍ଭାପୁରୁଷ । ତୁମ୍ଭଠାରେ କ
 ପରପର ଦୋଷ । କେ ଅବା ଏ ଚର୍ମଲେଚନ ବହୁ । ତୁମ୍ଭ ଲବଣ୍ୟ
 ମୂରତିବ ଗୁହଁ । ଅମ୍ଭଠାରେ ଆଉ ନ ଦେବ ଆଶି । ଆଶିକ
 କେବଳ ମନ ସେ ସାକ୍ଷୀ । ତୁମ୍ଭେ ମୋହନବଣୀ ବଜାଇବ । ଶୁଣିଲା
 ଲୋକ ଜ୍ଞାନ ଦରୁଇବ । ଅବେ ସ୍ଥାନପଦନବରନ ଶୁଣ । ଅନ୍ତର
 ବଥାଏ ଅଛି ପ୍ରମାଣ । ଅମ୍ଭର ବସନ ଦରଶକାଳେ । ଯାହା
 ବୋଲଇ ତାହା ଚେତ ବେଳେ । ସେ ଯେବେ ସକ କୋହବ

ବର । ମୁରୁର ସାଶିତ ଅଛୁ ତୁମ୍ଭର । ପାଶକୁ ଅଣି ଗୋପାଳ
 ଯୁକ୍ତ । କରୁଅଛୁ ନିଷ୍ଠାସକ ସାଧ । ଜାଣିଥାଅଟି ଏକଥା
 କିମ୍ଭବ । ଅମ୍ଭର ଅସିବା କଥା ନଥଇ । ଦୂର ବର ଅବା
 ବୋଲରେ ଧର । ଏଣିକି ସବୁଅୟୁକ ତୁମ୍ଭର । କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଗୋ
 ଗୋପୟୁକ । ଜାଣିଲ ତୁମ୍ଭର ନିର୍ମଳମୟ । ଏକୁଞ୍ଜ ବାଳନେ କହିବା
 କେନ । ଶୁଣି ଦରଷିବେଲେ ବ୍ରଜବାଳୀ । ରଚିଲେ ବିବିଧକୁସୁମମାଳା ।
 କୃଷ୍ଣକୁ ମଣ୍ଡିଲେ ବରଜବାଳା । ଗୋପିଗଣ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଶ୍ରୀହରି ।
 ଯମୁନାସୁଳଳ ବନେ ବହର । ଗୋପିକେ ଗୋପାଳ ସ୍ବରୂପ
 ଧରି । ଅଲଙ୍କାର କଲେ ନିବିଜ କରି । ଦୂର କାହାକୁଚ ତୁମ୍ଭ ମ-
 ର୍ଦନ । କାହାକୁ ଦେଲେ ମଧୁର ତୁମ୍ଭର । କାହା ଦେହରେ ଶୂଳ
 ନଖ ମୁନ । କାହାର ଶୂଳ ଦେଲେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ଥାନ । କେଉଁ ଗୋପି
 କହେଁ କହିବା ଛଳେ । ତୁମ୍ଭର ଦେଲେ କାହାର କପୋଳେ ।
 ଚତୁଷ୍ପା କଳା ରଘୁପଣ୍ଡିତ । ଗୋପୟୁକଙ୍କ ମନମଣ୍ଡିତ । ଏମ-
 ନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରସ ଅରଣି । ଗରବ କରନ୍ତି ଗୋପବଞ୍ଚିତ । ଅମ୍ଭ
 ସମ କେହି ନୋହି ଜଗତେ । ଅମ୍ଭେ ଉପସ୍ୟା କରି ଥିଲୁଁ କେତେ ।
 ଦୂର ବ୍ରହ୍ମା ଚେଟି ନ ପାନ୍ତି ଯାହା । ସେ ଏବେ ଅମ୍ଭର ଦୋଇଛୁ
 ନାହା । ଏହାର ଚଉଦରୁବକଥ । ତାକୁବ ଅନ୍ତର ଅନ୍ତର
 ସାଧ । ବୃନ୍ଦାବତକରଧର ବହନ । ଅନ୍ତର ଦେଲେ ଜଗତ
 ମୋହନ । କୃଷ୍ଣକୁ ନ ଦେଖି ଗୋପ ଚରୁଣୀ । ସମସ୍ତେ ମୋହେ ପଡ଼ିଲେ
 ଧରଣୀ । ଘଟିବେ ପୁଣି ପାଇଲେ ଚେତନ । ଉଠିଲେ ଗୋପଜ-
 ରୁଣୀ ରବନ । ଜଳଦ ଅସି ଉଦାଡ଼ିଲ ଶଶୀ । ବନ ଗହନେ ଅନ୍ଧାର
 ପ୍ରକାଶି । ହେଜନ୍ତି ଖୋଜନ୍ତି ଚୋଜନ୍ତି ଶାସ । ବୋଲନ୍ତି ଅସ ଅସ
 ପାଣିବାସ । ବାକି ପଶୁଏ ଚନ୍ଦ୍ରମାମୁଖୀ । ପରୁରନ୍ତି ଚରୁମାଳକୁ
 ଦେଖି । ଯଥାର୍ଥ ଭର ଚରବଟ ସଖି । କାହିଁଅଛନ୍ତି ସରସିଜମୁଖି ।
 ଗୋପିଏ ବୋଲନ୍ତି ଅଦେ ଅଦେ । କାହିଁ ଅଛନ୍ତି ଅମ୍ଭ ଗୋପିତା-

ଥ । କେଉଁ ଗୋପୀ ବୋଲେ ହେ ବଟ ଭରୁ । ଭୁମ୍ବେକ ଦେଖିଛ
ମହମାମେରୁ । କେ ବୋଲଇ ଅଗୋ ଶୁଣ ଭୁଲସି । କାହିଁ ଲୁଚି-
ଛଇ ବରୁଣାସୁଖି । ଜାଣିଲୁଁ ବୃଷର ସୁଦାଗୀ ଭୁବ । ସ୍ନେହରେ
ତୋତେ ହୃଦେ ଛନ୍ତି ବହୁ । ସପତ୍ନୀପଣ କରଇ ଅଣି । ପଶୁରଲେ
ତୋତେ ନ କହୁ ବାଣୀ । କେଉଁ ଗୋପୀ ବୋଲେ ତମ୍ଭା ସୁମନା ।
ସକଳ ଗୁଣନୟ ଭୁବ ସିନା । ଅମ୍ବର ପତି ହୋଇଲୁ ଏଥର ।
ଭେଜି ଗଲେ ଯହୁଁ କୃଷ୍ଣ ବ୍ରଜର । କେଉଁ ଗୋପୀ ବୋଲେ ଶୁଣ ସୁ-
ନାଇ । ଚୋଟଭରରେ ଥୋଇଅଛୁ ଦର । ହେ କନିଅର ପୁନାଗ
କପିଥ । ଭୁମ୍ବେକ ଦେଖିଛ ମୁରଲିଦାତ । ହେ ଲମ୍ବୁଲ ହେବକୁଳ
କୁଳ । ମନାର ବଞ୍ଚକମାଳ ରସାଳ । ହେତାଳ ହେନ୍ତାଳ ସୁନର
କୁଳ । କହ କହ କାହିଁ ଗଲେ ଗୋବିନ୍ଦ । କେହୁ ଗୋପୀ ବୋ-
ଲେ ଅହେ କୁରଙ୍ଗ । ବିଚ୍ଛେଦ ନାହିଁ ତୋ କୁରଙ୍ଗୀ ସଙ୍ଗ । ପଶୁ
ଦେଲେହେଁ ତୁ ସେନେହ ବହୁ । ଅମ୍ବ ମୋଦନ ପରାଏତ ନୋହୁ ।
ତନଜ ଭରୁ ଯେ ଲବଙ୍ଗ ଲତା । ଦେଖି ବୋଲୁ ଛନ୍ତି ଏକ ବନ-
ତା । ଦେଖ ଦେଖ ସଖି ଏହାକ ପ୍ରୀତି । ଅତେବ ଦେଲେହେଁ ନ
ବଢ଼ି ଅତି । ତମାଳତରୁରେ ମୟୂର ଦେଖି । ଅଲଙ୍କର କର
ଏକ ସୁମୁଖୀ । ବୋଲଇ ଅହେ ନୟନମୋହନ । ଏକେବ ନିଶା ଏ
ତୁଜେ ଗହଳ । ଅମ୍ବକୁ ଶୁଦ୍ଧି ଯାଇଅଛୁ କାହିଁ । ନ ଦେଖିଲେ ପ୍ରାଣ
ରହିବ କାହିଁ । ଏରୂପେ ବୁନାବନେ ବୁଗାପିକୁଳ । ବୃଷକୁ ନ
ଦେଖି ଅତି ବକଳ । ବୋଲଲେ ନୃସିଂହ ବ୍ରଜରବର । ସେ ଗୋ
ପିନାଥ ସବୁ ପ୍ରଜାକାର ।

ଅଷ୍ଟମ ବୋଲ ।

ଏହିରୂପେ ଗୋପୀ ହୋଇ ଏକମନା । ଅଳ୍ପ କ ଜାଣନ୍ତି ଅଳ୍ପ
ବୁଝିବନା । ବୃଷ ସ୍ବରୂପ ଭାବଦାୟକ ଭର । ଏବେ ଏବେ ବସୁଭଣ୍ଡ

ଅମ୍ଭେ ଦୂର । ଏକ ଗୋପିବାସୁନେ ଦେଇ ମୁଖ । ତାକୁ ସକାଳ
 ଦେଇ ବୋଲଇ ଦେଖ । ମୋତେ ଯଶୋଦାକନନ ବୋଲ
 ଜାଣ । ଶ୍ରୀର ସଙ୍ଗେ ଶୋଷିଲ ଯୁବନା ପ୍ରାଣ । କେଉଁ ଗୋପୀ
 ବାଦାପାଦେ ଛଳି ପାଦ । ବୋଲେ ଦେଖ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଅଦଳନ ।
 ଅଳ ଗଜଡ଼ାସୁରକୁ କଲ ରୁର । ସବୁ ଗୋପିଏ ମୋତେ ଲେ
 ସେବା କର । ଏକ ଗୋପୀ କାହାର ଚରଣ ଧର । ବୋଲେ ପ-
 ଜାଇଲ ବସାସୁର ମାର । କେଉଁ ଗୋପୀ ତରୁଜାଳ କରେ ଧର ।
 ମନ ମନ ଦୃଷି ବୋଲେ ମୁହିଁ ଦର । ଦେଖ ଦେଖ ମୁଁ ଚିରଲ ବ-
 ଚାସୁର । ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ଆଉ ବାଦାକୁ ତର । ଗୋପୀ କଳେ ବସି
 ଏକ ଗୋପନାସ । ବୋଲୁଅଛୁ ମୁଁ ଜୁଣାଜୀବନଦାସ । କେନ୍ଦ୍ର
 ବୋଲଇ ମୁହିଁ ଲେ ବ୍ରହ୍ମରାଶି । ଦେଖ ଶେଷର ନଦୀ ପକରେ
 ବସି । ଏକ ଗୋପୀ ପାଦଛଳି ଉଡ଼ା ହୋଇ । ତରୁଜାଳରେ ତା-
 ହାର ମୁଖ ଦେଇ । ବୋଲେ ଦେଖ ଲେ ମୁହିଁ ଯଶୋଦାସୁତ । ଶୁଣ
 ଶୁଣ ମଧୁର ମୁରଲୀଗୀତ । କେନ୍ଦ୍ର ଏକ ଗୋପୀ କଳେ ରୁଚିଦେଇ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରାୟ ସଖୀରେ ନାଚି ଯାଇ । ବାମ କରେ ବାସ ଟେକ ଏକ
 ନାମା । ବୋଲେ ଟେକଅଛୁ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଗିର । ଅଥ ସମସ୍ତେ
 ଯୋତେ ଶରଣ ପଶ । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ଥର ତୁମ୍ଭକୁ ଚରବ ବସ । ଏକଗୋପୀ
 ବାଦାରକନରେ ବସି । ବୋଲେ ମୁହିଁ ନିଶ୍ଚୟେ କରୁଣାସୁଖି । ମୋର
 ମହିମା ବାଳୀୟ ଜାଣୁ ନାହିଁ । କେତେ ଏଠାରୁ ପଲାଇଯାଅ ତୁହି ।
 ଏକ ଗୋପୀ ବୋଲେ ମୁହିଁ ଭଗବାନ । ଅଳ କରବ ବଳ ଅନଳ
 ପାଳ । ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ବେନ ନୟନ ରୁଚ । ଧ୍ୟାନ କରି ମୋ ରୂପ
 ନୟନେ ଦେଇ । ଏକ ଗୋପୀବିଂ ଦୃଷ୍ଟରୁ ଖୁଆ କର । ଦଧିମନ୍ତନ
 ଚରଇ ଅନୁସର । ଏକ ଗୋପୀ ବୋଲଇ ମୁଁ ଭଗବାନ । କେତେ
 ଜଳନା ତୁ ଦଥୁ ଶ୍ରୀରପାନ । ତାହା କର କରେ ଧର ଏକଗୋପୀ ।
 ଶୁଣ ଶୁଣାଇ ତାକୁ ବୋଲଇ ଗୋପି । ମୋର ଦଧି ଦୁଧ ସବୁ ନାସ

ବରୁ । ଅବ ଜାଣିମା ଦେ ଗୋବେ ରକ୍ଷା ବରୁ । ଏହିରୂପେ କୃଷ୍ଣ
 ପ୍ରାୟ ବ୍ରଜନାଥ । ବୃନ୍ଦାବଳେ ବୁଲନ୍ତି ଖୋଜନ୍ତି ଦର । କେହୁ
 ଦୂରେ କୃଷ୍ଣପାଦ ଚିତ୍ତ ଦେଖି । ଅସ୍ଥାବସ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଛି ନେଖି ।
 ଏବ ଗୋପୀ ବୋଲଇ ଗୋ ଦେଖ ମିତ । କୃଷ୍ଣ କମଳଚରଣ ଚିତ୍ତ
 ଏଇ । ଯେଉଁ ଗୋପୀକ ନେଇଛି ପଦ୍ମମୁଖ । ତାର ଚରଣ ଚିତ୍ତ
 ପଡ଼ିଛି ଦେଖ । ତେବେ ଇପ କରୁଛି ସେ ଗୋପନାଥ । ଦେଖ
 କୃଷ୍ଣକୁ ନେଇଛି ଏକା କର । ଗୋପୀ ଖୋଜନ୍ତି ସେ ପାଦ ଚିତ୍ତ
 ଖୁହଁ । ଧାସଗହଳେ ପୁଣି ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି କେବେ ଦୂରେ
 କୃଷ୍ଣପାଦ ଖୁହଁ । ଇହଁ ଦେଖିଲେ ଗୋପୀ ଚରଣ ନାହିଁ । ଏକ
 ଗୋପୀ ଅନୁମାନ କରି କହି । କୃଷ୍ଣ ଏଠାରୁ ଢାଳୁ ନେଇଛି ବହି ।
 ପୁଣି କୃଷ୍ଣପାଦଅଗ୍ର ଚିତ୍ତ ଦେଖି । ଦେଖଣ କହଇ ଏକ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
 ଯେଉଁ ଗୋପୀକ ନେଇଛି ବଳମାଳୀ । ତାକୁ ଏଠାରୁ ଫୁଲ ଦେଇଛି
 ତୋଳ । ଫୁଲ ତୋଳିବାକୁ ହସ୍ତ ନ ପାଇଲା । ତେଣୁ ଚରଣ
 ଅଗ୍ରରେ ଉଠା ଦେଲା । କୃପାଦପଦୁ ଚିତ୍ତ ଅନୁସର । ବଳେ ବହୁତ
 ଖୋଜନ୍ତି ବ୍ରଜନାଥ । ଯେଉଁ କାମିନୀକ ଦର କେଲେ ଦର ।
 ସେ ଯେ ମନ୍ଦିରେ ଅତି ଗରବ କର । ମୁଁ ଯେ ସବୁ ଯୁବକମାନଙ୍କ
 ରୁହ । ଏହା ଜାଣି କୃଷ୍ଣ ମୋତେ କଲେ ଯହ । ଏହା ଜାଣି ବଞ୍ଚୁରନ୍ତି
 ପୀତାମ୍ବର । ଅଛ ଗରବଗଞ୍ଜନବାନା ମୋର । କୃଷ୍ଣଅଙ୍ଗରେ ଗୋପୀ
 କହଇ ବାଣୀ । ଅଦେ ରସିକନାଗର ଶିବେମଣି । ୪୦ । ପଥପ୍ରମେ
 ତନୁ ଅସବଦ ଘେନି । ଅଉ ଚଳଇ ନାହିଁ ଚରଣ ବେନି । ମୋ-
 ଦୁଠାରେ ଯେମନ୍ତ ସେନେଦ କର । ମୋତେ କଲେ ବହୁକଥ ବହୁ
 ଦୂର । ଗୋପୀ ବାଣୀ ଶୁଣି ମନମନ୍ ଦସି । ଅସ ଅସ ବୋଲି ବା-
 ଇକୁଦେ ବସି । ଗୋପୀ ଇଚ୍ଛା ଲୋକ ପଶୁଦେ ମଣି । କୃଷ୍ଣ
 ଶିରେ ନେଇ ଦେଲା ପାଦ ବେନି । ପାଦ କଳରେ ଦେବା ସମୟ
 ଜାଣି । ଅନ୍ତର୍ଧାନ ଦେଲେ ଛନ୍ଦସିସେମଣି । ମୋଦେ ମସ୍ତକେ ଛନ୍ଦ

ପଡ଼ିଲା ବାଳୀ । ଅଭିଭାବିତରେ ମଢ଼ରେ ଶୁଳ । ବୋଲେ
 ଆସ ଦେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ହରି । କାହିଁ ଗଲ ବନେ ମୋତେ ଅନୁଷ୍ଠ ।
 ମହାଅନ୍ଧାରେ ପଥ ଦଶଇ ନାହିଁ । ଘୋରକାଳନେ ନିବେଶି ଗଲୁ
 କାହିଁ । ଦୁଇକୁଳରେ ମୋତେ ନ ଦେଲ ଠାବ । ମହିଷମୁଦ୍ର
 ବୁଝାଇ ଦେଲ ନାବ । ବ୍ୟାଘ୍ର ହସ୍ତକଥର ଏ ବଳଦୋର । ଅଜ
 ନିଶ୍ଚୟେ କାଳ ପୁରୁଲ ମୋର । ମୁଁ ଅପରାଧ କର ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ।
 ତୋର ହୃଦରେ ଏତେ ବସନ୍ତ ଅଛି । ପ୍ରିୟଦର୍ଶ୍ୟକୁ ପାପ ତୋ
 ନାହିଁ ଚିତ୍ତେ । ଜାଣେ ନାହିଁ କି ପାପ କରୁଛି ଯେତେ । ଧାର
 ହୋଇ ପୁରୁଣା ମିଳିଲା ଆସି । ସୁନପାନ ଚର ପ୍ରାଣ ନେଲୁ ଶୋଷି ।
 ଅମ୍ଭ କୁତରେ ମୁଖ ଦେଇଛୁ ଯେବେ । ଆମ ପ୍ରାଣ କି ଆଉ ରଖିବୁଁ
 ଏବେ । ଜୁଣ ବକା ବନ୍ଧା ଅର୍ଥା ଆଦି କର । ମାର ଏହାକୁ ଅହାବ
 ଅଛି ଦୂର । ଉଦ୍ଧୃଷ୍ଟରେ ଏମନ୍ତ ରେଦନ ଶୁଣି । ଗୋପାସମୁଦ ମିଳି
 ପୁରୁନ୍ତ ବାଣୀ । ଆଗୋ ସଖି ତୋ ସେନେତ୍ର କୃଷ୍ଣ କାହିଁ । ଧୈର୍ଯ୍ୟ
 ରଖିବୁ ତୋର ଲେଖକ ଗୁହଁ । ଗୋପା ବୋଲଇ ସେ କୃଷ୍ଣ ଭାଙ୍ଗ
 ମଇ । ବାସଆଗେ ମିଳଇ କୁସମକଥ । ରସଚୁମ୍ବିକା ଯାଏ ମଧୁରକହେ ।
 ପୁଷ୍ପଲେଖକଲେ ଆଉ ବେଟ ନୋହେ । ତହୁଁ ତଳିଲେ ସକଳ ବ୍ରହ୍ମ-
 ବାଳୀ । କୁଞ୍ଜବାନୀନ ଖୋଜନ୍ତି ବଳମାଳୀ । ୧୦ । ତହିଁ ତମମୟିତ ଘ-
 ନାଳବଳ । ଗଗନ ଭର ହୋଇଛି ସକଥକ । ମହାଅନ୍ଧକାର ନପାର
 ଲେପଣି । ତୁରେ ଯମୁନା କୁଳେ ମିଳିଲେ ଆସି । ସେହୁଆନେ ସକଳେ
 ଆକୁଳେବସି । କରକମଳ କୁଞ୍ଜଳ କରେଭସି । କୃଷ୍ଣ ମୁଖତନ୍ତ୍ରମା
 ଦେଖାଅବଳା । ଅମ୍ଭ କାମରମନାଶୀହୁଏ ସିଦ୍ଧା । ମନଚକୋର ଅତି
 ଅନନ୍ଦ ଦେଉ । ନେତ୍ରକୁମୁଦକୁ ମୁଦ ବେଗେଦେଉ । ତୁମ୍ଭ ବନୁଇ
 ତଳେତଳାଶୁ ଅନ । ବର୍ଷା କରୁଅଛି ଅଶ ଅବଧାନ । ତୁମ୍ଭେ ବସାର-
 ଶି ଯେବେ ଯାଅବନ । ମହା ବକଳ ହୁଅଇ ଅମ୍ଭମଳ । ଅଭିବୋମଳ
 କମଳ ପାଦବେଳ । ତୁରୁ ଆଉ ବଞ୍ଚିବୁ ବିନିବାଦେନ । ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟେ

ଗୋପସ୍ତବକ ମେଲେ । ଅଗେ ବସାମାନ ଅସୁଆନ୍ତି ପଲେ । ଦୋଇଆ-
 ରୁ ମୁରଲିଅଥରେ ରଙ୍ଗ । ଗୋରୁଧୂଳରେ ଘୋରଦଶର ଅଙ୍ଗ । ସେ-
 ହରୁଧରେ ପଡ଼ିଲେ, କେନ୍ଦ୍ରସ୍ତବ । କେଉଁ ସଙ୍ଗର ବ୍ରତ ନୋହିବଦଙ୍ଗ ।
 ଭେଭେବେଲେ ଅମ୍ବେମାନେ ପ୍ରାଣପୀଡ଼ । ଭୁମ୍ଭ ଲବଣ୍ୟ ମୁଖକୁରୁଡ଼ୁ
 ଆଉଁ । ଜନାକରୁ ଏପଲକ ପଡ଼ିବାର । ବୋଲୁ ଅନ୍ତର କରୁଛୁ
 ଏହାପ୍ରାର । ଦେଖିବାକୁ ଯେଉଁ ଅଙ୍ଗେ ଦେଉଅଣି । ସେହିଅଙ୍ଗରେ
 ପଡ଼ିରୁହଇ ଲାଣି । ଦେଖୁଁ କାହୁଁ ଭଲେ ସବୁ ଦାସ ଶୋଭା । ଭେଣୁ
 କର ନୟନ ଦୋଇଛୁ ଲେଖା । ଅବେ ଦାସବସୁଲ ବେତବବୁ ।
 ଅଶରଣ ସରଣ କରୁଣାସିନ୍ଧୁ । ଭୁମ୍ଭ ଭେଣ କମଳକର ମୂଳ । ତେଜ
 ଅଇଲୁଁବକୁ ବାଜବକୁଳ । ଚକ୍ଷୁ ପ୍ରଭଫଳହୁଁ ପାଇଲୁ ଏବେ । ଘୋ-
 ର କାଳରେ ନିବସିଗଲୁ ଯେବେ । ବାମଅଳଳ ଅମୃତଦରେ ଜାଳ ।
 ଦେଖଦେଖ ସଙ୍ଗର ଗଲୁଃ ଚଳ । ଚାଳଦଅ ମୁଖୁ ସୁଧାରସଅଣି ।
 ଅଜଠାରୁ ଏ ଗୋପିକି କଥ କଣି । ମନଜାବନ କୃଷ୍ଣକୁ ସମର୍ପିଲେ ।
 ଗୋପାନିଷ୍ଠେ ମରଣ ବରଣ କଲେ । ଗୋପିମାନଙ୍କ ଦୃଢ଼ ଭବତ
 ଜାଣି । ମଧ୍ୟେ ବଜୟ କଲେ ମୁରଲିପାଣି । ଦେଖି ଗୋପିକ ମନ-
 ଦୋଇଲ ଯାହା । କବିପ୍ରଭୁ ବ ବର୍ଣ୍ଣିପାରବ ତାହା । ଜନ୍ମ ଅବ ପା-
 ରଲ ବ ଚକ୍ରଦାନ । ଗଳଜଳ ପାଇଲ ବ ଅବା ଧନ । ଅପୂର୍ବିତର
 ସ୍ତବଦୋଇଲ ଅବା । ମୁରୁପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ପ୍ରବେଶ କବା । ଭବଗୁରୁ
 ଉପଦେଶ ଶିଷ୍ୟପାଇଁ । ବ୍ରହ୍ମ ଅନଳ ବ-ଅନ୍ତରବ ଦୋଇ । ଗୁର
 ପାବୁଷେ ବେଢ଼ିଲେ ବ୍ରଜନାୟା । ପୁଣିତେଜ ପିବେ ଅବା ବନମାଳୀ ।
 ଭୁବରରେବେ ବରଇ ଅଲଙ୍ଗନ । କେନ୍ଦ୍ର ଦଅଇ ମଧୁର ଚୁମ୍ବନ ।
 କେଉଁ ଗୋପୀ କୃଷ୍ଣକର କଲେ ଦେଇ । କେନ୍ଦ୍ର ଗୋପୀଭାମୁଳ ଦଅଇ
 କେଇ । କେଉଁ ଗୋପୀ ପରଦ ଧରିଛୁ କରେ । କେଉଁ ଗୋପୀ ପା-
 ଦପଦୁ ସେବାକରୋଁ । ଶବ ପଣ୍ଡା ରୂମର ଅଲଟମାନ । ଗୋପିମାନେ
 ଅଶିଞ୍ଜନ୍ତି ଭବଜନ୍ମ । ମହାନଦରେ କେଉଁ କୁଟଳକୈଶୀ । କୃଷ୍ଣପା

ଶକୁ ପାଶୁକ • ନାହିଁ ପଶି । ମନନସ୍ତୁଳ ଦୟାପରେ ଦେଇ । ଧ୍ୟାନେ
 ରହିଲା ଯୋଗିପରାଏ ଦୋଇ । ଗୋପିମାନଙ୍କ ବକ୍ତି ଉଦୟ ହୁଏ ।
 ଜନପୁଲକେ ବଦନସୁଧାଏ । ଏବେ ଏବେ କହନ୍ତି ଦେବପାଥାର ।
 ଯାହାବହୁଁ ତା ଅବଧାନକର । ଯେଉଁ ଲୋକ ନିଷ୍ଠା ଯାହାକୁ ଭ-
 ଜେ । ଏବେଥା ସେ ବସି ତାହାକୁ ଭେଜେ । କୃଷ୍ଣବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀଗୋ
 ବରବଦ । ପରସ୍ପରେ ହଜଲେ ନବତ୍ରପ୍ରୀତି । ଶୁବ ନଦେଶି ବଜଇ
 ସେଉଁ ଜନ । ତାହାଠାରୁ ବଡ଼ଦୋଇ ନାହିଁ ଅନ । ମୋତେ ଭଜଇ
 ମୋର ନଦେଶି ଶୁବ । ଭୁଞ୍ଜ ନିର୍ମଳ ବକ୍ତି ମୁଁ କଲିଠାବ । ମୋର ମାୟା
 ଶାବୋଳବାଟିକୁ ସଖି । ଶୁବଧନେ ମୋତେ ବଣିଅଛୁ ରଖି ।
 ବୋଧପାଇ ଗୋପିଏ ଦୋଇଲେ ତୋଷ । କୃଷ୍ଣବୋଲନ୍ତି ସ୍ଵପବରବ
 ଅସ । ଦର ଗୋପିକେ ଗୋପାଳରୂପଧର । ସ୍ଵପମସ୍ତନରେ କରେବ-
 ରଧର । ନୃତ୍ୟରସେ ଅଗବତ କେଉଁ ବାଳୀ । ବୋଲକର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ତାହାକୁତୋଳ । କେଉଁ ଭରୁଣୀ ଅଭିଅନନଭରେ । କୃଷ୍ଣଭୂତ ସୁଗନ୍ଧ
 ଆପ୍ରାଣକରେ । ନୃତ୍ୟରେ କେଉଁ ଗୋପୀ ହେଲା ମୋହ । କରେ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତୋଳ ତାହାର ଦେନା । ପାଦ ପାଦପଦ୍ମେଇନ ପାଦବାସ ।
 ନିଜଶ୍ରୀମୁଁ ଦେଲେ ତାମୁଲରସ । ତାହା ଭଜ ଭୂତେ ଦରକର ଦେ-
 ଇ । ତାହା ଅଧରରେ ରୁଁ ଦେଲେ ଜେଇ । ଏବେ ତାଳିନିକୁଳ
 ଶ୍ରୀନାବନ । ନନ୍ଦମଣ୍ଡଳ ଦମଇ ଶୋଭାବନ । ତହିଁ ନାଗର ନାୟ-
 ବରବ ସ୍ଵପ । ଶୋଭାସ୍ଥାନରେ ଅଣିଦେବାବସ । ଅସସର ଜାତନ୍ତି
 ଗଗନେରଜେ । ସୁଖବୃକ୍ତି କରନ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଅଜେ । କୃଷ୍ଣସଦନ ନବ
 ପଞ୍ଚବ ଶେଷ । ହୃଦୟନିହୁଁ ତହିଁ କୁସମରତ । ମନ ମନ ଶୀତଳ
 ସବନ ବହୁ । ଗୋପୀ ଗୋପାଳ ଚେନ କରନ୍ତି ତହିଁ । ତରୁଷଠି
 ବଢ଼ି ନୀତା ରସ ସେତେ । ବାମ ଶାସ୍ତ୍ର ତାହା କହିବା ଚେତେ ।
 ରତସେଷରେ ନିଜବସନ ପିନ୍ଧ । ଗୋପୀ ଶ୍ରୀମ ଶାନ୍ତି କଲେ
 କୁସନ୍ଧ୍ୟ । ବୋଧସ୍ଵବକ ସଙ୍ଗରେ ବନମାଳୀ । ଯମୁନାରେ ପଶ ବ-

ଲେ ଜଳବେଳ । କବାହରଣିଗଣରେ ଯୁଥପଇ । କାହା କରଇ
 ଅଇ ଅନନ୍ଦମଇ । ରୁମ୍ବେ କମଳଗୋତରେ ମଉଡ଼ୁଙ୍ଗ । ରସ
 ଲେଖରେ କବା କରଇ ରଙ୍ଗ । ଅପସରାଏ ଦବ୍ୟ ଅସନେ ବସି ।
 ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷ କରନ୍ତି ଅବାସେ ଅସି । ଗୋପିମାନଙ୍କୁ ଘେନି ଶାରଙ୍ଗଧ-
 ର । ନିଶିଶେଷେ ପ୍ରବେଶ ସେ ଯାହା ପୁର । ମାୟାସାଗର ମାୟା
 ସେ କଲେତହିଁ । କେହୁ ବାହାର କଥା ଜାଣିଲେନାହିଁ । ନିଜ ନାଶ-
 କୁ ବେଶି ଗୋପାଳମାନେ । ଅଇ ଅନନ୍ଦର ହୋଇଲେ ମନେ । ଦ-
 ନେ ରାମ କୃଷ୍ଣ ନନ୍ଦ ଗୋପପୁତ୍ରେ । ଶଗଡ଼ରେ ବସି ଗଲେ ଘୋଷ ଚି-
 ଟ୍ତେ । ଧଉ ଅମିକା ବନେ ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ । ସରସ୍ବଜନଘଟନେ
 ଘାନକଲେ । ନନ୍ଦ ପୁଜାକଲେ ଘେନି ଉପହାର । ହର ଗଉରାଜି
 କଲେ ନମସ୍କାର । ନିଶି ସମୟେ ଅମିକା ବଳେହୁ । ଅସି ବେଢ଼ି-
 ଲେ ଜନକୁ ମହାଅହ । ନନ୍ଦବୋଲନ୍ତି ହେ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ରାଣ । ରୁମ୍ବେ
 ଆଉଟି ସର୍ପ ଶିଳୁଛୁ ଦେଖ । ଶୁଣି ଅବାଧ ଘେନି ପିଠିଲେ ରାମ ।
 ପାଦ ପ୍ରହାର କଲେ ସେ ଘନଶ୍ୟାମ । ସୁଦର୍ଶନ ଗନ୍ଧବ ସେ ଘେନି
 ଶାପ । ଅବନୀରେ ଅସି ସେ ହୋଇଲେ ପାପ । କୃଷ୍ଣ ସ୍ମରଣେ ନିଜ
 ସ୍ବରୂପଦେଲା । ସୁଭବର ଭାହାର ପୁରକୁ ଗଲା । ନନ୍ଦଅଦ ଗୋପା-
 ଲେ ରଞ୍ଜନା ଶେଷେ । ଗୋପପୁତ୍ରେ ପ୍ରବେଶ ପରମ ତୋଷେ । ଏଥୁ
 ଅନ୍ତରେ ଯମୁନାତଟବନେ । ରାମ ଗୋବିନ୍ଦ ଯାଇ ମିଳିଲେ
 ଦନେ । ମନ ମନ ମଧୁର ମଧୁର ଦସି । ଶୁକାଧର ସଙ୍ଗେ ରଞ୍ଜେ
 ସବେ ବସି । ଗୋପିମୋହନ ମୂରଲୀଧନଶୁଣି । ଏବେ ଏବେ
 ହୃଦେ କୃଷ୍ଣ ଭବ ଗେନ । ରାମ କୃଷ୍ଣ ସମ୍ପର୍କେ ଏମନ୍ତବାଳେ । ଅସି
 ଶଙ୍ଖଦୁଲ ମହା ସର୍ପମିଳେ । ଦେଖିରାମ କୃଷ୍ଣ ଶାଳତରୁ ଧର ।
 ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଭରଣକୁ ଅନୁଷ୍ଠର । ତରେ ପଳାଉ ପଳାଉ ଶଙ୍ଖ-
 ଦୁଲ । କୃଷ୍ଣ ଗୋଡ଼ାଇ ପିଠିଲେ ନେଇ ଶାଳ । ଶାଳଦାତରେ ମଲ
 ଭରଣମଣି । କୃଷ୍ଣ ମଥାକୁ ତାର ଆଣିଲେ ମଣି । କେଉଁ ଦେହଣି

ଜନନ ବୋଲେ ଦେଲେ । ନିଜପୁରକୁ ବୁଝି ବଜ୍ରପୁରଲେ । ନର-
ସିଂହ ଭ୍ରମରବରର ମନ୍ଦ । ଅନୁଷ୍ଠାନେ ଚନ୍ଦ୍ରେ ନାଳାଚଳପର୍ବ ।

ଜବମ ବୋଲ ।

ଶୁଣ ଦେ ସୁଜନେ ଏଥୁ ଉତ୍ତରେ । ଦନେ କଂସର ଆଜ୍ଞା ଦେଲ ଶି-
ରେ । ଶଶୀପୁର ଅସି ମିଳଇ ଗୋପେ । ଖୁବ୍‌ରେ ମହାବ ଖୋଜଇ
ବୋପେ । ପୁଣି ପୁଣି ମଳମୁଦ୍ର କରଇ । ଶୁଣ ଦେଖାଇ ଲେଖ-
କୃତର । ଗୋପିଗୋପାଳେ ଦେଖି ଅଛ ତରେ । ଚନ୍ଦ୍ରନ୍ତ
ଅରବେ କୃଷ୍ଣ ଶ୍ରମରେ । ଦେ କୃଷ୍ଣ ଏ ଶଶୀପୁରକୁ ଦେଖ । ଜାଣ
ଗଲୁଟି ଏହାଦାରୁ ରଖ । ଶୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବାହାନାଦ କର । ବୋଲନ୍ତି
ଅଛ ଯିବ ଯମପୁଂଗୁ । ଅପୁର ଶୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉତ୍ତର । ଶୁଷ୍ଟେ ବଜ୍ର
ଗୋଡ଼ାଇଲା ଖର । ଅପୁରକୁ ଓଡ଼ା ବସନ ପର । ଧର ସିଂହବେଦ
ମୋତଲେ ଦର । ଓପାନ୍ତଲେ ସିଂହ ଗୋଟାଏ ଭାର । ଦୋର ଧୂନି-
କର ମଲା ଅପୁର । ଗଜବେ ଅସି ମିଳଲେ ଗଗନେ । ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷ ଚଳେ
ବରଷମନେ । ଏମନ୍ତେ ଦନେ କଳପ୍ରିୟ ଉଷି । କଂସ ଅସନରେ
ମିଳଇ ଅସି । ଅଦରେ କଂସ କଲ ନମସ୍କାର । ଏତାନ୍ତେ ମୁନି ବହନ୍ତି
ବନ୍ଧୁ । ବସୁଦେବର ସେ ବେଳକୁମର । ଗୋପରେ ଅଛନ୍ତି ଜନ
ମନ୍ଦର । ଗୋପପୁରେ ଭାବ ରଖି ଅସିଛ । ଜନହୁତାକୁ ଘୋରେ
ଦେଇଛ । ଦେଖଏ ଯାଦବେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ । ଅସାର ଭୋର
ବନ୍ଧୁରନ୍ତି ନିତ୍ୟେ । ଏଥୁ ଚିତ୍ତରେ ବନ୍ଧୁର କର । କୋହିଲେ
ଅସାର ଦେବଟି ଭୋର । ୧୨ । ଏମନ୍ତ ଚାକୁ ବହୁଗଲେ ମୁନ । କଂସ
ସେବଣା ଦୃଢ଼ କର ଦେନ । ଦେବଣ ବସୁଦେବକୁ ଅଣିଲା । ବନ୍ଧବ-
ରେ ରଖି ସାବୋଳ ଦେଲା । ବିଧାସ କର କହଇ ଚେଣିବ । କୃଷ୍ଣକୁ
ସମ୍ପର୍କରକୁ ପେଶିବ । ପାଉରୁ ସେବେ ତେବେ ଯାଅବାରୁ ।
ତୋ ଦେଲ ରହୁ ମୋ ସମ୍ପଦ ସବୁ । ମୁକ୍ତିକ ଗୁଣୁର ମାଲକୁ ଗୁଣି ।
ବୋଲଇ ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଥୁବ ରହ । ଶ୍ରମକୃଷ୍ଣ ବନାଶ କରବ ।

ଏମୋର ଘୋର ସନ୍ତାପ ହରିବ । କୁବଳୟା ଚଢ଼ିଥିବ ମାହୁନ୍ତ । ଦୟା-
ଦନ୍ତେ ତାକୁ କରିବ ଦତ । ଏକାନ୍ତ ସ୍ଥାନେ ଅଳ୍ପରକୁ ଅଣି । କର
ଧରି କହେ ମଧୁରବାଣୀ । ବେଗେ ଯାଅ ତୁମ୍ଭେ ଗୋପନସର ।
ଅଛନ୍ତି ସମକୃଷ୍ଣ ନନ ଘର । ବୋଲିବ ଅଜ୍ଞା ଦେଇଛନ୍ତି ରସେ ।
ବହୁଛି ତୁମ୍ଭେ କ କରିବ ଦୟେ । ରଞ୍ଜସର ଯାହା ଦେଖିବ ଅସ ।
ବହୁତ ଦେବ ତୁମ୍ଭେ ସଉରସ । ଏମନ୍ତ କହ ତାକୁ ଘେନି ଆସ ।
ସମସ୍ତେ ହୋଇ ମୋ ଶତ୍ରୁକୁ ଜାଣ । ଏମନ୍ତେ ଅନ୍ତର ମେଲଣି
ହୋଇ । ସଦନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଇଁ । କଂସଅଜ୍ଞା ଘେନି
କେଶୀ ଅମ୍ଭର । ଅନ୍ତରୂପେ ମିଳି ଗୋପନବର । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖି
ଅବନୀ ଖୋଳିଲା । ଦେହକୁ ଚରଣେ ପ୍ରହାର କଲା । ବେନିଚରଣ
ତା ଧରି ବହନ । ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ ତାକୁ ପଦ୍ମନୟନ । ଘୋରଧ୍ବନି
କରି ମହାରେ ପଡ଼ି । ଅତି ବିକଳେ ମଳ ମୁକ୍ତି ଶୁଣି । ପୁଣି ବେଗେ
ଉଠି କେଶୀ ଅସର । ଧାଇଁଲା ତୁଣ୍ଡ ତା କରି ବିସ୍ତାର । ଶକୃଷ୍ଣ ଏମନ୍ତ
ବଂଶର ଶୁଣେ । ମନ୍ତ୍ରରେ କେଶୀପିଣ୍ଡ ବାହୁଦଣ୍ଡେ । ଏମନ୍ତେ ନାରଦ
ମଳରେ ଅସି । ଦେଖି ପ୍ରଣାମ କଲେ କୃପାରଣି । ନାରଦ କହନ୍ତି
ଅହେ ଗୋବିନ୍ଦ । ନାଶ କର ବେଗେ ଅସୁରବୃନ୍ଦ । କଂସ ଯେ
ଅସାର ବଂଶର ଚଢ଼େ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କେବାକୁ ପେଶିଛି ଦୁଷେ । ତାହାକୁ
ତୁମ୍ଭେ ବହନ ସହାର । ଉଦ୍ଧାସ କରି ଅବନୀର ଘର । ଏମନ୍ତ କହ
ମୁନି ଗଲେ ତଳ । ଗାଈ ଗୋପାଳ ସଙ୍ଗେ ବଳମାଳା । ପଦ୍ମ
ଉପରେ କରନ୍ତି କେଳ । ଏମନ୍ତେ ବ୍ୟୋମାସୁର ଅସି ମିଳି । ଦେଖି
ଅସୁର ଗୋପାଳସୁରୂପେ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା କୃଷ୍ଣସମାପେ ।
ଖେଳରେ ଗୋପାଳସୁରଙ୍କୁ ହେଲ । ଗିରିବନରୁରତରେ
ରଖଇ । ଦୁଆରେ ମୁଦ ଅସର ପଥର । ଏରୂପେ ନିଅଇ ଅନୁ-
ଥର । ଜାଣି ତହିଁ ତାର ଚପିଲେ ବର । ଅସୁର ମଲ ନିଜରୂପ
ଧର । ଗିରିବନରୁ ବରୁଣାବର । ଗୋପାଳମାଳଙ୍କୁ କଲେ

ବାହାର । ଖାଇ ଗୋପାଳଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୁସର । ପୁରକୁ ଗଲେ ବଶୀ
 ଥୁନ କରି । ଏମନ୍ତେ ବଂସଅଙ୍ଗରେ ଅକୂର । ରଥେ ବସିଗଲେ
 ଗୋପକବର । ଅନନ୍ତେ ମନେ କରିର ବରୁର । ଅଳ୍ପ ସମ୍ପଦ
 ଦେବ ଜନ୍ମ ମୋର । ପରମବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର । କରିବ ତାଙ୍କୁ ନ-
 ଶ୍ଚନ ଗୋଚର । ସେ ପୁଣି କୋଳ କରିବେ ସେତେଦେ । ଶୁଅଙ୍ଗ
 ଲଗିବ ମୋହର ଦେହେ । ଏମନ୍ତେ ଗୋଷ୍ଠରେ ମିଳିଲେ ଯାଇ ।
 କୃଷ୍ଣ ପଦ୍ମପାଦ ଚିହ୍ନ ଅନାଇ । *୨ । ଜଷଣେ ରଥରୁ ଓଢ଼ାଇ-
 ପଡ଼ି । ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ମନରେ ଗଢ଼ି । ମଥାରେ ନେଇ ଲଗା-
 ରଲେ ରଜ । ବୋଲଇ ବୃତ୍ତାର୍ଥ ହୋଇଲ ଅଜ । *୩ । ଏମନ୍ତେ
 ପୁଣି ବସିଲେ ରଥରେ । ସମକୃଷ୍ଣକୁ ଦେଖି କେତେଦୂରେ । ରଥରୁ
 ଓଢ଼ାଇଲେ ଇଚ୍ଛଣ । ଜୟ ଜୟ ପ୍ରଭୁ ପଦୁରକ୍ଷଣ । ଦୁଷ୍ଟଦଳଣ
 ସୁଜନ ତାରଣ । ଅରୂପ ରୂପ ଶ୍ରୀବତ୍ସଲକ୍ଷ୍ମନ । ଏମନ୍ତ ବୋଲ ଦଣ୍ଡ-
 ବତ କରି । ତଳରୁ ତୋଳି କୋଳକଲେ ଦର । ସମର୍ଥ ପୁଣି କଲେ
 ଆଲଙ୍ଗନ । କରଧର ହର ନେଲେ ସଦଳ । ଅସନ ପାଦଅସନର୍ଥ
 ଦେଲେ । ଶତଅର୍ଥରେ ଦବ୍ୟପୂଜା କଲେ । ଶତରସରେ ଘୋ-
 ଜନ କରୁଇ । ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖରାସ ଦେଲେ ନେଇ । ସମକୃଷ୍ଣ ନନ୍ଦ
 ଅକୂର ଅସି । ଏକାନ୍ତ ସ୍ଥାନ ଅସନରେ ବସି । ନନ୍ଦ ବୋଲନ୍ତି ନେ
 ଅକୂର ଶୁଣ । ବକାର୍ଯ୍ୟେ ଅପଣ ଅସିଛୁ ପୁଣ । ଅକୂର ବୋଲନ୍ତି
 ବଂସ ନୃପତି । ଅମୃତ ଭୃମୁଖୁ ପେଷିଛନ୍ତି । ସମ କୃଷ୍ଣ ବେନ
 ମଥୁରା ଯିବେ । ସୁଜାକୁ ଦର୍ଶନ କରି ଅସିବେ । ରଙ୍ଗସରା ସୁଏ
 କରିଅଛନ୍ତି । ଅନେକ ଦେଖି ଲେକେ ଅସିଛନ୍ତି । ନନ୍ଦ ବୋଲନ୍ତି
 ମୋ କାଳକ ପୋଏ । ବେପ୍ରନ୍ତେ ଯିବେ ଏ କରିବେ ଭୟେ ।
 ଶୁଣିଅକୂର କୋପ କରି କହି । ସୁଜାଅମାଳାୟୁ ସୁଜେନ ନ ରହି ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ନୃପତିଅଙ୍ଗ । କେ ତାହା କରି ପାରିବ ଅବଶ ।
 ଭଲ ଅମ୍ବେନୀନେ ସମସ୍ତେ ଯିବା । ସୁଜାକୁ ଦେଖି ଲେଉଟି ଅସିବା ।

ଶୁମର୍ହି ଚାହା କଲେ ସିଉଦାର । ନନ୍ଦକୁ ବୋଲନ୍ତି ଶାରଙ୍ଗଧର ।
 ଶବ୍ଦଟେ ନେଇଯିବା ଉପଦାର । ସଙ୍ଗରେ ଯିବେ ଗୋପାଳ କୁମର ।
 ବାଇ ପ୍ରଭାତରୁ ଯିବା ମଥୁରା । ଶୁଣି ଗୋପଲେକେ ବୋଇଲେ
 ଘୋର । ଶୁଣି ମଥୁରା ଗମନ ଶୁଣି । ବଦଳ ସବଳ ଗୋପବରୁ-
 ଣୀ । ବୋଲନ୍ତି ଏବେ ଅମ୍ଭେ କି କରୁଁ । କୃଷକହେବେ କି ପ୍ରାଣ
 ଧରୁଁ । ଯାହାକୁ କ୍ଷଣେ ଜପାରୁଁ ମୁରୁଛି । ସେ ଏବେ ଅନ୍ତର
 ଦୋର ଯାଉଛି । ଏକଥା ତୁମ୍ଭେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣ । କୃଷି ନ ଯାଉ
 ଯିବ ଅମ୍ଭ ପ୍ରାଣ । ଏତେ ବୋଲି କର ମଥାରେ ମାର । ଶେଫଳ
 କଲେ କଥାକା ସୁମର । ଅଦେ ଦରବ ରୁ ବଢ଼ି ଦାରୁଣ । ଅମ୍ଭର
 ପ୍ରୀତି ଉଚ୍ଛାନ୍ତୁ ପୁଣ । ଚହବାକୁ ପୁଣି ଦୋଇଲ ଏହା । କାହାକୁ
 କେତେବେଳେ କରୁ କାହା । ବିଚାରଲ କଥା ନୁହଇ ପୁଣି । ମନେ
 ନଥିଲ କଥା ତରୁ ଅଣି । ସୁମ ଗୋବିନ୍ଦ ବିଜେକଲେ ଯାଇ ।
 ଅପଣେ ଅକୂର ସାଥୀ ହୋଇ । ନନ୍ଦ ଅବକର ଗୋପାଳ ଯେତେ ।
 ଶବ୍ଦଟେ ଯାଇ ବସିଲେ ଭୁରିତେ । ଭୁତମାନଙ୍କେ ଭର ଉପଦାର ।
 ଏମନ୍ତେ ସମସ୍ତେ ଦେଲେ ବାହାର । ହା ହା କୃଷି ବୋଲି ଗୋପିଏ
 ଧାଇଁ । ରଥ ପଛେ ପଛେ ଗଲେ ଗୋଡ଼ାର । ବୋଲନ୍ତି
 ଅଦେ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଶୁଣ । ସତେ ଦେ ତୁମ୍ଭେ ଯାଉଅଛୁ ପୁଣ ।
 ଅମ୍ଭମରଣକୁ କମଳମୁଖ । ଶୁଣ ଅଂଶରେ ଅଂଶେ ନାହିଁ ଦୁଃଖ ।
 କେବଳ ଏଥକୁ ଦେଉଛୁ ଦୁଃଖୀ । ତୁମ୍ଭକୁ ହୃଦୟରେ ଅଛୁ ରଖି ।
 ପୋଛସେ ଯାଉଅଛୁ ଏବେ ଦେହ । ଏଥକୁ ଉପାୟ କରୁଁ କହ ।
 ମଥୁରାକୁ ତୁମ୍ଭେ ଯାଉଛୁ ରଙ୍ଗେ । ଅମ୍ଭ ପ୍ରାଣହିଁ ଦେନ ଯାଅ
 ସଙ୍ଗେ । ଶୁଣି ଗୋପିଙ୍କ ହୃଦୟ ଜାଣି । ଏକ ଗୋପାଳକୁ ବଢ଼ନ୍ତି
 ବାଣୀ । ଅମ୍ଭ ଅଶ୍ରୁରୁ ଏହଠାରୁ ରହ । ଗୋପିଙ୍କି ଯାଇଁ ତୁ
 ଏମନ୍ତ କହ । ସେବେ ଗୋ ମହକୁ ମନ ମିଳୁଛି । ଦୂରେ ସୁଲେ
 ମହିଁ ଜିବଟେ ଅଛୁ । ହୃଦୟରେ ତ ରଖିଅଛୁ ମୋହେ ।

ବଜେବ ଅଞ୍ଜ ଦେଉଛୁ କେମନ୍ତେ ॥ ଚଥାପି ରଞ୍ଜସରା ଯାତ୍ରା ଚାହିଁ ।
 ଗୋପକୁ ପୁଣିତ ଅସିବ ମୁହିଁ ॥ ଗୋପିଏ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବାରବା ପାଇଁ ।
 ରହିଲେ ପ୍ରାଣନୟନେ ପୁରାଇଁ ॥ ନ ବଶିବା ଯାଏ ଅନାଇଁ ଥିଲେ ।
 ନିଶାସ ପଡ଼ାଇ ବାହୁଡ଼ ଗଲେ । ଯମୁନା କୂଳେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରକାଶ ।
 ଅକୂର କହେ ଅହେ ପୀତବାସ ॥ ଏଠାରେ କ୍ଷଣେମାତ୍ର ଆଅରହ ।
 ଏ ଜଳେ ଶନ କର ଯିବି ମୁହିଁ ॥ ଏମନ୍ତେ ବୁଝିଲେ ଯମୁନାଜଳେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରମଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ତୋଳେ । ଅକୂର ବଗୁରକରଇ ଚିତ୍ତେ ।
 ଜଳକୁ ଏତ ଅଇଲେ କେମନ୍ତେ । ଏମନ୍ତେ କୂଳକୁ ଦେଲେ
 ଅନାଇଁ । ଦେଖିଲେ ରଥେ ଛନ୍ତି ବେନ ଭାଇ ॥ ପୁଣି ବଗୁର
 କରନ୍ତି ଚିତ୍ତରେ । ଚାହାକୁ ଦେଖିଲ ଜଳଭିତରେ ॥ ଜଳରେ
 ପୁଣି ବୁଡ଼ ଅନାଇଲେ । ବ୍ରହ୍ମ ଦ୍ରବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
 ଦେଖିଲେ ଅଳନ୍ତ କୋଳେ ମୁରୁର । ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା କମଳ
 ଧର ॥ ବ୍ରହ୍ମା ମଦେଶ୍ଵର ନାରଦଯଜ୍ଞ । ପ୍ରହ୍ଲାଦଭୁବ ପୁତ୍ରକରନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀଯୁ ମାୟାଅବ ଅସ୍ତ୍ର ଗଡ଼ଇ । ପାରସବଗଣ ବେଢ଼ିଅଛନ୍ତି ॥
 ଦେଖି ବହୁ ପୁତ୍ରକଲେ ଡାକୁର । ଜୟ ଜୟ ପ୍ରଭୁ ବରୁଣାକର ॥
 ଏମନ୍ତେ ଶନସାହଣ ଅକୂର । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରଥ ଉପର ॥
 ଶ୍ରୀହର ଦସି ପର୍ବରନ୍ତି ଏହା । ଏ ଜଳ ଭିତରେ ଦେଖିଲ କାହା ॥
 ଅକୂର ବୋଲନ୍ତି ଅନ୍ତରଯାମି । ସରୁର ଭୁମ୍ଭେ ଅଟ ସିନା ସାମି ॥
 ଏଥୁ ଭରାରେ ନଦୀ ପାତ୍ରହୋଇ । ମଥୁରାଉପବନେ ହେଲେଯାଇଁ ।
 କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଏଠାରେ ରହିବା । କାଲି ମାମୁଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ॥
 ଅକୂର ବୋଲନ୍ତି ବରୁଣାକର । ଅଜ ମୋହପରେ ବଜୟ କର ॥
 କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଅସୁର ମାଉସୀ । ଭୁମ୍ଭେ ପୁରକୁ ବଜୟ କରିବା ॥
 ଏମନ୍ତେ ଅକୂର ମେଲଣି ହୋଇ । ନୃପତି ଶ୍ରୀମୁରେ ମିଳିଲେ ଯାଇଁ ॥
 ଅକୂର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ରାଜକ । ଭୁମ୍ଭେ ଅଜ୍ଞା କେହୁ ବରବ ଅଳ ।
 ରମଣୁଣ ଅଦନନ ଗୋମାଳ । ଅଜ ତୋଟାରେ ରହିଲେ ସକଳ ॥

ତାଲ ଦରମଳ କରିବେ ଅସି । ଏବେ ସୁଖେ ରହ ଶୁଭୁ ବନାଶି ।
 ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ସମକୃଷ୍ଣବେନି । ଗୋପାଳସୁତକୁ ସଙ୍ଗରେ ଦେନି ।
 ବୋଲନ୍ତି ଏସେ ମଥୁରା ଗଡ଼ଜ । ବକଧ ରତେ ଦୋଇଛୁ ଛଟକ ।
 ତେମନ୍ତେ ଶୋଭା ଯେ ଦେଖିବା ଅସ । ଶୁଣି ଗୋପାଳେ ଦୋଇ-
 ଲେ ହରଷ ॥ ରଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେ ବଜେକରନ୍ତି ହରି । ସଙ୍ଗେ ଗୋପସୁତେ
 ମୁରଲୀ ଧରି ॥ ମଥୁରା ଜଗର ନାଗସମାଜେ । କୃଷ୍ଣ ଦେଖିବାକୁ ହି-
 ରଣ ମନେ । ଅଟ୍ଟାଳ ଉପରେ ଉଠିଲେ ଯାଇଁ ॥ କହନ୍ତି ଏକ ଅ-
 ଶ୍ରେକେ ଅନାଇଁ । କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ଦେଖ ଗୋ ମିତ । ମନ୍ତ୍ରରେ
 ମଦନ ମୋହନ ଏଇ ॥ କେ ବୋଲଇ ଏଟା ଦେବଜାସୁତ । ନନ୍ଦ-
 ମନ୍ଦିରେ ରଖିଥିଲା ଭାତ । କେ ବୋଲେ ସଖି ଥୁରକର ଅଳା ।
 ଏହିଟି ପୁରନା ଜୀବନ ଦେନା ॥ କେବୋଲେ ଶବ୍ଦଟାପୁରମର୍ଦ୍ଦନ ।
 କେବୋଲେ ଜାମଲାର୍ଜୁନ ରଞ୍ଜନ । ଶୁଣା ବକା ବହା ଅର୍ଥାନାଶନ ।
 ଏସର ତାଳସୁଗନ୍ଧଗଞ୍ଜନ । ଏସର ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଗିରିଧର । ଏ-
 ପର ସୁରପତି ଗବଦର ॥ ଏସର ମୋହରେ ଗୋପସୁବଦ । ଶ୍ରୀ-
 ସୁରକୁ ଦେଲେ ଯମକର । କେଶାବ ଯେଶିଲେ ଯମସଦନ । ଦେ-
 ଖ କରିଛନ୍ତି ଲାଗମନ ॥ ଏବେଟି ଲକ୍ଷସପରା ଦରବେ । ଅବନା
 ଭର ଭରାସ କରିବେ । ବେଶ ଦେଉଥିଲା କେଉଁ ଅବଳା । ଦୁ-
 ଗ୍ରରେ ଖଞ୍ଜିଲା ଚରଣ ବଳା ॥ ଅନ୍ଧ ଭୁଞ୍ଜୁଥିଲା କେଉଁ କାମିନୀ ।
 ଧାଇଁଲା ଯେମନ୍ତ ସରଦାମିନୀ ॥ କେଉଁ ହନୁସା ସଦସ୍ତେ ଅଟନ ।
 କରିଥିଲା ଏକ ନେତ୍ରେ ରଞ୍ଜନ ॥ କୃଷ୍ଣ ଦେଖିବାକୁ ନବ ଦଶୋଷ ।
 ଅରକ ନୟନ ଗଲ ପାଶୋଷ ॥ ଗଣା ଭେଜିଗଲା କେଉଁ ରମଣୀ
 ଭରକ ଧରିଅଛୁ ଭୁମିମୁଖି ॥ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଦଗର ପ୍ରବେଶ କାଳେ । ଭୁ-
 ସମ ଦୃଷ୍ଟି କରିନ୍ତି ସମ୍ବଳେ । ୧୪୮ । କାରବେଳ ଫଳ ଭୂର ଉପରେ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଅଛୁ ପ୍ରତିଭୁଅରେ ॥ ମଙ୍ଗଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ସବେ ଦେନିଛନ୍ତି । ଏ-
 ମନ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଜେ କରିନ୍ତି । ରଜବ ଗୁମ୍ଫା ଦଥ ଅମ୍ବର । ଯାହା

ଦେବକୁ ଯେମନ୍ତ ସୁନ୍ଦର । ରଜବ ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭେ ଗୋପାଳ ।
 ଗାଈରଖିବାର ଜାଣ ଦେବଳ । ଦେଖ ଏ ବସନ ନୃପତି ଭୋଗ୍ୟ ।
 ତୁମ୍ଭେ ତ ପିନ୍ଧିବାକୁ ଦେବ ଯୋଗ୍ୟ । କୋପେ କୃଷ୍ଣ ତାକୁ ଗୁପ୍ତୋ-
 କ୍ତେ ମାର । ମୁଣ୍ଡ ହୁତଗଲ ପଡ଼ଇ ମର । ଘାତ ରଜକମାଳେ ଯେ-
 ତେ ଥିଲେ । ବସନ ପକାଇ ପଳାଇ ଗଲେ । ବସନ ଜୁର କରି
 ଗୋପସ୍ତରେ । ପିନ୍ଧିଲେ ବସନ ହରଷ ଚିତ୍ତେ ॥ ଏଅନ୍ତେ କାଠବେଶ
 କାଶୀ ଅସି । କୃଷ୍ଣକୁ କହଇ ଅଳପ ଦୃଷି । ଅବଧାନ କରି କରୁଣା-
 କର । ବେଶରେ ପବନ କଳିବ କର । ଶକୃଷ୍ଣ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଜାଣି ।
 ବେଶକାଶୀ କରେ ବେଶ କାନ୍ଦେଣି ॥ ସମନୋହରେ କୋଟି କୋଟି
 କାମ । ଅଭିଜ୍ଞବନ୍ଧନ ଗୁନ୍ଦର ଶ୍ୟାମ । ବଦ୍ୟତ ପରସ୍ପେ ପିତୃକୁଳ । ବ-
 କପନ୍ତିକାନ୍ତିମୁକୁତାମାଳ । ଶିଖିବନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ରଞ୍ଜନ । ମୟୁର ମୟୁର
 ଧ୍ବଜ ଗଞ୍ଜନ । ଅମୃତଭସ ବରନ୍ତି ବରଷା । ପୋଷନ୍ତି ଭବନ ଶୁଭକ
 ଅଶା । ନାନନ୍ତି ର ଜୋ ରଜୋ ନଟବର । ମହାମଣ୍ଡଳ ପରମସୁନ୍ଦର ।
 ବେଶକାଶୀ ଦେଖି ଅନେ ଦୋଇ । ସମକୁ ସବେଶ କରନ୍ତି ଯାଇଁ ।
 ଗଉରଦେବେ କଳାବାସ ଶୋଭ । ଶୁଦ୍ଧିବସନେ ଜଳଦ ଅଭା ।
 ଗଙ୍ଗା ଧମ୍ଭନା ଦୋଇରନ୍ତି ଶେଳ । ଦୃଷ୍ଟି ଶୁନେ ମୋକ୍ଷ ପାତକୁଳ ।
 ବେଶକାଶୀ ବର ଦେଇ ଦର । ଗୁପ୍ତାମା ମାଳୀ ଦ୍ଵାରେ ବଜେକର ।
 ଦେଖି ମାଳୀ ମୁଣ୍ଡବତ ଦୋଇଲ । ଆଦର କରି ସଦନକୁ ନେଇ ।
 ବସିବାକୁ ଦେଇ ଦୟା ଅସନ । ସମନେ ସମନେ କଲ ମଣ୍ଡନ ।
 ବୋଲଇ ପ୍ରଭୁ ମୋ ଦୋଷ ନ ଥର । କରୁଣାସାଗର କରୁଣାକର ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ମନେ ବସନ ସୋଦର । ମାଳବ ଦେଲେ ଚତୁର୍ବର୍ଗ ବର ।
 ସେଠାରୁ ଶୁଣି ବମଳବୟନ । ପଥରେ କରନ୍ତି ଲଳାଗମନ ।
 କୁଣ୍ଡଳାକୁ ଦେଖି ଅଳପ ଦୃଷି । କହନ୍ତି ମଧୁର ବୋମଳ ଭୂଷି ।
 ସୁବୁଜା ଅମ୍ବେଷି ଜନନନ । ଅମ୍ବକୁ ବସ ସୁଗନ୍ଧ ଚନନ । ଶୁଣି
 କୁଣ୍ଡଳା ଅନନ୍ତଦୟା । ପୂଜ ଶ୍ରାବ୍ୟ ଭାର ଦେଲ ଉଦୟ । ଫେଡ

ପେଜା ଦଳସାର ଚଳନ । ଦଳଗ୍ୟାମ ଅଙ୍ଗେ କଲେ ଲେପନ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ଭାବୁ ଦେଲେ ନାରାୟଣ । ଚରଣେ ଭାର ମାଡ଼ିଲେ ଚରଣ ।
 ବାମକଣ୍ଠମୁକ୍ତ ପିଠିରେ ଦେଇ । ଚରୁକ ବକ୍ଷସ୍ତଳେ ଦେଲେ ଲେଇ ।
 ସଲଖି ଦେଲେ ସେ ବମଳପଦ । ଉକ୍ଷଣେ ଦେଲ ମୋହନମୁରଦ ।
 ଅପସର ପ୍ରାଏ ଦେଇ ସୁନ୍ଦର । ଦେଖିଲେ ମୋହ ଦେବେ ସୁନ୍ଦର ।
 କୁରୁଜା ଶାହର ବସନ ଧର । ବୋଲଇ ଅସ ଯିବା ମୋର ପୁର ।
 କଲ ଯେବେ ମୋତେ ଦବ୍ୟ ମୁରଦ । ବରବ ବରଦ ପାରଦମଦ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି କୋହେ ଏମନ୍ତ । ରଜାକୁ ଦେଖିଲେ ଯିବ ମୁଁ ସଦ ।
 ଏମନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ଦେଖି ପୁରଜନ । ପରୁର ଜାଣିଲେ ଧନୁ ସଦନ ।
 ଏମନ୍ତେ ଧନୁଦର ଦ୍ଵାରେ ମିଳ । ଅସୁରମାନେ ଦୁଅର ଅଗୋଳ ।
 ବୋଲନ୍ତି ନୃପତିର ନାହିଁ ଅଜ୍ଞ । କାହିଁକି ତୁମ୍ଭେ କରୁଛ ଅବଜ୍ଞ ।
 କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ନ ଜାଣ ଏମନ୍ତ । ଅମୃତାର ଧନୁ ବୋଲଇ ଜାତ ।
 ଏମନ୍ତେ ତାଙ୍କ ଦତ୍ତନ ନ ମାନ । ବଳେ ପଶି ଧନୁ ଶକରେ ଦେନ ।
 ଅମସ୍ତ ଅଣି ଭାଙ୍ଗିଲେ କୋଦଣ୍ଡ । ଶବଦେ ଶବଦେ କଲ ଗ୍ରହାଣ୍ଡ ।
 ଲାଲା ରସେ ମଉଗଜ ସେମନ୍ତ । ରତ୍ନଦଣ୍ଡକୁ ଭାଙ୍ଗଇ ତୁରନ୍ତ ।
 ଦେଖି ରାକ୍ଷସମାନେ କୋମ ବଢ଼ି । କୃଷ୍ଣକୁ ଶତେପୁର କରି ବେଢ଼ି ।
 ଧନୁଶ୍ଚ ଧରି ରାମ ମୁରୁର । ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରହାର କରି । କେଉଁ
 ଅସୁର ଗଲ ଓଷ୍ଠ ଛୁଡ଼ି । ଅବନରେ ପଡ଼ି ଶୁଭଲ ରୁଡ଼ି । କାହାର
 ପୁଣି ପାଟଗଲ ମୁଣ୍ଡ । ରୁଧିର ବହର କାହାର ତୁଣ୍ଡ । ଜୀବନ ବ-
 କଲେ କେତେ ଅସୁରେ । ଅସୁଧ ଶୁଭ ପଳାଇଲେ ଜରେ । ଏମନ୍ତେ
 ରାମ କୃଷ୍ଣ ଗୋପସୁତ । ଗୋଟାରେ ରହିଲେ ଅନନ୍ତତେ । ଦର-
 ଶେ ଅମୃତମଣୋହ କରି । ରଜନୀ ସୁଖେ ବସିଲେ ଶାହର । ନୃସିଂହ
 ଭ୍ରମରବରର ମଳ । ସାଧୁଜନ ହୃଦେ କରି ସଦନ । ୧୯୪ ।

• ଦଶମବୋଲ ।

ଏଥୁଅନ୍ତରେ ନଶୀ ସମୟେ କଂସ । ବାସ ବେଶହୁଁ ସବୁ ମୁଣ୍ଡର

ବସ । ଗତିପଲଙ୍କେ ନିଦ୍ରା ପଲଙ୍କେ ନୋହେ । ଚନ୍ଦ୍ରାକ୍ଷର ପୁରୁଷ
ସମସ୍ତ ଦେବେ । ପ୍ରାନ୍ତପ୍ରହର ଏମନ୍ତ ଦେଲ ନିଶୀ । କ୍ଷଣେ ନେତ୍ରକୁ
ନିଦ୍ରା ଗ୍ରାସିଲା ଅସି । ଲପି ହୋଇଛି ଉଇଲ ସବଅଙ୍ଗ । ଗଲେ
ମନ୍ଦାରମାଳା ହୋଇଛି ସଙ୍ଗ । ଗଧପିଠିରେ କରୁଛି ଅର୍ଦ୍ଧେନ୍ଦ୍ରଣ ।
ଗଲେ ଫାଶ ଲଗାଇ କୃତାନ୍ତଗଣ । ଦଣ୍ଡଧର ଶ୍ଚମୁକୁ ନିଆନ୍ତି ବେଗେ ।
ଏହି ସୁପକ ଦେଖିଣ ଉଦବେଗେ । ନିଦ୍ରା ଅନ୍ତେ ବରଷ ପଲଙ୍କେ ବସି ।
ଅନାଇଲେ ପ୍ରଭାତ ଦେଲଣି ଅସି । ଅସ୍ତଗର ମସ୍ତକ ମଣ୍ଡିଲ ଶଶୀ ।
ଭାବପଟଳ ଭାର ମଳିନ ଦଶି । ଦେଖି ମୁଦ୍ରାତ ଦେଲ କୁମୁଦବନ ।
ଦୁଃଖାଶ୍ରୁବେ କୁଞ୍ଜିଲ ଦକୋର ମଳ । ଦରମୁକୁଳ ଦେଖେ କମଳ
କପି । ରସଅଶେଷ ଲଙ୍କ ଅସି ପାଶେ ବେଗି । ପୁଷ୍ପପଦ୍ମ ଶିରେ
ପବେଶ ରବ । ଚକ୍ରବାହ ବଜ୍ରଦ ପଦ୍ମ ପଦ । ଦେବଅଳିଙ୍ଗେ
ଶଙ୍ଖ ଶବଦ ପୁରେ । ପକ୍ଷିଗଣରବରେ ଅବନୀ ପୁରେ । ଏହି ସମୟେ
ଅତି ବକଳ କାଷ । ସିଦ୍ଧାସନରେ ହୋଇଲା ପରବେଶ । ଦୁଃଖ-
ରେ ଦୟାପଣେ ମୁଖ ଗୁହଁ । ପ୍ରତିବନ୍ଧେ ଦେଖିଲା ମସ୍ତକ ନାହିଁ ।
ଛଳିଲୁ ମନରେ କରଇ ତର । ଅସି ମରଣକାଳ ହୋଇଲା ମୋର ।
ପାଶେ ବସାସ ଲେକମାନଙ୍କୁ ଅସି । ମାତୁଳକୁ ବୋଲନ୍ତି ଏମନ୍ତ
ବାଣୀ । ୧୨ ଭୁମେ ଚିତ୍ତିଧର କୁବଳୟା ଦୟା । କୃଷ୍ଣ ଅଇଲେ ପକାଇ-
ବଟ ମନ୍ତ୍ରୀ । ମାଲମାନଙ୍କୁ ଗୁହଁ ବୋଲନ୍ତି ଏହା । ମୋର ବପତି
ବେଳକୁ ହୁଅ ସାହା । ସ୍ବପ୍ନ ଗୋବନ ଅଟିବେ ସେତେବେଳେ । ଭୁମେ
ସମର କର ନାଶିବ ବଳେ । ଏତେ ବୋଲି ଜଗତରେ ବଜେ-
କର । ମଞ୍ଚଉପରେ ଲେକେ ଅଛନ୍ତି ପୁର । ସୁଜାଗଣ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି
ଅସି । ଗୁପ୍ତିମାନେ ଅଳେକ ଅଛନ୍ତି ବସି । ବସଦେବ ଦେବୀ ସେଥିଲେ
ଭଣ୍ଡା ନର ଅଦ ଗୋପାଳେ ଅଛନ୍ତି ଲହ । ବାଜୁଅଛ ଟମକ ନିଶାଣ
ଦେଶ । ଗରୁଡ଼ାଦ୍ୟ ଜାଦେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛ ପୁର । ଶୂରମୁଖକୁ ଗୁହଁ ବୋଲନ୍ତି
କନ୍ୟା । ସମଦୃଷ୍ଟି ଯାଇ ତୁ ଦେନି ଅସ । ଶୂରବଚନେ ସମ

ଗୋବିନ୍ଦ ବେନି । ସଜ ହୋଇଲେ ଗୋପସ୍ତବକୁ ଘେନି । ମାଳ-
 ଜଳଦ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଆଉ । ପୀତବସନ କଟକଟରେ ଶୋଭି ।
 ଶିରେ ମୟୂରଚନ୍ଦ୍ରବା ଭୁଲ ଶୋଭି । ଭୁଲ ଫୁଲରେ ଠୁଲ କୁସୁମଗୁଣ୍ଡା ।
 କର୍ଣ୍ଣସୁଗେ ମକରକୁଣ୍ଡଳ ଶୋଭେ । ନାସେ ବର୍ତ୍ତୁଳ ମୁକୁତା ମଜ
 ମୋହେ । କଣ୍ଠକଟରେ ମୁକୁତା ମାଳା ଶୋଭି । ହୃଦେ ରଞ୍ଜେ କର-
 ସୁତ ମଣି ପ୍ରଭା । କରେ କରଟ ବାହୁଟି ଶୋଭା ଅତି । ଅଙ୍ଗୁଳରେ
 ବସୁଳେ ମୁଦ୍ରାକାୟନ୍ତ୍ର । ପାଦେ ରତନ ନୃପୁର ଧ୍ବଜ କରେ । କୃଷ୍ଣ
 ସଜୟ କରନ୍ତି ଧୀରେଧୀରେ । କଂସ ସିଂହଦ୍ବାରରେ ଯଦୁସିଂହ ଉଡ଼ା ।
 କୋଟସିଂହ ଠାଣି କୋଟିକାମ ପ୍ରଭା । ଦୁସ୍ତ୍ରୀ ଚଢ଼ି ମାହୁନ୍ତ ରହୁଛୁ
 ଦ୍ବାରରେ । ଦୂର ଅଳପ ଦୃଷି କହନ୍ତି ଧୀରେ । ଉଠୁଠୁ ବେଗେ ଶୁଭ୍ର
 ଶୁଭ୍ର ବାଟ । ଆଗେ ମାମୁଁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହୋଇଲୁଁ ଲେଟ । ଶୁଣି ମାହୁନ୍ତ
 କୋପେ ବୋଲଇ ବାଣୀ । ଲେଟ ଦେବ ମୋତେ ଯେବେ-ଯିବ
 ଚିଣି । କଟକଟେ ବସନ ଭଢ଼ିଲେ ହର । ଦେଖି ମାହୁନ୍ତ ଟିଲି
 ଖରବର । କରେ କୃଷ୍ଣକୁ ଲଢ଼ିଲି କୁବଳୟା । ଗଳଗଲେ ଦୂର ଧର
 ଶୁଦ୍ରବାୟା । କଷ୍ଟ ଲଙ୍ଗୁଡ଼ ଧରି ଚାଲନ୍ତି ଦୂର । ଯଥା ଗରୁଡ଼ ସର୍ପକୁ
 ଆର ଧରି । କ୍ରୀଡ଼ାକଲ୍ପ ଯୋଏ ଫିଙ୍ଗିଲି ପ୍ରାୟେ । ତାକୁ ବୁଲଇ
 ପିଟିଲେ ଦେବରାଏ । ଖଣ୍ଡଦ୍ବରେ ପଡ଼ି ବେଗେ ଉଠିବର । ନୃପ
 ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ଜେଇ ଦନ୍ତ ମାରି । ଉଡ଼ୁଁ ପଲାଇ ଗଲେ ଅଶିଳପତି ।
 ଦନ୍ତ ନ ବାଳ ମୟୂରେ ଦେଲା ଯୋଦ୍ଧା । ବାମପାଦେ କର-ଶିର
 ମାଡ଼ି ହର । ବେନିଦନ୍ତ ଉପାଡ଼ି ଶ୍ରଦ୍ଧସ୍ତେ ଧର । ବଜ୍ରପ୍ରାଏ ତାହାକୁ
 ପ୍ରହାର କଲେ । ମଲ କୁବଳୟା ମାହୁନ୍ତର ଭୁଲେ । ରାମକୃଷ୍ଣ ଦୁସ୍ତି-
 ଦନ୍ତ କରେ ଧର । ରଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗସଭାରେ ବଜେକର । ମାଳ-
 ମାଳକୁ ବଜ୍ର ପରାଏ ଦଶି । ବଞ୍ଚୁ ବୋଲି ବରୁର କରନ୍ତି ରୁଷି ।
 ଯୋଗିମାନଙ୍କୁ ଦଶିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଏ । ଜାରଗଣ ମଣନ୍ତି କନ୍ଦର୍ପପ୍ରାଏ ।
 ଯଦୁବଂଶକୁ ବନ୍ଧୁ ପରାଏ ପ୍ରଭେ । ସାଖାପ୍ରାଏ ଗୋଧାଲେ ମୁଣନ୍ତି

ଚିତ୍ତେ । ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଦଶିଲେ ପୁତ୍ରପ୍ରାୟେ । ବାଳପ୍ରାଏ କଂସର
 ହୋଇଲ ରାୟେ । ମୋହ ସଙ୍ଗରେ ବହୁ ସମର କର । ଘେବେ
 ନିଷ୍ଠୟ ବେତବ ଦଣ୍ଡଧର । କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ସହଜେ ମାଲ ।
 ଏଡ଼େ ଅମାତ କଲେ କହେବ ଭଲ । କୃଷ୍ଣବଚନ ଶୁଣି ଶୁଣୁର
 ଶୁଣେ । ବେନକରେ ହରିଙ୍କି ଭଞ୍ଜିଲ ବେଗେ । ଜନାଛନ୍ଦ ହେଲେ
 ବେନପାଦ ପାଣି । ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣୁର ଫିଟାଇ ଗଲ ପୁଣି । କୃଷ୍ଣହୃଦରେ
 ମାଇଲ ବେନ ମୁଖି । ଘୋରଧନ ପୁରୁଲ ସମସ୍ତ ସୁଖି । ଫୁଲମଣ୍ଡା
 ଗଜକୁ ମାଇଲ ପ୍ରାୟେ । ଭୟ ଲେଖେହେଁ ନ କଲେ ଦେବରାୟେ ।
 ଶୁଣୁରକୁ ମହିତେ ପକାଇ ଦର । ଅରବିନ୍ଦକରେ ବେନ କରଧର ।
 ବାମଦାଦାଭରେ ତା ପାଦ ରଖି । ଅରପାଦେ ମାଇଲେ କମଳଅଖି ।
 ଘୋରଗର୍ଜନ କର ଶୁଣୁର ମଲ । କୃଷ୍ଣଅଙ୍ଗେ ତା ଜୀବନ ଲାଗୁ
 ହେଲ । ପୁଣି ମୁଖିକ ରାମ ନିକଟେ ମିଳ । ଦୂରେ କରନ୍ତି ବାହୁସ-
 ମର କେଳ । ଭୁଜେ ଭୁଜେ ଚରଣେ ଚରଣ ଦେଇ । ବେନ
 ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ନେଇ । ରାମ ଶୂଢ଼ୋଡ଼େ ମାଇଲେ କୋପ-
 କର । ମଲ ମୁଖିକ ରକତ ଉଦଗାର । କୁଟନାମରେ ମାଲେ ମିଳିଲ
 ପୁଣି । ବିଧାମାର ମାଇଲେ ମୁଖଳପାଣି । ସରତୋସଳ ଅଦ ମାଲକୁ
 ଦର । ଦେଲେ ମାଇଲେ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରହାର କର । ଅବଶେଷ ଅଉ
 ସେତେ ମାଲୁଥିଲେ । ପ୍ରାଣ ବକଲେ ତରେ ପଳାଇ ଗଲେ ।
 ଗୋପକୁମର ସଙ୍ଗରେ ବନମାଳା । କଂସ ରଙ୍ଗସରାଜଲେ ଯାଇଁ
 ମିଳ । ତଳଦଳ ଅନଳ ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରାୟେ । ଅରହର କମ୍ପଇ କଂସର
 କାୟେ । ଶୂରମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବୋଲଇ ଶୁଣେ । ରାମକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଏଠାରୁ
 ନଥ ବେଗେ । ଯାମା ବଳାଇ-ବାହାର କରିଦଥ । ନନଥଦ ଗୋ-
 ପାଳିମାନଙ୍କୁ ନଥ । ବସୁଦେବ ଦେବଜା ସହିତେ ବର । ଶତ୍ରୁପ୍ରହାର
 କରି ପକାଅ ମାର । ଗବଗଞ୍ଜକ ଦୁଷ୍ଟଦଳନ ଦର । କୋପେ
 ଜଗନ୍ନାଥପରେ ବିଜେକର । ଦେଖି ଶତ୍ରୁଗ ଧର ମାଇଲ କଂସ ।

କୃଷ୍ଣ ତାହାର ବେଗେ ଧଇଲେ କେଶ । ତାକୁ ଜଗନ୍ନାଥକୁ ଯେଇ
 ଦେଇ । ସେହୁସଙ୍ଗେ ଉପରେ ପଡ଼ିଲେ ଡେଇଁ । କଂସ ଜଗତ
 ଢାଳରେ ପଡ଼ି ମଲ । ପ୍ରାଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଙ୍ଗରେ ଲନ ଦେଲ । ରଙ୍ଗ-
 ସଭାରେ ଘୋଷାଡ଼ିଲୁ ଦର । କଂସବେଶ ଶ୍ରୀକରରେ ଧରିକର ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଲଳୁ ବୁଦ୍ରଅଦି ଦେବଗଣ । କୃଷ୍ଣୀରେ କଲେ ପୁଣି ବରଷଣ ।
 ବିଦ୍ୟାଧରେ ବଜାନ୍ତି ମଦଳ ଢାଳ । ରଙ୍ଗେ ନାଚୁଛନ୍ତି ଅପସରା
 ଦଳ । ସାଧୁପୁରୁଷେ କରନ୍ତି ଜୟଜୟ । ଦୁଷ୍ଟ ଦାନବମାନଙ୍କୁ ଚେଳା
 କରୁ । ମନଗଲ ଶାଢ଼ଳ ସବନ ବନ୍ଧ । ମହାଭାର ଦୃଶ୍ୟ ମୋଇଲ
 ହୁଏ । କର୍କ ନିଗ୍ରୋଧ ଅଦି ଅସୁରମାନେ । ଭାର ଛଳରେ ଅସି
 ମିଳିଲେ ରଣେ । କଂସ ଶତକୋଟିୟୁଦ୍ଧ ଶେଷ ରାମ । କୋଟି ମହାମରୁ
 ଗଳ ପରାଜୟ । କରେ ବକ୍ରସମାନ ପରିଧା ଧର । ଦେଲ ମାତ୍ରକେ
 କଂସ ଭ୍ରମକି ମାର । କଂସ ମଲ ମଲ ବୋଲ ଦେଇ ଗୋଲ ।
 ମଧୁଚକ୍ର ଦଶିଲ ଅମଙ୍ଗଳ । ଅନ୍ତଃପୁର ପୁରଲ ସେଦନବାଣୀ ।
 ଅସି କଂସକୁ ଧରି କାନନ୍ତି ରାଣୀ । ଅହେ ଉଠୁଠ ବେଗେ
 ଦଶଧାଣ । କେତେବେଳେ ମହାରେ ଶୟନ କର । ଯେତେବେଳେ
 କହଲେ ମରନ ଦେଲ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଗାହାକୁ ଦେଇ ଧଳ ।
 ଦେଖ ଦଇବକୁ କେହି ନୋହେ ବଳ । କେତେବେଳେ କାହାକୁ
 କି ବରେ କାଳ । ନନ୍ଦସୂର୍ଯ୍ୟ ତରେ ନ ପାରନ୍ତି ଗୁହଁ । ଦେଖ
 ଦେଖ ଏବେ ଅସିହୁଁ ଛାହିଁ । ଅମ୍ଭେ ଅଭିଷିତ ଦେଲୁଁ ରାଣୀ
 କୁଳ । ଏହା ଦେଖି ଭୁବର ନୋହୁଛି ଛଳ । ମାର୍ଦ୍ଦମାନଙ୍କ
 ସେଦନ ଶୁଣି ଦହ । ପାଶେ ମିଳି ଛଦନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ କର । ଅଗ୍ନେ
 ଅଗ୍ନେ ମାର୍ଦ୍ଦମାନେ ଶୁଣ ଶୁଣ । ମୋରୁ ଲେସେହେଁ ଦୋଷ ନାହିଁ
 ପୁଣି । ବଡ଼ ଅଫାତ ମାତ୍ର ଅସୁର କଲେ । ମୋତେ ଦସ୍ତୀ ଲଗାଇ
 ମରୁଇ ଥିଲେ । ତହିଁ ତରେ ପଳାଇ ଗଲୁ ମୁଁ ଯୋଗେ । ମାଲ-
 ମାନେ ବେଢ଼ି ମାରୁଥିଲେ ରଣେ । କେତେବେଳେହୋଦୟା ଗୋ

କଲେ ନାହିଁ । କୋଥେ ବୋଇଲେ ଶୂରମାନଙ୍କୁ ଶୁଣି । ସମ
 କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଏଠାରୁ ଦେଇଯାଅ । ସୀମା ବଳାଇ ବାହାର କରି ଦଅ ।
 ଡରେ ଜଗତ ଉପରେ ଦେଲି ଯାଇଁ । ମୋତେ ଦେଖି ମାମୁ ଖଣ୍ଡା
 ଥର ଧାଇଁ । ମୋତେ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଲେ ଶଗେ । ମାମୁ ତର
 ଥର ପାରିଲୁ ମୁଁ ବେଗେ । ମୁଁ ଗୋ ଉପରେ ମାମୁ ପଡ଼ିଲେ ତଳେ ।
 ସେଗୋ ମଲେ ମୁଁ ଜଇଲୁ ଅର୍ପକଲେ । ମାୟାସ୍ଵର ସିନା ଗୋ
 ଏହିମତ । କେତେବେଳେ ଦଉଆଇ କେଉଁ ଗଇ । ଦେବ ବହି
 କେହି ଏଥୁ ଯାଇନାହିଁ । ଦୁଃଖ ସଖ ଚର ହୋଇ ରହିନାହିଁ ।
 ଗଲ କଥା ଗୋ ଏବେ ଚେଣିକି ଯାଉ । ଶୋକ କଲେ ହୁ ମାମୁ
 ଅସିବେ ଥର । କଂସ ଭାଇମାନଙ୍କ ଭାୟାଗଣେ । ବେଢ଼ି ସେଦଳ
 ବରନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ । ମାଲି ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବୋଧ କରି ଦର । କଂସ
 ରଜାକୁ ଅଗ୍ନିମୁଖୀ କରି । ମାତାପିତାଙ୍କ ମାୟା ସାଜୋଳ ଫେଡ଼ି ।
 ରାମକୃଷ୍ଣ ବେନି ପାଦତଳେ ପଡ଼ି । ବସୁଦେବ କେବଳ ଅଳନ
 ଭୋଲେ । ବେନି ପୁତ୍ରକୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦେ ଥରଲେ କୋଲେ । କୃଷ୍ଣ ଅଜ୍ଞା-
 ଦେଲେ ଡାମ୍ପେ ଉଗ୍ରମାନ । ଭୁମ୍ଭପାଦସେବାରେ ନ ନେଲୁ
 ଦନ । ବସୁଦେବ ବୋଲେ ଦୁଃଖ ସମାତର । ପିତାବୋଲି ବୋଲ-
 ଲବ ମୋହଭର । ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମ ମହମା ନଜାସେ ଯାର । ମହାଭାର
 ନିକାରଣେ ଅବତାର । ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମାୟା କଲେ । ପୁତ୍ର
 ସ୍ନେହ ଥର ମୁଖେ ନୃମ୍ମ ଦେଲେ । ଏଥୁଅନ୍ତରେ ରଙ୍ଗସରରେ
 ମଳି । ଉତ୍ତସେକକୁ ବୋଲନ୍ତି ବନମାଳୀ । ଭୁମ୍ଭେ ମଥୁରାକଟକେ
 ହୁଅ ରଜା । ପୁତ୍ରସମାନ କରି ଧଳବ ପ୍ରଜା । ଉତ୍ତସେନ ବୋଲେ
 ଭୁମ୍ଭେ ଆଉଁ ଆଉଁ । ପ୍ରଭୁ ମୋତେ ଏହୁଅଜ୍ଞା ନୋହୁ ନୋହୁ ।
 କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଅଛି ଯଜ୍ଞାବିଷାଦ । ଭୁମ୍ଭବସରେ କେହି ନୁହନ୍ତି
 ନୃପ । ଶୁଣି ବାର ତଥୁ ତାରତନ୍ତ୍ର ଜାଣି । ତାକୁ ନୃପତି ବରେ
 ଚିମନୁପାଣି । ଶୁଭେ ମଥୁରା କଟକେ ରବିବାନ । ନାନା ନିନୋଦେ